

خلاصه تحولات اقتصادی کشور

۱۳۹۷

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

خلاصه تحولات اقتصادی کشور در سال ۱۳۶۹- / تهیه و تنظیم در اداره

بررسیهای اقتصادی - تهران : بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، [۱۳۷۱] -

ج: جدول، نمودار

سالانه

۱. ایران- اوضاع اقتصادی- ۱۳۶۸- الف. بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

اداره بررسیهای اقتصادی. ب. عنوان.

۳۳۰/۹۵۵۰۸۴۴

خ ۲۷۸ ب

۸ خ ۲ ب / ۴۷۱ HC

تاریخ انتشار: آذر ماه ۱۳۹۹

تهیه و تنظیم: اداره بررسیها و سیاستهای اقتصادی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

تهران، صندوق پستی: ۷۱۷۷-۱۵۸۷۵، تلفن: ۲۹۹۵۱

پست الکترونیک: G.Secdept@CBI.IR

نشانی پایگاه اطلاع رسانی: <http://www.cbi.ir>

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

علائم

علامت	شرح
—	رقم نزدیک صفر است.
oo	رقم در دسترس نیست.
ooo	آمار وجود ندارد.
*	رقم ناچیز است و به آخرین رقم اعشاری نیز نمی‌رسد.
□	ارقام مقدماتی است.
▲	در ارقام تجدید نظر شده است.
θ	محاسبه (درصد تغییر) امکان پذیر نیست.
▣	بیش از ۵۰۰ درصد افزایش وجود دارد.

توجه: در تمام جداول درصد تغییر از ارقام کامل محاسبه شده است و اختلاف جزئی در سرجمع و اجزا ناشی از گرد کردن ارقام است.

نقل مطالب مندرج در این نشریه با ذکر ماخذ مجاز است.

فهرست مندرجات

۱	مقدمه
۲	تحولات اقتصادی جهان
۳	اقتصادهای پیشرفته
۵	اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور
۶	حوزه مناپ
۷	تحولات بازار نفت
۹	تولید و هزینه ناخالص داخلی
۱۰	تحولات بخش واقعی اقتصاد
۱۰	انرژی
۱۱	کشاورزی
۱۱	وضعیت بارندگی
۱۱	تولید محصولات کشاورزی
۱۲	بورس کالای کشاورزی
۱۲	حمایت‌های مالی از بخش کشاورزی
۱۳	تجارت خارجی بخش کشاورزی
۱۴	ضریب خوداتکایی
۱۵	صنعت و معدن
۱۵	شاخص تولید کارگاه‌های بزرگ صنعتی
۱۶	تولیدات منتخب و صادرات صنعتی
۱۶	مجوزهای صنعتی و معدنی
۱۷	تامین مالی صنعت و معدن
۱۸	مشارکت نظام بانکی در اجرای طرح رونق تولید صنایع کوچک و متوسط
۱۸	ساختمان و مسکن
۱۹	تسهیلات اعطایی به بخش ساختمان و مسکن
۲۰	شاخص‌های قیمت
۲۰	شاخص‌های قیمت ساختمانی
۲۰	شاخص کرایه مسکن اجاری در مناطق شهری
۲۰	شاخص قیمت زمین
۲۱	حمل و نقل
۲۲	جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی
۲۴	تحولات بخش مالی

۲۴	بودجه و وضع مالی دولت
۲۷	تحولات بازرگانی خارجی کشور
۲۸	تراز پرداخت‌های خارجی
۳۰	پول و اعتبار
۳۰	نقدینگی و عوامل موثر بر آن
۳۰	سهام پول در نقدینگی
۳۰	بررسی عوامل موثر بر پایه پولی
۳۱	بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی
۳۱	سپرده‌های بخش غیر دولتی
۳۱	مطالبات غیر جاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول)
۳۱	نظام‌های پرداخت
۳۲	پرداخت‌های نقدی (اسکناس و مسکوک)
۳۲	نظام تصفیه چک
۳۲	ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی
۳۲	مبادلات الکترونیکی
۳۳	شتاب
۳۳	سحاب
۳۴	ساتنا
۳۴	پایا
۳۵	سیما
۳۵	تحولات بازار دارایی‌ها
۳۵	بورس اوراق بهادار
۳۶	بورس‌های کالایی
۳۷	فرا بورس
۳۷	اوراق مشارکت
۳۸	تامین مالی
۳۸	بازار ارز و طلا
۳۸	نرخ‌های ارز و قیمت سکه
۴۰	مبادلات ارزی در بازار بین‌بانکی
۴۰	روند قیمت‌ها
۴۱	شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی
۴۲	تورم در استان‌ها
۴۲	شاخص بهای تولیدکننده
۴۲	شاخص بهای کالاهای صادراتی
۴۳	تحلیل هزینه و رفاه خانوار
۴۸	فهرست جداول آماری
۵۰	جداول آماری

روند افزایشی به خود گرفت. همچنین، محدودیت‌های موجود در زمینه واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای ناشی از تحریم‌های اقتصادی از طریق کاهش عرضه کالاها، علاوه بر رکود، منجر به افزایش قیمت برخی کالاها شد. این عوامل موجب شد نرخ تورم شاخص بهای مصرف‌کننده در سال ۱۳۹۷ روند صعودی به خود بگیرد و پس از دو سال از کانال تک‌رقمی خارج شود و در پایان سال به ۳۱/۲ درصد برسد.

مقدمه

براساس برآوردهای مقدماتی، تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۷ (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) معادل ۵/۴ درصد کاهش یافت که در مقایسه با رشد اقتصادی سال ۱۳۹۶ (معادل ۳/۷ درصد) ۹/۱ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. تفاوت رشد اقتصادی در سال مورد بررسی و سال قبل از آن عمدتاً به رشد منفی گروه نفت به میزان ۱۸/۱ درصد مربوط می‌شود. در سال ۱۳۹۷، گروه‌های «نفت»، «صنایع و معادن» و «خدمات» به ترتیب با ۴/۰-، ۱/۰- و ۰/۳- واحد درصد سهم از رشد ۵/۴- درصدی اقتصاد، بیشترین سهم را در کاهش تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت داشتند.

در سال ۱۳۹۷، هزینه‌های مصرفی نهایی بخش‌های خصوصی و دولتی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۲/۶ و ۲/۹ درصد کاهش یافت. همچنین، برآوردهای مقدماتی نشان می‌دهد که تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل از آن ۱۲/۳ درصد کاهش یافت و نرخ رشد آن در زیرگروه‌های «ماشین‌آلات» و «ساختمان» به ترتیب ۱۸/۷- و ۹/۴- درصد بود.

حجم نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۷ با ۲۳/۱ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۱۸۸۲۸/۹ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به رشد سال ۱۳۹۶ (۲۲/۱ درصد)، ۱/۰ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. مهم‌ترین عامل افزایش نقدینگی در

مواضع و اقدامات خصمانه آمریکا و پاره‌ای از کشورهای منطقه در مقابل ایران - به ویژه در زمینه برجام - و شدت یافتن این اقدامات نامطلوب در سال مورد بررسی موجب تشدید نااطمینانی‌ها، انتظارات منفی و افزایش نوسانات قیمتی در اغلب بازارها به خصوص بازار ارز گردید. با توجه به شرایط ویژه پدید آمده، هیات وزیران با هدف کاستن از التهابات بازار ارز و تثبیت اقتصاد، طی مصوبه‌ای ضمن اعلام تامین ارز برای تمامی نیازهای قانونی، تجاری و تولیدی در چارچوب قوانین و مقررات کشور از طریق بانک مرکزی، نرخ ارز را برای همه مصارف ارزی یکسان و براساس هر دلار معادل ۴۲۰۰۰ ریال تعیین کرد. این سیاست، بانک مرکزی را در مقابل حجم قابل ملاحظه‌ای از تقاضای ارزی قرار داد. در نتیجه، بانک مرکزی به منظور مدیریت سمت تقاضای ارز و جلوگیری از هدر رفتن ذخایر ارزی کشور، در مرداد ماه ۱۳۹۷ بسته ارزی جدیدی را ارائه نمود که مطابق با آن، مقرر شد تخصیص ارز با نرخ رسمی تنها به واردات کالاهای اساسی، ضروری، دارو و ملزومات و تجهیزات پزشکی محدود گردد و ارز مورد نیاز برای سایر کالاها از محل صادرات کالاهای غیر نفتی و از طریق بازار ثانویه ارزی تامین شود و نرخ ارز در بازار مزبور نیز براساس شرایط عرضه و تقاضا تعیین گردد.

هم‌زمان با افزایش نرخ ارز در سال ۱۳۹۷ و بر اثر عواملی نظیر رشد نقدینگی سال‌های گذشته، نرخ تورم ماهانه

در سال ۱۳۹۷، نرخ بیکاری کشور ۱۲/۰ درصد بود که نسبت به سال قبل از آن ۰/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. افزایش اندک نرخ بیکاری به دلیل افزایش بیشتر عرضه نیروی کار (جمعیت فعال) در مقایسه با افزایش تقاضای نیروی کار (جمعیت شاغل) بود.

همان‌طور که تحولات متغیرهای کلان اقتصادی نشان می‌دهد عملکرد اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۷ تحت تاثیر تحولات در روابط بین‌المللی قرار داشت و اعمال مجدد تحریم‌های ظالمانه سلسله اتفاقاتی را به صورت کاهش تولید و صادرات نفت، افزایش نرخ ارز و صعود تورم به دنبال داشت. بانک مرکزی با هدف تخفیف نوسانات اقتصادی تمرکز خود را بر تثبیت بازار ارز و حمایت از بنگاه‌های تولیدی قرار داد.

تحولات اقتصادی جهان

اقتصاد جهان طی سال ۲۰۱۷ و اوایل سال ۲۰۱۸ رشد قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرد، اما بروز عواملی نظیر کاهش اعتماد تجاری^(۱)، انقباض شرایط مالی و نااطمینانی بالای سیاستی در بسیاری از اقتصادها، رشد اقتصادی جهان را از نیمه دوم سال ۲۰۱۸ تضعیف کرد. اقتصاد چین به دنبال افزایش تنش‌های تجاری با آمریکا و اعمال برخی محدودیت‌های مقرراتی برای مواجهه با بانکداری سایه‌ای، اقتصاد حوزه یورو به دلیل اعمال استانداردهای جدید زیست‌محیطی و به تبع آن کاهش تولید خودروی دیزلی در آلمان و اقتصاد ژاپن به دلیل صدمات ناشی از زمین‌لرزه، رشدهای ضعیف‌تری را نسبت به سال قبل تجربه کردند. علاوه بر این، کاهش تدریجی اعتماد تجاری، تضعیف شرایط مالی برای اقتصادهای نوظهور و اتخاذ

این سال خالص دارایی‌های داخلی سیستم بانکی بود که موجب رشد ۲۰/۵ واحد درصدی نقدینگی گردید. سهم پول از مانده نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۷ معادل ۱۵/۱ درصد بود که در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۶ به میزان ۲/۴ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. در این میان، سهم سپرده‌های دیداری در نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۷ با ۲/۴ واحد درصد افزایش نسبت به سال گذشته معادل ۱۲/۲ درصد بود.

پایه پولی طی سال ۱۳۹۷ معادل ۲۴/۲ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد آن در سال ۱۳۹۶ (۱۹/۰ درصد)، ۵/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی مهم‌ترین عامل فزاینده رشد پایه پولی در پایان سال ۱۳۹۷ بود. افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی در سال ۱۳۹۷، عمدتاً به دلیل انتقال بخشی از بدهی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷) و همچنین، انتقال بدهی برخی از شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع ماده ۶ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴) بود.

ضریب فزاینده نقدینگی طی سال ۱۳۹۷ با ۰/۹ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۷/۰۸۷ رسید که در مقایسه با رشد سال قبل (۲/۶ درصد)، ۳/۵ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، به منظور تامین نقدینگی بنگاه‌های اقتصادی و حفظ سطح تولید آنها، سیاست‌های اعتباری بانک مرکزی بر تامین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی متمرکز بود. حجم تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در سال ۱۳۹۷ معادل ۷۷۳۷/۳ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به پایان اسفند سال قبل از آن به میزان ۲۶/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

۱- Business Confidence

قیمت نفت در اوایل اکتبر ۲۰۱۸ به دنبال تحریم خریداران نفت ایران از سوی آمریکا به بیش از ۸۰ دلار در هر بشکه افزایش یافت که بالاترین سطح از نوامبر سال ۲۰۱۴ بود. با این حال، طی ماه‌های آتی و به دنبال تضعیف رشد اقتصاد جهان، سطح بالای تولید نفت در آمریکا و معافیت موقت تحریم خریداران نفت ایران، قیمت این ماده اولیه دچار کاهش شدیدی شد و در ژانویه ۲۰۱۹ به حدود ۵۰ دلار در هر بشکه رسید. در پی این تحولات، شاخص قیمت مواد اولیه که بین ماه‌های فوریه و اوت ۲۰۱۸ به میزان ۳/۳ درصد افزایش یافته بود، با روند نزولی مواجه گردید و بین اوت ۲۰۱۸ و فوریه ۲۰۱۹ به میزان ۶/۹ درصد کاهش یافت.

نرخ تورم جهانی در سال ۲۰۱۸ با ۰/۴ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۳/۶ درصد بالغ گردید. طی سال مورد بررسی، اقتصادهای پیشرفته نرخ تورمی معادل ۲/۰ درصد را تجربه کردند که رشد ۰/۳ واحد درصدی نسبت به سال قبل از آن داشت و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز با ۰/۵ واحد درصد افزایش به نرخ تورم ۴/۹ درصدی دست یافتند.

اقتصادهای پیشرفته

نرخ رشد اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۱۸ با کاهش مواجه شد و از ۲/۵ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۲/۲ درصد در این سال رسید. حوزه یورو در سال ۲۰۱۸ با کاهش بیش از انتظار نرخ رشد اقتصادی مواجه شد که ناشی از تاثیر منفی مجموعه‌ای از عوامل مختلف بر سطح فعالیت‌ها در کشورهای این حوزه بود. از جمله این عوامل می‌توان به تضعیف اعتماد و نگرش مصرف‌کنندگان و فعالان تجاری^(۲)، تاخیرهای مربوط به معرفی استانداردهای جدید وسایل نقلیه دیزلی در آلمان و در نتیجه

سیاست‌های پولی انقباضی در اقتصادهای پیشرفته که به بروز شرایط انقباضی در بازارهای مالی انجامید بر سطح تقاضای جهانی تاثیر منفی گذاشت. در مجموع، نرخ رشد اقتصاد جهان در سال ۲۰۱۸ به ۳/۵ درصد رسید که در مقایسه با سال ۲۰۱۷ کاهش معادل ۰/۳ واحد درصد داشت. اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه نیز هر دو با ۰/۳ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به نرخ‌های رشدی معادل ۲/۲ و ۴/۵ درصد دست یافتند.

یکی از مواردی که در هر دو دسته اقتصادهای پیشرفته و نوظهور بر جو روانی موجود تاثیر منفی داشت، نااطمینانی بالای سیاستی در نبود اقدامات سیاستی مناسب و دشواری در دستیابی به توافق در موضوعات مورد اختلاف بود. در این زمینه می‌توان به توقف طولانی‌مدت مذاکرات تجاری میان چین و آمریکا، به تعویق افتادن مذاکرات موسوم به برگزیت^(۱) در انگلستان، مذاکره مربوط به بودجه در کشور ایتالیا، تغییر جهت‌گیری سیاستی در مکزیک، تعطیلی دولت فدرال در آمریکا و سیاست‌های ظالمانه آمریکا در خصوص ایران اشاره نمود. با توجه به نااطمینانی بالای سیاستی و تضعیف چشم‌انداز تقاضای جهانی، رشد تولیدات صنعتی به ویژه در حوزه کالاهای سرمایه‌ای با کاهش مواجه شد. این رخداد تقریباً در اکثر اقتصادهای پیشرفته و نوظهور جهان به استثنای آمریکا به وقوع پیوست. نرخ رشد حجم تجارت جهانی کاهش شدیدی را تجربه کرد و از ۵/۶ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۳/۹ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید. وجود تنش‌های تجاری به ویژه وضع تعرفه‌های جدید در خصوص واردات کالاهای چینی در آمریکا از دلایل عمده کاهش نرخ رشد تجارت جهانی محسوب می‌شد.

۲- Consumer and Business Sentiment

۱- مذاکرات خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا (Brexit)

در سال ۲۰۱۸ به ۳/۰ درصد بالغ گردید که نشان‌دهنده افزایشی معادل ۰/۷ واحد درصد نسبت به سال قبل بود.

نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی در اقتصادهای پیشرفته با وجود کاهش قیمت مواد اولیه با افزایش ۰/۳ واحد درصدی مواجه گردید و از ۱/۷ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۲/۰ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید. در اکثر اقتصادهای این گروه، نرخ تورم هسته^(۱) بسیار پایین‌تر از نرخ هدف بانک‌های مرکزی بود. با اینکه نرخ رشد دستمزدها در اکثر اقتصادهای پیشرفته به ویژه آمریکا و انگلستان افزایش یافت، لیکن در مقایسه با نرخ‌های پایین بیکاری و کاهش کساد در بازار کار همچنان از روند کندی برخوردار بود. انتظارات تورمی نیز به دلیل مهار فشارهای فزاینده قیمت‌ها و دستمزدها و نیز انتظار رشد اقتصادی آهسته‌تر در اقتصادهای پیشرفته در سطوح محدودی قرار داشت و در بسیاری از موارد نیز با کاهش مواجه گردید.

در حوزه سیاست‌گذاری پولی، فدرال رزرو با مشاهده علائمی از گسترش فعالیت‌های اقتصادی و انتظار تقویت بخش خصوصی در آمریکا، دامنه هدف نرخ وجوه فدرال را طی نیمه اول و دوم سال ۲۰۱۸ افزایش داد؛ به نحوی که این نرخ سیاستی در ژوئن ۲۰۱۸ در دامنه ۲-۱/۷۵ درصد و در دسامبر سال مزبور با افزایش مجدد در دامنه ۲/۵-۲/۲۵ درصد قرار گرفت. با این حال، در نشست ماه ژانویه ۲۰۱۹، فدرال رزرو تداوم این روند انقباضی را متوقف نمود و دامنه نرخ بهره را بدون افزایش مجدد در همان سطوح قبلی حفظ کرد. بانک مرکزی اروپا در ژوئن ۲۰۱۸ سیاست خرید دارایی‌ها را تا پایان سال تمدید نمود؛ با این توضیح که در اکتبر این سال، بانک مرکزی

کاهش میزان تولید این محصولات، نااطمینانی در خصوص سیاست‌های بودجه‌ای در ایتالیا که به افزایش بازده اوراق قرضه و کاهش سرمایه‌گذاری در این کشور انجامید و تداوم اعتراضات خیابانی در کشور فرانسه اشاره نمود که با ایجاد اختلال در خرده‌فروشی بر سطح مخارج مصرفی در این کشور تاثیر منفی داشت. علاوه بر این، نگرانی‌های موجود در خصوص برگزیت، مخارج سرمایه‌گذاری در حوزه یورو را تحت تاثیر قرار داد. در مجموع، نرخ رشد اقتصادی حوزه یورو در این سال به ۱/۸ درصد رسید که در مقایسه با سال قبل نشان‌دهنده کاهشی معادل ۰/۸ واحد درصد بود. بیشترین کاهش رشد در حوزه یورو به تضعیف رشد اقتصادی آلمان بازمی‌گشت که در سال ۲۰۱۸ کاهشی معادل ۱/۳ واحد درصد نسبت به سال قبل را تجربه کرد و به ۱/۳ درصد رسید. از دلایل عمده کاهش شدید رشد اقتصادی آلمان می‌توان به پایین بودن سطح مصرف بخش خصوصی، کاهش تولیدات صنعتی به دلیل اعمال استانداردهای جدید زیست‌محیطی در خصوص تولید و تردد خودرو و کاهش تقاضای خارجی در این کشور اشاره نمود. رشد اقتصادی انگلستان نیز با ۰/۶ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱/۳ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید. در پی وقوع زمین‌لرزه در فصل سوم سال ۲۰۱۸ در ژاپن، سطح فعالیت‌ها در اقتصاد این کشور با کاهش شدیدی مواجه گردید؛ به گونه‌ای که نرخ رشد اقتصاد این کشور از ۲/۲ درصد در سال قبل به ۰/۳ درصد در این سال تنزل یافت. یک استثنا در عملکرد اقتصادهای پیشرفته در سال ۲۰۱۸ به وضعیت آمریکا مربوط می‌شود که با توجه به بازار کار قوی و رشد بالای مصرف در این کشور، میزان تحركات اقتصادی نیز در سطوح بالایی قرار داشت؛ هرچند به نظر می‌رسید در نیمه دوم سال ۲۰۱۸ از حجم سرمایه‌گذاری در آمریکا نیز کاسته شده باشد. نتیجه اینکه بر خلاف کاهش رشد در اکثر مناطق دنیا، نرخ رشد اقتصادی آمریکا

نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی به استثنای مواد - Core Inflation -
غذایی و انرژی

پیشرفته، بانک‌های مرکزی کانادا و انگلستان نرخ سیاستی خود را به ترتیب در ماه‌های ژوئیه و اوت به میزان ۰/۲۵ واحد درصد افزایش دادند.

اروپا حجم خریدهای ماهانه را از ۳۰ میلیارد یورو به ۱۵ میلیارد یورو کاهش داد و تعهد خود را نسبت به حفظ نرخ‌های موجود حداقل تا تابستان سال ۲۰۱۹ اعلام نمود. در سایر اقتصادهای

برخی شاخص‌های عمده جهان و اقتصادهای پیشرفته

(درصد)

تراز حساب جاری به تولید ناخالص داخلی	نرخ تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷		
-	-	۳/۶	۳/۲	۳/۵	۳/۸	جهان
۰/۸	۱/۰	۲/۰	۱/۷	۲/۲	۲/۵	اقتصادهای پیشرفته
-۲/۲	-۱/۹	۲/۴	۲/۱	۳/۰	۲/۳	ایالات متحده آمریکا
۳/۱	۳/۱	۱/۸	۱/۵	۱/۸	۲/۶	منطقه اروپا
۷/۴	۷/۸	۲/۰	۱/۷	۱/۳	۲/۶	آلمان
-۰/۶	-۰/۸	۲/۱	۱/۲	۱/۸	۲/۳	فرانسه
۲/۵	۲/۶	۱/۲	۱/۳	۰/۸	۱/۷	ایتالیا
۱/۹	۲/۷	۱/۷	۲/۰	۲/۴	۲/۹	اسپانیا
۳/۶	۴/۲	۱/۰	۰/۵	۰/۳	۲/۲	ژاپن
-۳/۹	-۳/۵	۲/۵	۲/۷	۱/۳	۱/۹	انگلستان
-۲/۵	-۲/۸	۲/۳	۱/۶	۲/۰	۳/۲	کانادا

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، «گزارش چشم‌انداز اقتصاد جهان»، اکتبر ۲۰۲۰

اقتصادهای در حال توسعه و نوظهور

نوظهور و در حال توسعه طی نیمه دوم سال ۲۰۱۸ با کاهش مواجه شد. رشد اقتصادی کشور چین با کاهش اندکی نسبت به سال گذشته به ۶/۸ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید که عمدتاً به دلیل اعمال مقررات سخت‌گیرانه در بخش‌های املاک و مستغلات و واسطه‌گری‌های مالی غیر بانکی، پایان دوره زمانی برنامه‌های حمایت از خرید خودرو و کاهش سطح مخارج کالاهای مصرفی ماندگار در پی این اقدام و نیز اقدامات تعرفه‌ای آمریکا علیه این کشور بود. اقتصاد هند نیز با کاهش نرخ رشد (۰/۹ واحد درصد) به نرخ رشد اقتصادی ۶/۱ درصد در سال ۲۰۱۸ دست یافت. در کشور مکزیک پس از لغو پروژه از پیش برنامه‌ریزی شده ساخت فرودگاهی جدید در این کشور و نیز عقب‌نشینی از انجام اصلاحات در حوزه‌های انرژی و آموزش و پرورش، فضای اقتصادی تضعیف گردید و حاشیه بهره اوراق قرضه دولتی افزایش یافت. در اقتصادهای حوزه خاورمیانه

رشد اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه طی نیمه اول سال ۲۰۱۸ در مجموع در وضعیت مناسبی قرار داشت. اقتصادهای نوظهور آسیایی در این دوره زمانی نرخ‌های رشد اقتصادی بالایی را تجربه کردند که عمدتاً ناشی از جهش تقاضای داخلی از سوی هند پس از کندی رشد این متغیر در چند سال اخیر بود. در این دوره زمانی، بهبود وضعیت اقتصادی در آمریکای لاتین ادامه یافت؛ هرچند سرعت آن به دلیل انقباض بازارهای مالی، وقوع خشکسالی در آرژانتین و کاهش تولید در برزیل کمتر از انتظار بود. همچنین، قیمت بالای نفت به افزایش نرخ رشد کشورهای صادرکننده نفت در اقتصادهای جنوب آفریقا و نیز خاورمیانه در نیمه اول سال ۲۰۱۸ انجامید. با این حال، به دلیل نامساعدتر شدن وضعیت بازارهای مالی جهانی و نیز اثر منفی عوامل خاص کشوری، سطح فعالیت‌ها در اکثر اقتصادهای

در حوزه سیاست‌گذاری پولی، بسیاری از بانک‌های مرکزی در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه (نظیر هند، اندونزی، مکزیک و فیلیپین) با توجه به افزایش نرخ تورم کالاها و خدمات مصرفی و در برخی از موارد تحت فشار واقع شدن ارزش پول ملی اقدام به افزایش نرخ‌های بهره نمودند. بانک مرکزی چین تغییری در نرخ بهره سیاستی خود اعمال نکرد، هرچند نرخ ذخایر قانونی را طی دو مرحله در ماه‌های آوریل و ژوئیه سال ۲۰۱۸ و به منظور حمایت از اعطای تسهیلات کاهش داد. اقتصادهایی نظیر ترکیه و آرژانتین نیز به منظور کاهش عدم توازن‌های موجود در بازارهای مالی و نیز اقتصاد کلان، اقدام به اتخاذ سیاست‌های انقباضی نمودند.

نیز به دلیل تنش‌های مرتبط با جغرافیای سیاسی، سطح فعالیت‌ها تضعیف شد. در مجموع، اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه در سال ۲۰۱۸ با ۰/۳ واحد درصد کاهش رشد مواجه شده و به نرخ رشد ۴/۵ درصد دست یافتند. در این میان، اقتصادهای حوزه آمریکای لاتین و کاراییب، اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه اروپایی و اقتصادهای حوزه خاورمیانه و آسیای مرکزی به ترتیب با ۰/۳، ۰/۸ و ۰/۵ واحد درصد کاهش نرخ رشد در سال ۲۰۱۸ به نرخ‌های رشد ۱/۱، ۳/۳ و ۲/۱ درصدی دست یافتند. نرخ تورم در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه در سال ۲۰۱۸ با ۰/۵ واحد درصد افزایش نسبت به سال گذشته به ۴/۹ درصد رسید.

برخی شاخص‌های عمده اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه

(درصد)

تراز حساب‌جاری به تولید ناخالص داخلی	نرخ تورم		رشد اقتصادی			
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷		۲۰۱۸
-۰/۱	۰/۰	۴/۹	۴/۴	۴/۵	۴/۸	اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه
-۰/۳	۱/۰	۲/۷	۲/۴	۶/۳	۶/۷	کشورهای نوظهور و در حال توسعه آسیایی
۰/۲	۱/۶	۲/۱	۱/۶	۶/۸	۶/۹	چین
-۲/۱	-۱/۸	۳/۴	۳/۶	۶/۱	۷/۰	هند
۰/۱	۱/۴	۲/۹	۳/۱	۵/۳	۵/۵	آسه‌ان(ASEAN) ^(۱)
۱/۸	-۰/۴	۶/۴	۵/۶	۳/۳	۴/۱	اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه اروپایی
۶/۹	۲/۰	۲/۹	۳/۷	۲/۵	۱/۸	روسیه
۲/۸	-۰/۸	۹/۵	۶/۹	۲/۱	۲/۶	خاورمیانه و آسیای مرکزی
-۲/۵	-۱/۶	۶/۶	۶/۳	۱/۱	۱/۴	آمریکای لاتین و حوزه کاراییب
-۲/۲	-۰/۷	۳/۷	۳/۴	۱/۳	۱/۳	برزیل
-۲/۱	-۱/۸	۴/۹	۶/۰	۲/۲	۲/۱	مکزیک
-۲/۷	-۲/۳	۸/۴	۱۰/۷	۳/۳	۳/۱	جنوب آفریقا

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، گزارش «چشم‌انداز اقتصاد جهان»، اکتبر ۲۰۲۰
 ۱- شامل کشورهای اندونزی، مالزی، فیلیپین، سنگاپور و تایلند می‌باشد.

حوزه مناپ^(۱)

اقتصادهای حوزه خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان در سال ۲۰۱۸ بود. اقتصادهای این حوزه در سال ۲۰۱۸ به نرخ رشد ۱/۸ درصد دست یافتند که در مقایسه با سال ۲۰۱۷ نشان‌دهنده کاهشی معادل ۰/۶ واحد درصد بود. نرخ تورم در این

نوسانات قیمت نفت در کنار سطح ضعیف تقاضا به ویژه از سوی شرکای تجاری نظیر چین، اروپا و روسیه چالش کلیدی

Middle East, North Africa, Afghanistan and Pakistan (MENAP) - ۱

رشد ۱/۹ درصد دست یافتند که نشان‌دهنده ۲/۱ واحد درصد افزایش نسبت به سال گذشته بود. این رشد عمدتاً به دلیل افزایش مخارج دولت ناشی از اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری در کشورهای کویت و عربستان سعودی، مخارج مرتبط با سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های مرتبط با جام جهانی در کشور قطر و همچنین، آماده‌سازی زیرساخت‌های نمایشگاهی در کشور امارات متحده عربی بود. نرخ تورم در اقتصادهای صادرکننده نفت حوزه مناپ از ۳/۵ درصد در سال ۲۰۱۷ به ۸/۰ درصد در سال ۲۰۱۸ افزایش یافت.

حوزه نیز با ۱/۷ واحد درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۸/۹ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید.

رشد اقتصادی در کشورهای صادرکننده^(۱) نفت حوزه مناپ در سال ۲۰۱۸ با ۱/۱ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۰/۴ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید که تا حد زیادی ناشی از کاهش شدید سطح فعالیت‌های اقتصادی در ایران و تنش‌های مرتبط با جغرافیای سیاسی در برخی از اقتصادهای این حوزه بود. با این حال، به دنبال رشد شدید قیمت نفت در ده‌ماهه سال ۲۰۱۸، کشورهای عضو شورای همکاری خلیج‌فارس^(۲) به نرخ

برخی شاخص‌های عمده اقتصادهای حوزه خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و پاکستان

(درصد)

تراز حساب جاری به تولید ناخالص داخلی		تورم		رشد اقتصادی	
۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷
۳/۱	-۰/۶	۸/۹	۷/۲	۱/۸	۲/۴
۶/۴	۱/۸	۸/۰	۳/۵	۰/۴	۱/۵
-۶/۷	-۶/۸	۱۰/۳	۱۴/۱	۴/۱	۳/۹

خاورمیانه، شمال آفریقا، افغانستان و

پاکستان (حوزه مناپ)

کشورهای صادرکننده نفت

کشورهای واردکننده نفت

ماخذ: صندوق بین‌المللی پول، گزارش «چشم‌انداز اقتصاد منطقه‌ای (خاورمیانه و آسیای مرکزی)»، اکتبر ۲۰۲۰

حوزه مناپ با ۳/۸ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل، به ۱۰/۳ درصد در سال ۲۰۱۸ رسید.

تحولات بازار نفت

در سال ۲۰۱۸، مصرف انرژی‌های اولیه^(۳) در جهان به ۱۳/۹ میلیارد تن معادل نفت خام رسید که نسبت به سال ۲۰۱۷ حدود ۲/۹ درصد افزایش داشت. از کل مصرف انرژی‌های اولیه جهان ۰/۹ میلیارد تن معادل نفت خام مربوط به کشورهای عضو اوپک و ۱۲/۹ میلیارد تن معادل نفت خام مربوط به کشورهای غیر اوپک بود. در سال مورد بررسی، بیشترین سهم از مصرف انرژی‌های اولیه در جهان مربوط به نفت (۳۳/۶ درصد) و کمترین مصرف مربوط به انرژی هسته‌ای (۴/۴ درصد) و سایر انرژی‌های تجدیدپذیر^(۴) (۴/۰ درصد) بود.

رشد اقتصادی در کشورهای واردکننده نفت^(۳) حوزه مناپ در سال ۲۰۱۸ با سرعت ملایمی حفظ شد و با ۰/۲ واحد درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۷ به ۴/۱ درصد رسید. بخش عمده‌ای از این رشد اقتصادی ناشی از اصلاحات صورت گرفته در برخی از کشورهای این حوزه و نیز تداوم تقاضای خارجی در این سال بود. با این حال، تداوم ضعف‌های ساختاری در اقتصاد این کشورها، وجود بدهی‌های بالای دولتی (کشورهای مصر، اردن، لبنان و سودان)، محدودیت فضای سیاست‌گذاری به دلیل دنبال کردن سیاست میخکوب ارزی یا هیات ارزی (کشورهای جیبوتی، اردن و لبنان)، تضادهای منطقه‌ای و نااطمینانی (کشورهای افغانستان، اردن، لبنان، سومالی و سوریه) موانعی در برابر رشد و اصلاحات بیشتر بودند. نرخ تورم در اقتصادهای واردکننده نفت

۱- شامل کشورهای الجزایر، بحرین، ایران، عراق، کویت، لیبی، عمان، قطر، عربستان سعودی، امارات متحده عربی و یمن می‌باشد.

۲- شامل کشورهای بحرین، کویت، عمان، قطر، عربستان سعودی و امارات متحده عربی می‌باشد.

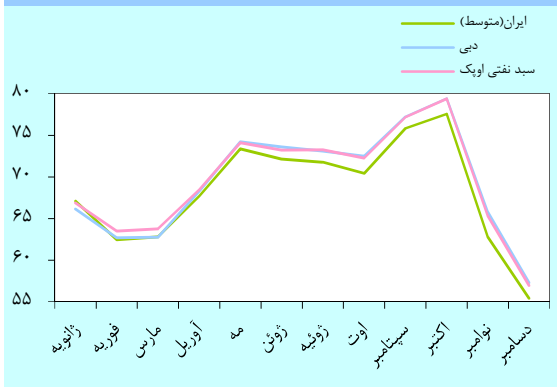
۳- شامل کشورهای افغانستان، جیبوتی، مصر، اردن، لبنان، موریتانی، مراکش، پاکستان، سومالی، سودان، سوریه و تونس می‌باشد.

۴- شامل نفت، گاز طبیعی، زغال‌سنگ، انرژی هسته‌ای، برق‌آبی و سایر انرژی‌های تجدیدپذیر می‌باشد.

۵- شامل انرژی‌های حاصل از باد، زمین‌گرمایی، خورشیدی و زیست‌توده (Biomass) می‌باشد.

تنش‌های مربوط به جغرافیای سیاسی موجب شد تا تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۸ افزایش یابد. افزایش تقاضای جهانی نفت خام در کنار مدیریت عرضه آن، منجر به تقویت قیمت جهانی انواع نفت خام در این سال گردید.

متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای برخی از انواع نفت خام طی سال ۲۰۱۸ (بشکه - دلار)

در سال ۲۰۱۸، دو اجلاس (یکصد و هفتاد و چهارم و یکصد و هفتاد و پنجم) به ترتیب در ۲۲ ژوئن و ۶ دسامبر ۲۰۱۸ در وین تشکیل شد.

در اجلاس یکصد و هفتاد و چهارم بر تداوم پایبندی به تعهد کشورها به تعدیل تولید که از اجلاس یکصد و هفتاد یکم (۳۰ نوامبر ۲۰۱۷) بین تولیدکنندگان اوپک و غیر اوپکی نفت آغاز شده بود، توافق شد. علاوه بر این، تصمیم بر آن شد که آن دسته از اعضا که در توافق حضور داشته (به غیر از نیجریه، لیبی و ایران) و بیش از میزان تعهد خود کاهش تولید داشته‌اند، براساس سهم تعیین شده خود به تولید ادامه دهند به نحوی که میزان پایبندی مجموع اعضای اوپک که به ۱۵۰ درصد افزایش یافته به ۱۰۰ درصد کاهش یابد. در این نشست همچنین تصمیم بر آن شد که در صورتی که یکی از اعضای حاضر در توافق یاد شده به میزان قابل توجهی از تولید خود بکاهد، برای جبران این کاهش با آن کشور مذاکره صورت گرفته و در صورت توافق

مصرف انرژی‌های اولیه در ایران در سال ۲۰۱۸ به ۲۸۵/۷ میلیون تن معادل نفت خام بالغ گردید که نسبت به سال ۲۰۱۷ حدود ۵/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. انرژی‌های اولیه مورد مصرف در ایران عمدتاً شامل گاز طبیعی و نفت بوده و سایر انرژی‌ها سهم قابل توجهی در مصرف انرژی‌های اولیه ندارند.

در سال مورد بررسی، میانگین تولید نفت جهان^(۱) با ۲/۴ درصد افزایش نسبت به سال ۲۰۱۷ به ۹۴/۷ میلیون بشکه در روز رسید. در این سال تولید نفت کشورهای عضو اوپک با ۰/۸ درصد کاهش به ۳۹/۳ میلیون بشکه در روز رسید که ۴۱/۵ درصد از تولید نفت جهان را تشکیل می‌داد. همچنین، مصرف نفت جهان^(۲) به ۹۹/۸ میلیون بشکه در روز بالغ گردید که نسبت به سال قبل ۱/۵ درصد رشد نشان می‌دهد^(۳).

میانگین بهای سید نفتی اوپک^(۴) در بازارهای جهانی با ۳۳/۱ درصد تغییر از ۵۲/۴ دلار به ازای هر بشکه در سال ۲۰۱۷ به ۶۹/۸ دلار در سال ۲۰۱۸ افزایش یافت. در این دوره بهای نفت خام برنت و وست تگزاس اینترمدیت به ترتیب با ۳۱/۳ و ۲۸/۲ درصد افزایش به ۷۱/۲ و ۶۵/۲ دلار به ازای هر بشکه رسید.

در سال ۲۰۱۸، عواملی نظیر تداوم پایبندی تولیدکنندگان بر توافق اعضای اوپک و غیر اوپک بر کاهش تولید، تحریم نفت ایران، رشد مطلوب اقتصاد جهانی، کاهش موجودی انبارهای نفتی جهان، نگرانی از کمبود نفت و وجود

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale Oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil Sands) نیز می‌باشد.

۲- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد. مصرف سوخت اتانول و بیودیزل را نیز شامل می‌شود.

۳- تعریف استفاده شده توسط بریتیش پترولیوم درباره آمار تولید و مصرف نفت جهان برابر با میزان عرضه و تقاضای جهانی نفت نمی‌باشد. براساس آمار ارائه شده از سوی سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک)، میزان عرضه و تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۱۸ به ترتیب برابر ۹۹/۰ و ۹۸/۷ میلیون بشکه در روز بوده است.

۴- سید نفتی اوپک شامل نفت خام‌های سبک عربستان سعودی، سبک بصره عراق، مری و نژونلا، سبک بونی نیجریه، اس‌سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.

تغییرات سطح عمومی قیمت‌ها، آمارهای مقدماتی بخش واقعی اقتصاد نشان می‌دهد که تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۷ (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) به میزان ۵/۴ درصد کاهش یافت. این در حالی است که در سال ۱۳۹۶، رشد تولید ناخالص داخلی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) به میزان ۳/۷ درصد بود.

براساس برآوردهای مقدماتی، در سال ۱۳۹۷ گروه‌های «نفت»، «صنایع و معادن» و «خدمات» به ترتیب با ۴/۰-، ۱/۰- و ۳/۰- واحد درصد سهم از رشد ۵/۴- درصدی اقتصاد، بیشترین سهم را در کاهش تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های ثابت داشتند. در گروه خدمات، بخش‌های «بازرگانی، رستوران و هتلداری»، «خدمات عمومی» و «خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی» به ترتیب با ۸/۰-، ۲/۰- و ۱/۰- واحد درصد و در گروه صنایع و معادن نیز بخش‌های «صنعت» و «ساختمان» به ترتیب با ۹/۰- و ۲/۰- واحد درصد دارای بیشترین سهم از رشد ۵/۴- درصدی تولید ناخالص داخلی در سال ۱۳۹۷ بودند.

بر مبنای برآوردهای اولیه، در سال ۱۳۹۷ هزینه‌های مصرفی نهایی بخش‌های خصوصی و دولتی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰) نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۶/۲ و ۹/۲ درصد کاهش یافت.

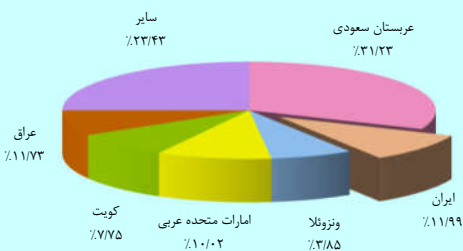
نتایج حاصل از برآوردهای مقدماتی سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد که تشکیل سرمایه ثابت ناخالص به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل از آن ۳/۱۲ درصد کاهش یافت و نرخ رشد آن در زیرگروه‌های «ماشین‌آلات» و «ساختمان» به ترتیب ۷/۱۸- و ۴/۹- درصد بود.

همچنین، در بخش تجارت خارجی و براساس برآوردهای اولیه سال ۱۳۹۷، نرخ رشد صادرات و واردات کالاها و خدمات نسبت به سال قبل از آن و به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ به ترتیب معادل ۵/۱۲- و ۵/۲۹- درصد بود. بر این اساس، نرخ رشد هزینه ناخالص داخلی کشور در سال ۱۳۹۷ به قیمت‌های ثابت

طرفین، این کاستی جبران شود. به علاوه، در این نشست درخواست عضویت جمهوری کنگو در اوپک بررسی و تایید شد.

در اجلاس یک‌صد و هفتاد و پنجم اوپک، کشورهای تولیدکننده نفت (اوپک و غیر اوپک) تصمیم گرفتند که به منظور توازن بازار و ترمیم قیمت نفت، تولید روزانه خود را به میزان یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه کاهش دهند که سهم اعضای اوپک از این میزان ۸۰۰ هزار بشکه تعیین شد. کشورهای ایران، ونزوئلا و لیبی از این توافق کاهش تولید معاف شدند. اعضا موظف شدند که از اول ژانویه ۲۰۱۹ برای یک دوره اولیه ۶ ماهه کاهش تولید را عملیاتی نمایند. عربستان و روسیه با کاهش روزانه ۳۲۰ و ۲۳۰ هزار بشکه‌ای بیشترین سهم کاهش تولید را به خود اختصاص دادند. مبنای کاهش تولید سایر اعضای اوپک نیز براساس تولید ماه اکتبر آنها تعیین شد. در بیانیه پایانی این نشست، مانوئل کودو، وزیر نفت ونزوئلا به عنوان رئیس دوره‌ای اوپک معرفی شد.

سهم تولیدکنندگان نفت خام اوپک در سال ۲۰۱۸

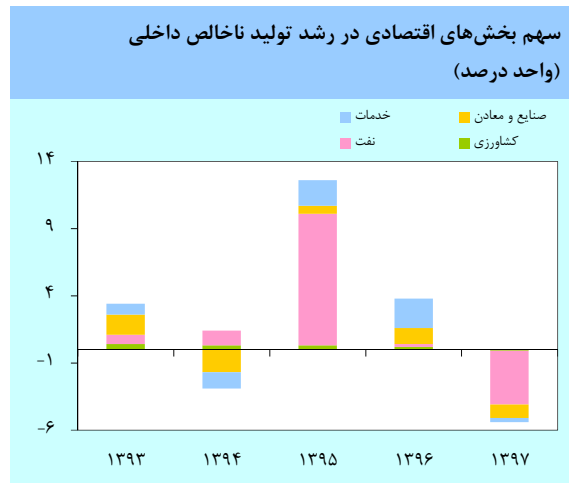
تولید و هزینه ناخالص داخلی

براساس برآوردهای اولیه، تولید ناخالص داخلی کشور به قیمت پایه (به قیمت‌های جاری) از ۱۴۸۰۷ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶ به ۱۸۶۱۹ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷ افزایش یافت که نشان‌دهنده رشد اسمی ۲۵/۷ درصدی است. با توجه به

گردید. از کل برق تولید شده در کشور، ۵۶/۳ درصد معادل ۱۷۵/۱ میلیارد کیلو وات ساعت توسط بخش خصوصی و ۴۲/۱ درصد معادل ۱۳۰/۸ میلیارد کیلو وات ساعت توسط نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو تولید شد. همچنین، در این دوره صنایع بزرگ نیز با تولید ۵/۰ میلیارد کیلو وات سهمی معادل ۱/۶ درصد از کل تولید برق کشور را به خود اختصاص دادند. در سال مورد بررسی، بیشترین میزان تولید برق در نیروگاه‌های بخش خصوصی توسط نیروگاه چرخه ترکیبی معادل ۱۰۳/۶ میلیارد کیلو وات ساعت و در نیروگاه‌های تحت مدیریت وزارت نیرو توسط نیروگاه بخاری معادل ۶۰/۴ میلیارد کیلو وات ساعت صورت گرفت که در مجموع، سهمی معادل ۵۲/۷ درصد از کل تولید برق کشور را به خود اختصاص دادند.

در سال ۱۳۹۷، مصرف برق کشور با ۲/۵ درصد رشد نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۲۶۱/۴ میلیارد کیلو وات ساعت رسید. براساس ارقام مصرف برق به تفکیک نوع مصارف، بخش‌های خانگی و صنعتی به ترتیب با اختصاص سهم ۳۳/۵ درصد (معادل ۸۷/۷ میلیارد کیلو وات ساعت) و ۳۳/۴ درصد (معادل ۸۷/۴ میلیارد کیلو وات ساعت) از مصرف‌کنندگان عمده برق کشور بودند. در سال ۱۳۹۷، مصارف بخش خانگی و صنعتی در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۵/۱ و ۳/۸ درصد رشد داشته و مصارف سایر بخش‌ها با کاهش مواجه شد. کاهش رشد در بخش‌های روشنایی معابر، عمومی، تجاری و کشاورزی به ترتیب ۵/۴، ۲/۰، ۱/۶ و ۰/۱ درصد بود. در بخش مبادلات برق با کشورهای همسایه، میزان صادرات برق کشور به ۶/۳ میلیارد کیلو وات ساعت بالغ گردید که نسبت به سال ۱۳۹۶ به میزان ۲۲/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. هم‌زمان، در این دوره معادل ۲/۶ میلیارد کیلو وات ساعت به منظور تامین مصارف داخلی از کشورهای همسایه برق وارد شد که در مقایسه با سال ۱۳۹۶ معادل ۳۳/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. به این ترتیب، خالص

۱۳۹۰ در مقایسه با عملکرد سال ۱۳۹۶ معادل ۶/۰ درصد کاهش یافت.

تحولات بخش واقعی اقتصاد

انرژی

در سال ۱۳۹۷، مصرف گاز طبیعی با ۳/۵ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۲۰۹/۰ میلیارد متر مکعب بالغ گردید. بخش‌های خانگی، تجاری و صنعتی با ۱۰۱/۹ میلیارد متر مکعب (۴۸/۸ درصد) و نیروگاه‌های کشور با ۶۷/۷ میلیارد متر مکعب (۳۲/۴ درصد) مصرف‌کننده‌های عمده گاز طبیعی کشور بودند. همچنین، در این سال مصرف گاز طبیعی صنایع عمده کشور معادل ۳۹/۴ میلیارد متر مکعب (۱۸/۸ درصد) بود. در سال ۱۳۹۷، صادرات گاز طبیعی با ۵/۱ درصد افزایش به ۱۳/۹ میلیارد متر مکعب رسید. در مقابل، در این سال معادل ۲/۱ میلیارد متر مکعب گاز طبیعی از کشورهای همسایه وارد شد که در مقایسه با رقم مشابه سال ۱۳۹۶ معادل ۴۵/۲ درصد کاهش داشت. به این ترتیب، خالص مبادلات (خالص صادرات) گاز طبیعی در سال مورد بررسی به ۱۱/۸ میلیارد متر مکعب رسید.

در سال ۱۳۹۷، تولید برق کشور با ۱/۰ درصد رشد نسبت به سال قبل از آن به ۳۱۰/۹ میلیارد کیلو وات ساعت بالغ

کشاورزی

وضعیت بارندگی

براساس آمار شرکت مدیریت منابع آب ایران، حجم کل ریزش‌های جوی از مهر ماه ۱۳۹۶ تا پایان شهریور ماه ۱۳۹۷ (سال آبی ۹۷-۱۳۹۶) معادل ۱۷۱/۱ میلی‌متر بود که در مقایسه با میانگین دوره بلندمدت ۳۱/۶ درصد و در مقایسه با سال آبی گذشته ۲۶/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد.

صادرات برق کشور با ۱۲/۷ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۱۳/۸^(۱) میلیارد کیلو وات ساعت رسید. در سال مورد بررسی، کشورهای ترکمنستان و ارمنستان به ترتیب با سهم ۴۹/۸ و ۴۷/۳ درصدی از کل برق وارداتی، تامین‌کننده ۹۷/۱ درصد کمبود برق کشور بودند. همچنین، در این سال کشورهای عراق، افغانستان و پاکستان به ترتیب با سهم ۷۸/۷، ۱۱/۶ و ۸/۲ درصد مقصد اصلی برق صادراتی کشور بودند.

ارتفاع بارندگی به صورت تجمعی

(میلی‌متر)

حوضه آبریز	سال آبی		متوسط بلندمدت ۴۹ساله	درصد اختلاف با	
	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۶-۹۷		سال گذشته	متوسط ۴۹ساله
دریای خزر	۳۴۵/۳	۴۰۰/۲	۴۲۹/۴	۱۵/۹	-۶/۸
خلیج فارس و دریای عمان	۳۶۸/۹	۲۱۱/۹	۳۶۶/۵	-۴۲/۶	-۴۲/۲
دریاچه ارومیه	۲۷۷/۲	۴۰۹/۲	۳۴۱/۶	۴۷/۶	۱۹/۸
مرکزی	۱۶۱/۰	۱۰۴/۵	۱۶۵/۶	-۳۵/۱	-۳۶/۹
مرزی شرق	۶۲/۴	۴۰/۴	۱۱۰/۳	-۳۵/۳	-۶۳/۴
قره‌قوم	۱۸۰/۳	۱۴۲/۵	۲۲۲/۸	-۲۱/۰	-۳۶/۰
کل کشور	۲۳۳/۲	۱۷۱/۱	۲۵۰/۲	-۲۶/۶	-۳۱/۶

ماخذ: شرکت مدیریت منابع آب ایران

تولید محصولات کشاورزی

شیلات در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۱۷/۸ میلیون تن بود که نسبت به سال ۱۳۹۶ معادل ۰/۸ درصد کاهش داشت.

براساس اطلاعات وزارت جهاد کشاورزی، مجموع تولید محصولات کشاورزی شامل محصولات زراعی، باغی، دامی و

عملکرد تولید محصولات کشاورزی

(هزار تن)

	سال		رشد(درصد)		سهم از کل(درصد)	
	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷
زراعی	۸۲۹۹۲	۸۲۲۰۰	-۱/۰	-۱/۲	۶۹/۳	۶۹/۰
باغی	۲۱۰۲۱	۲۱۰۳۳	۰/۱	-۲/۴	۱۷/۷	۱۷/۴
دامی	۱۳۵۶۷	۱۴۲۳۲	۴/۹	۳/۷	۱۲/۰	۱۲/۵
شیلات	۱۰۹۴	۱۲۰۲	۹/۹	۵/۰	۱/۰	۱/۱
جمع کل	۱۱۸۶۷۴	۱۱۸۶۶۷	-۰/۱	-۰/۸	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

۱- تفاوت به دلیل گرد شدن ارقام است.

بورس کالای کشاورزی

در سال ۱۳۹۷، کل ارزش و حجم معاملات محصولات کشاورزی در بورس کالای ایران به ترتیب حدود ۲۶/۵ هزار میلیارد ریال و ۱/۹ میلیون تن بود که در مقایسه با سال گذشته به ترتیب ۱۹/۹ و ۳۴/۶ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال مورد بررسی، بالاترین سهم از حجم و ارزش مبادلات محصولات کشاورزی به گندم اختصاص داشت. به دلیل کاهش حجم مبادلات کالاهای کشاورزی در بورس کالای ایران، سهم کالاهای کشاورزی مبادله شده از کل مبادلات در این تالار از ۱۱/۱ درصد در سال ۱۳۹۶ به ۷/۸ درصد در سال ۱۳۹۷ کاهش یافت.

حمایت‌های مالی از بخش کشاورزی

در سال ۱۳۹۷، کل مبلغ تسهیلات پرداختی بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخش کشاورزی معادل ۵۸۴/۹ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۱۸/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس در سال ۱۳۹۷، بخش کشاورزی ۷/۶ درصد از تسهیلات پرداختی به کل بخش‌های اقتصادی را به خود اختصاص داد. در این سال ۶۰/۲ درصد از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی به بخش کشاورزی با هدف تامین سرمایه در گردش مورد نیاز فعالان اقتصادی این بخش صورت گرفت.

سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی

(هزار میلیارد ریال)

سهم از کل (درصد)	درصد تغییر		مبلغ		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	
۷/۶	۸/۰	۱۸/۷	۵۸۴/۹	۴۹۲/۹	کشاورزی
۲۷/۰	۲۸/۴	۱۹/۹	۲۰۸۹/۳	۱۷۴۲/۲	صنعت و معدن
۱۳/۴	۸/۴	۱۰۰/۵	۱۰۲۷/۳	۵۱۷/۴	مسکن و ساختمان
۱۴/۶	۱۳/۹	۳۲/۲	۱۱۲۵/۹	۸۵۱/۷	بازرگانی
۳۷/۴	۴۱/۲	۱۴/۴	۲۸۹۲/۴	۲۵۲۸/۳	خدمات
۰/۱	۰/۱	۱۳/۱	۷/۴	۶/۶	متفرقه
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۶/۰	۷۷۳۷/۳	۶۱۳۹/۱	جمع کل

پرداخت‌های غیر تکلیفی بود و بقیه از محل تسهیلات تکلیفی، وجوه اداره شده و قراردادهای^(۱) پرداخت شد. ۸۸/۹ درصد از تسهیلات پرداختی بانک کشاورزی به بخش کشاورزی و فعالیت‌های مرتبط و بقیه به سایر بخش‌ها اختصاص یافت.

براساس گزارش بانک کشاورزی، در سال ۱۳۹۷ این بانک مبلغ ۴۷۹/۵ هزار میلیارد ریال تسهیلات به بخش‌های دولتی و غیر دولتی اقتصاد پرداخت نمود که نسبت به سال گذشته ۲۳/۵ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این میزان، ۷۶/۴ درصد شامل

تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی به تفکیک نوع مصرف

(میلیارد ریال)

سهم از کل (درصد)	درصد تغییر		سال		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	
۱۵/۹	۱۷/۴	۱۳/۲	۷۶۴۵۳	۶۷۵۶۶	زراعت
۷/۳	۶/۵	۳۷/۹	۳۵۰۱۶	۲۵۳۹۳	باغداری
۲۱/۸	۱۶/۳	۶۴/۵	۱۰۴۴۲۳	۶۳۴۶۴	دامداری و دامپروری
۱/۶	۱/۹	۱/۳	۷۶۳۹	۷۵۴۰	شیلات و آبزیان
۴۱/۰	۴۶/۱	۹/۹	۱۹۶۶۸۶	۱۷۸۹۸۴	صنایع وابسته و خدمات کشاورزی (۱)
۱/۳	۰/۶	۱۶۳/۱	۶۲۰۴	۲۳۵۸	قالی‌بافی و صنایع دستی
۱۱/۱	۱۱/۱	۲۳/۴	۵۳۱۱۴	۴۳۰۵۱	سایر بخش‌ها (۲)
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۳/۵	۴۷۹۵۳۶	۳۸۸۳۵۶	جمع کل

ماخذ: بانک کشاورزی

- ۱- شامل تسهیلات قرض‌الحسنه (ازدواج، تامین هزینه بیماری، احتیاجات ضروری و اشتغال‌زایی) می‌باشد.
- ۲- شامل صنایع خارج از بخش کشاورزی و خدمات بازرگانی می‌باشد.

۱- شامل تفاهم‌نامه‌های پرداختی بانک کشاورزی با وزارت جهاد کشاورزی است.

ترتیب با ۶۱/۷ و ۲۵/۹ درصد، بیشترین سهم از غرامت پرداختی را به خود اختصاص دادند. در این سال نیز همانند سال‌های گذشته بخشی از این غرامت پرداختی از محل حق بیمه پرداختی توسط کشاورزان و بخشی دیگر توسط دولت و بانک کشاورزی (در صورت عدم پرداخت به موقع توسط دولت) تامین می‌شود.

تجارت خارجی بخش کشاورزی

براساس گزارش وزارت جهاد کشاورزی و مبتنی بر اطلاعات گمرک جمهوری اسلامی ایران، در سال ۱۳۹۷ حدود ۶/۹ میلیون تن انواع کالای کشاورزی به ارزش ۶/۴ میلیارد دلار به خارج از کشور صادر شد که در مقایسه با سال قبل از نظر مقدار ۵/۴ درصد افزایش و از نظر ارزش ۲/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. میانگین ارزش هر تن کالای کشاورزی صادراتی نیز ۹۲۱ دلار بود که نسبت به سال قبل معادل ۷/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، به ترتیب ۵۳/۴ و ۲۲/۰ درصد (در مجموع معادل ۷۵/۴ درصد) از تسهیلات بانک کشاورزی در قالب عقود «مشارکت مدنی» و «خرید دین و مرابحه» پرداخت گردید.

در سال زراعی ۹۷-۱۳۹۶، با هدف حمایت از بخش کشاورزی، قیمت برخی از محصولات زراعی مشمول خرید تضمینی نسبت به سال زراعی قبل با افزایش همراه بود. بیشترین میزان افزایش قیمت خرید تضمینی مربوط به چای، عدس، لوبیا (قرمز، چیتی و سفید) و نخود بود که نسبت به سال قبل، از رشد یکسان معادل ۴/۰ درصد برخوردار بودند.

براساس گزارش صندوق بیمه کشاورزی، کل غرامت پرداختی بابت خسارت‌های وارده به کشاورزان در سال زراعی ۹۷-۱۳۹۶ با ۱۷/۶ درصد افزایش نسبت به سال زراعی قبل به ۱۳/۱ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که بخش باغات و زراعت به

ارزش صادرات بخش کشاورزی

سهم از کل (درصد)		درصد تغییر	ارزش (میلیون دلار)		
۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	▲ ۱۳۹۶	
۱۷/۱	۱۷/۹	-۷/۴	۱۰۹۳	۱۱۸۰	گروه دام و طیور و دارویی
۵/۲	۶/۵	-۲۲/۱	۳۳۳	۴۲۸	گروه شیلات
۴۱/۱	۳۱/۳	۲۷/۹	۲۶۳۰	۲۰۵۶	گروه محصولات زراعی
۳۵/۶	۴۳/۳	-۲۰/۱	۲۲۷۸	۲۸۴۹	گروه محصولات باغی
۰/۹	۱/۰	-۱۱/۴	۵۸	۶۵	جنگل و مرتع
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲/۸	۶۳۹۲	۶۵۷۸	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

درصد کاهش نشان می‌دهد. متوسط ارزش هر تن کالای وارداتی کشاورزی حدود ۵۲۳ دلار بود که نسبت به سال قبل ۴/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد.

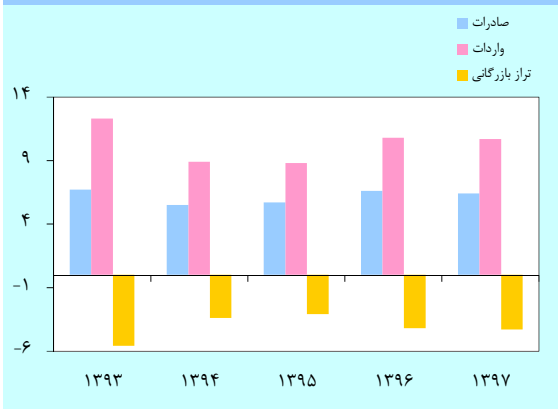
در این سال حدود ۲۰/۵ میلیون تن محصولات مختلف کشاورزی به ارزش ۱۰/۷ میلیارد دلار وارد کشور شد که نسبت به سال قبل از نظر مقدار ۴/۷ درصد افزایش و از نظر ارزش ۰/۴

ارزش واردات بخش کشاورزی

سهم از کل (درصد)		درصد تغییر	ارزش (میلیون دلار)		
۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	▲ ۱۳۹۶	
۱۲/۲	۱۲/۰	۱/۴	۱۳۱۰	۱۲۹۲	گروه دام و طیور و دارویی
۰/۵	۱/۳	-۵۸/۲	۵۹	۱۴۱	گروه شیلات
۷۴/۸	۷۰/۵	۵/۸	۸۰۲۰	۷۵۸۲	گروه محصولات زراعی
۱۲/۱	۱۵/۸	-۲۴/۱	۱۲۹۲	۱۷۰۱	گروه محصولات باغی
۰/۳	۰/۴	-۱۹/۱	۳۶	۴۴	جنگل و مرتع
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۴	۱۰۷۱۷	۱۰۷۶۰	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

وضعیت تراز بازرگانی بخش کشاورزی (میلیارد دلار)

در سال ۱۳۹۷، در مجموع ۱۳/۳ میلیون تن غلات شامل گندم، برنج، جو و ذرت به ارزش ۴/۳ میلیارد دلار وارد کشور شد که در مقایسه با سال قبل به لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۱۶/۷ و ۲۷/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

تحولات ناشی از واردات و صادرات محصولات کشاورزی موجب شد که در سال ۱۳۹۷، کسری تراز بازرگانی این بخش در مقایسه با سال قبل ۳/۴ درصد افزایش یابد و به ۴/۳ میلیارد دلار برسد. در میان زیربخش‌های کشاورزی، گروه محصولات زراعی با ۵/۴ میلیارد دلار، بیشترین کسری تراز بازرگانی را به خود اختصاص داد.

تراز بازرگانی بخش کشاورزی در سال ۱۳۹۷

(میلیون دلار)

وضعیت تراز تجاری	کسری یا مازاد تراز بازرگانی			صادرات	واردات	ارزش	درصد تغییر نسبت به سال قبل
	خالص واردکننده	خالص صادرکننده	تراز بازرگانی				
گروه دام و طیور و دارویی	۱۰۹۳	۳۳۳	۱۳۱۰	۲۱۷	۲۱۷	۹۳/۵	
گروه شیلات	۳۳۳	۲۶۳۰	۵۹	۲۶۳۰	۲۶۳۰	۴/۵	
گروه محصولات زراعی	۲۶۳۰	۲۲۷۸	۸۰۲۰	۲۲۷۸	۱۲۹۲	۲/۴	
گروه محصولات باغی	۲۲۷۸	۵۸	۱۲۹۲	۲۲۷۸	۱۲۹۲	۱۴/۱	
جنگل و مرتع	۵۸	۲۲	۳۶	۲۲	۲۲	۴/۷	
جمع کل	۶۳۹۲	۱۰۷۱۷	۱۰۷۱۷	۴۳۲۵	۴۳۲۵	۳/۴	

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

ضریب خوداتکایی دو محصول گوشت قرمز و گوشت مرغ از شرایط مناسبی برخوردار می‌باشد؛ به طوری که طی سال‌های ۹۷-۱۳۸۷، متوسط نسبت سالانه تولید داخلی به مصرف این محصولات به ترتیب ۸/۸۶ و ۴/۱۰۰ درصد بوده است. بررسی وضعیت عملکرد تولید و تجارت دانه‌های روغنی و فرآورده‌های آن طی سال‌های اخیر نشان می‌دهد که ضریب خوداتکایی در تولید دانه‌های روغنی، کنجاله دانه‌های روغنی و روغن نباتی خام در سطح پایین قرار دارد و عمده نیاز کشور از طریق واردات تامین می‌گردد؛ به طوری که طی سال‌های ۹۷-۱۳۸۷، به طور متوسط به ترتیب تنها ۵/۳۲، ۴/۳۸ و ۵/۲۸ درصد از دانه‌های روغنی، انواع کنجاله دانه‌های روغنی و روغن نباتی خام از محل تولید داخلی تامین شده است. شرایط مزبور موجب شده است که به طور متوسط سالانه ۳/۰ میلیارد دلار ارز جهت واردات دانه‌های روغنی و فرآورده‌های آن اختصاص یابد.

بررسی تحولات تجارت خارجی بخش کشاورزی طی سال‌های ۹۷-۱۳۹۱ نشان‌دهنده کاهش کسری تراز بازرگانی این بخش در سال‌های دوره مذکور می‌باشد؛ به طوری که کسری تراز بازرگانی به طور متوسط سالانه ۴/۰ درصد کاهش داشته است.

ضریب خوداتکایی

بررسی ساختار تولید، واردات و صادرات غلات (شامل گندم، برنج، جو و ذرت) در کشور نشان‌دهنده آن است که متوسط ضریب خوداتکایی غلات عمده طی سال‌های ۹۷-۱۳۸۷ معادل ۵/۶۰ درصد می‌باشد. وابستگی کشور به واردات غلات موجب شده است که طی سال‌های ۹۷-۱۳۸۷، به طور متوسط سالانه حدود ۱/۴ میلیارد دلار ارز جهت واردات غلات اختصاص یابد.

(درصد)

ضریب خوداتکایی محصولات عمده (۱)

متوسط سال های ۱۳۸۷-۹۷	سال				
	۱۳۹۷	▲۱۳۹۶	۱۳۹۵		
۶۰/۵	۵۹/۸	۶۳/۰	۶۷/۹	غلات	گروه محصولات غلات
۷۹/۹	۱۰۱/۷	۱۰۳/۰	۹۱/۰	گندم	
۵۶/۲	۵۵/۶	۶۲/۱	۶۹/۶	برنج	
۶۶/۰	۵۴/۰	۵۲/۷	۷۳/۶	جو	
۲۳/۳	۹/۵	۱۲/۸	۱۵/۲	ذرت	
۳۲/۵	۱۶/۰	۱۳/۱	۱۲/۲	دانه های روغنی	گروه محصولات دانه های روغنی
۳۸/۴	۶۰/۶	۶۰/۰	۵۳/۳	کنجاله دانه های روغنی	
۲۸/۵	۴۳/۹	۳۹/۶	۴۵/۵	روغن نباتی خام	
۸۶/۸	۸۴/۰	۸۵/۰	۸۹/۹	گوشت قرمز	گروه محصولات پروتئینی
۱۰۰/۶	۱۰۲/۳	۱۰۲/۱	۱۰۳/۳	گوشت مرغ	
۵۸/۱	۵۸/۶	۶۰/۵	۶۴/۳	متوسط ۹ قلم	

ماخذ: محاسبات گزارش

۱- ضریب خوداتکایی هر محصول برابر با نسبت تولید داخلی به مصرف آن محصول در کشور می باشد. مصرف نیز براساس رابطه تولید داخلی به علاوه واردات منهای صادرات محاسبه می شود. در محاسبه این شاخص، تغییرات موجودی انبار صفر لحاظ شده است.

صنعت و معدن

بررسی و رصد تحولات شاخص های عملکردی بخش

صنعت و معدن همچون عملکرد تولید صنایع منتخب و شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی، از شرایط نامساعد تولید این بخش طی سال ۱۳۹۷ حکایت دارد. این در حالی است که آمار عملکرد صدور مجوزهای صنعتی و معدنی در این سال از رشد نسبتاً مناسبی برخوردار بود.

شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی

براساس آمار منتشر شده، شاخص تولید کارگاه های

بزرگ صنعتی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل از آن ۸/۰ درصد

کاهش نشان می دهد. همچنین، از میان ۲۴ گروه صنعتی، شاخص تولید ۶ گروه (با ضریب اهمیت ۴۱/۹ درصد) نسبت به سال قبل از آن با رشد مثبت همراه بود که از آن جمله می توان به صنایع «تعمیر و نصب ماشین آلات و تجهیزات» (۱۳/۰ درصد)، تولید «منسوجات» (۵/۸ درصد) و «محصولات کانی غیر فلزی» (۱/۵ درصد) اشاره نمود. در این سال شاخص تولید ۱۸ گروه صنعتی با کاهش مواجه بود که بیشترین میزان کاهش به «صنایع تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر» (۳۸/۵ درصد) تعلق داشت.

(۱۳۹۵=۱۰۰)

شاخص تولید کارگاه های بزرگ صنعتی بر حسب گروه های اصلی

درصد تغییر	سال				ضریب ارزش تولید	
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	▲۱۳۹۶		
-۸/۰	۶/۳	۹۷/۸	۱۰۶/۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	شاخص کل
-۲/۲	۶/۳	۱۰۴/۰	۱۰۶/۳	۱۰۰/۰	۲۷/۰	تولید مواد و محصولات شیمیایی
۰/۲	۳/۳	۱۰۳/۵	۱۰۳/۳	۱۰۰/۰	۲۰/۰	تولید فلزات اساسی
-۳۸/۵	۱۰/۹	۶۸/۲	۱۱۰/۹	۱۰۰/۰	۱۳/۳	تولید وسایل نقلیه موتوری، تریلر و نیم تریلر
۱/۱	۸/۰	۱۰۹/۲	۱۰۸/۰	۱۰۰/۰	۸/۵	تولید مواد غذایی
۱/۵	۹/۹	۱۱۱/۶	۱۰۹/۹	۱۰۰/۰	۶/۳	تولید محصولات کانی غیر فلزی
-۰/۱	-۳/۱	۹۷/۰	۹۶/۹	۱۰۰/۰	۴/۹	تولید داروها و فرآورده های دارویی شیمیایی و گیاهی

تولیدات منتخب و صادرات صنعتی

براساس گزارش شرکت سایکو^(۱)، طی سال ۱۳۹۷ تعداد ۹۵۶/۱ هزار دستگاه خودرو (شامل انواع خودروی سبک و سنگین) در کشور تولید شد که نسبت به سال قبل از آن ۳۷/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، تولید خودروی سواری با ۳۸/۲ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۸۹۲/۰ هزار دستگاه رسید. در سال ۱۳۹۷، سهم خودروهای سواری از کل خودروهای تولیدی ۹۳/۳ درصد بود.

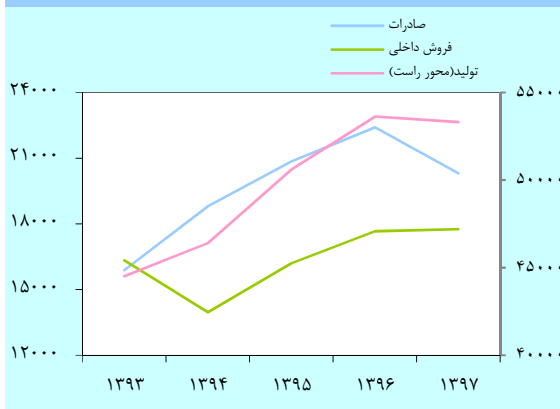
براساس آمار و اطلاعات دریافتی از وزارت صنعت، معدن و تجارت، در سال ۱۳۹۷ تولید سیمان با ۴/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۵۶/۹ میلیون تن رسید. تولید فولاد خام و محصولات فولادی به ترتیب با ۱۳/۳ و ۴/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۲۳/۶ و ۱۹/۶ میلیون تن رسید.

در سال ۱۳۹۷، تولید محصولات پتروشیمی با ۰/۶ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۵۳/۳ میلیون تن رسید. این در حالی است که عملکرد مزبور در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل از آن ۶/۰ درصد افزایش داشت. در سال ۱۳۹۷، مقدار ارزش صادرات پتروشیمی به ترتیب به ۲۰/۳ میلیون تن و ۱۱/۴ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۹/۴ و ۴/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، در این سال مقدار ارزش فروش داخلی نسبت به سال قبل از آن به ترتیب با افزایش ۰/۵ و ۷۳/۵ درصدی همراه بود.

براساس آمار منتشر شده توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران، صادرات صنعتی کشور در سال ۱۳۹۷ به لحاظ وزن و ارزش به ترتیب به ۸۴/۲ میلیون تن و ۳۳/۲ میلیارد دلار رسید که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۴/۱ درصد کاهش و ۳/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مزبور، سهم صادرات صنعتی از کل صادرات گمرکی به لحاظ ارزش و وزن به ترتیب ۸۴/۰ و ۷۷/۸ درصد بود. همچنین، سهم صادرات

محصولات پتروشیمی از کل ارزش صادرات صنعتی، معادل ۳۴/۴ درصد بود که نسبت به سال قبل از آن ۲/۹ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

عملکرد صنایع پتروشیمی (هزار تن)

مجوزهای صنعتی و معدنی

براساس گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، در سال ۱۳۹۷ در مجموع ۵/۹ هزار فقره پروانه بهره‌برداری صنعتی با سرمایه‌گذاری ۵۹۸/۳ هزار میلیارد ریال صادر شد. عملکرد مزبور نسبت به سال قبل از آن، از نظر تعداد و سرمایه‌گذاری به ترتیب ۸/۹ و ۱۳۲/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. فرصت‌های شغلی ایجاد شده براساس پروانه‌های بهره‌برداری صادره ۱۰۱/۶ هزار نفر می‌باشد که نسبت به عملکرد سال قبل از آن ۳/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال مورد گزارش، سرانه سرمایه‌گذاری هر واحد صنعتی براساس پروانه‌های بهره‌برداری صادره در کل کشور ۱۰۲/۳ میلیارد ریال بود.

در سال ۱۳۹۷، تعداد جوازهای تاسیس واحدهای جدید صنعتی و توسعه واحدهای موجود صادر شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت ۲۲/۶ هزار فقره بود که نسبت به سال قبل از آن ۱۷/۷ درصد افزایش داشت. پیش‌بینی سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای ایجاد واحدهای مذکور و همچنین فرصت‌های شغلی قابل انتظار نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۵۴/۳ و ۱۵/۸ درصد افزایش نشان می‌دهد.

۱- شرکت طراحی مهندسی و تامین قطعات ایران خودرو

عملکرد پروانه‌های بهره‌برداری صنعتی

(فقره)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵
۸/۹	۳/۲	۵۸۵۰	۵۳۷۲
۱۳۲/۰	-۹/۱	۵۹۸/۳	۲۵۷/۸
۳/۸	۱۵/۲	۱۰۱/۶	۹۷/۹

تعداد(فقره) ۵۲۰۷
 سرمایه‌گذاری(هزار میلیارد ریال) ۲۸۳/۵
 اشتغال(هزار نفر) ۸۵/۰

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

نسبت به سال قبل از آن ۱۴/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد. ظرفیت استخراج این معادن ۲۷/۴ میلیون تن برآورد شده است که نشان‌دهنده کاهش ۳۴/۰ درصدی ظرفیت استخراج نسبت به سال قبل از آن می‌باشد. در این سال تعداد پروانه‌های اکتشاف در مقایسه با سال ۱۳۹۶ با ۳/۱ درصد رشد به ۱۰۲۹ فقره افزایش یافت.

در سال مورد گزارش، در بخش معدن تعداد ۵۵۹ فقره گواهی کشف با پیش‌بینی ذخیره‌ای به میزان ۱۹۹۰/۲ میلیون تن مواد معدنی صادر گردید. آمار مزبور در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۹/۲ و ۱۵۷/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. در سال ۱۳۹۷، به منظور بهره‌برداری از معادن جدید، تعداد ۶۴۸ فقره پروانه بهره‌برداری جدید صادر شد که

عملکرد مجوزهای صادره در بخش فعالیت‌های معدنی

(فقره)

درصد تغییر	سال		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵
۳/۱	۲۵/۵	۱۰۲۹	۹۹۸
۹/۲	-۸/۹	۵۵۹	۵۱۲
-۱۴/۲	-۱۲/۲	۶۴۸	۷۵۵

پروانه اکتشاف ۷۹۵
 گواهی کشف ۵۶۲
 پروانه بهره‌برداری معدن ۸۶۰

ماخذ: وزارت صنعت، معدن و تجارت

تامین مالی صنعت و معدن

از آن ۱۹/۹ درصد افزایش نشان می‌دهد. بر این اساس، سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات پرداختی در سال مزبور ۲۷/۰ درصد بود.

در سال ۱۳۹۷، میزان تسهیلات پرداختی توسط شبکه بانکی و موسسات اعتباری غیر بانکی به بخش صنعت و معدن به ۲۰۸۹/۳ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که نسبت به سال قبل

تسهیلات پرداختی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بخش صنعت و معدن

(هزار میلیارد ریال درصد)

سهم از کل تسهیلات پرداختی	درصد تغییر		سال		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵
۲۷/۰	۲۸/۴	۱۹/۹	۸/۳	۲۰۸۹/۳	۱۷۴۲/۲
۱۹/۹	۱۸/۲	۴۲/۸	۰/۸	۳۸۱/۸	۲۶۷/۴
۲۱/۸	۲۳/۰	۲۷/۳	۶/۳	۲۴۶/۶	۱۹۳/۷
۱۷/۳	۱۱/۷	۸۳/۴	-۱۱/۲	۱۳۵/۲	۷۳/۷
۲۹/۳	۳۱/۶	۱۵/۸	۹/۷	۱۷۰۷/۶	۱۴۷۴/۸
۳۷/۷	۳۷/۰	۱۵/۰	۵/۲	۸۵۷/۴	۷۴۵/۵
۲۴/۰	۲۷/۵	۱۶/۶	۱۴/۸	۸۵۰/۱	۷۲۹/۲

کل بانک‌ها و موسسات اعتباری ۱۶۰۹/۲

بانک‌های دولتی ۲۶۵/۳

بانک‌های تجاری ۱۸۲/۳

بانک‌های تخصصی ۸۳/۰

بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر دولتی ۱۳۴۳/۹

بانک‌های خصوصی شده ۷۰۸/۶

بانک‌ها و موسسات اعتباری خصوصی ۶۳۵/۳

ریال تسهیلات (از محل منابع داخلی) به این بخش پرداخت نمود که نسبت به سال قبل از آن ۵۳/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

بانک صنعت و معدن به عنوان تنها بانک تخصصی در بخش صنعت و معدن، در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۷۹/۲ هزار میلیارد

مشارکت نظام بانکی در اجرای طرح رونق تولید

صنایع کوچک و متوسط

متعاقب اجرای طرح کمک به تامین مالی واحدهای تولیدی کوچک و متوسط در سالهای ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶، با مساعدت بانک مرکزی و با هدف استمرار رونق تولید، حفظ و ایجاد اشتغال جدید و افزایش رشد اقتصادی کشور امکان تداوم اجرای این طرح برای سال ۱۳۹۷ نیز فراهم گردید. براساس «دستورالعمل تامین مالی بنگاههای کوچک و متوسط در سال ۱۳۹۷»، تامین سرمایه در گردش بنگاههای اقتصادی، تامین تسهیلات مورد نیاز طرحهای نیمه‌تمام با پیشرفت فیزیکی حداقل ۶۰ درصد، تامین مالی طرحهای بازسازی و نوسازی و تامین مالی اصناف از محل منابع تسهیلاتی در اولویت شبکه بانکی کشور قرار گرفت. براساس اطلاعات دریافتی از سامانه ثبت‌نام واحدهای تولیدی متقاضی دریافت تسهیلات، در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۱۸۹/۳ هزار میلیارد ریال تسهیلات در اختیار ۲۳/۳ هزار بنگاه تولیدی قرار گرفت.

ساختمان و مسکن

بررسی آمار شاخص‌های فعالیت‌های ساختمانی در سال ۱۳۹۷ نشان‌دهنده بهبود نسبی عملکرد شاخص‌های بخش مسکن می‌باشد. در این سال آمار عملکرد تعداد و سطح کل زیربنای پروانه‌های ساختمانی صادره توسط شهرداری‌ها در کل مناطق شهری به عنوان شاخص استقبال بخش خصوصی از فعالیت‌های ساختمانی از رشد مناسبی نسبت به سال قبل برخوردار گردید. همچنین، در این سال میزان سرمایه‌گذاری انجام شده در ساختمان‌های جدید مناطق شهری به قیمت‌های جاری از رشد قابل ملاحظه‌ای برخوردار بود. با این حال، افزایش شدید هزینه‌های ساخت طی سال مورد بررسی رشد واقعی سرمایه‌گذاری مذکور را به رقم ۱/۶ درصد محدود نمود.

در سال ۱۳۹۷، تعداد و سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها مندرج در پروانه‌های ساختمانی صادره در کل مناطق شهری کشور نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۲۰/۸ و ۲۴/۳ درصد افزایش داشت. شاخص‌های مذکور در شهر تهران به ترتیب ۶/۷ و ۱۱/۵ درصد افزایش داشت. این شاخص‌ها در شهرهای بزرگ و سایر مناطق شهری نیز با افزایش همراه بود.

در سال مورد گزارش، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری با ۴۵/۸ درصد افزایش (به قیمت‌های جاری) نسبت به سال قبل از آن به ۱۰۷۵/۹ هزار میلیارد ریال رسید. در این سال سرمایه‌گذاری صورت گرفته در «شهر تهران»، «شهرهای بزرگ» و «شهرهای کوچک و متوسط» به ترتیب ۲۹/۰، ۵۵/۳ و ۴۷/۶ درصد افزایش داشت.

در سال ۱۳۹۷، مجموع واحدهای مسکونی ساخته شده توسط بخش خصوصی در کل مناطق شهری به ۴۲۷/۵ هزار واحد با زیربنایی معادل ۶۶/۵ میلیون متر مربع رسید که نسبت به سال قبل از آن به ترتیب با افزایش ۶/۳ و ۶/۴ درصدی همراه بود.

بررسی سرمایه‌گذاری در ساختمان‌های جدید مناطق شهری به قیمت‌های جاری در سال ۱۳۹۷ نشان‌دهنده افزایش عملکرد در تمامی مراحل ساخت می‌باشد. میزان سرمایه‌گذاری در ساختمان‌های شروع شده، نیمه‌تمام و تکمیل شده (به قیمت‌های جاری) در این سال نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۳۹/۲، ۴۴/۴ و ۵۹/۰ درصد افزایش یافت. عملکرد مزبور به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵ نشان‌دهنده آن است که در این سال سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های تکمیل شده و نیمه‌تمام به ترتیب از رشد ۱۰/۹ و ۰/۷ درصدی برخوردار و سرمایه‌گذاری در ساختمان‌های شروع شده با کاهش ۳/۰ درصدی مواجه بوده است.

تسهیلات اعطایی به بخش ساختمان و مسکن

بررسی آمار عملکرد تسهیلات پرداختی بانک مسکن در سال ۱۳۹۷ نشان‌دهنده آن است که ۸۸/۶ درصد از کل تسهیلات پرداختی آن بانک به بخش ساختمان و مسکن اختصاص یافته است. در سال مورد گزارش، بانک مسکن مبلغ ۲۱۷/۵ هزار میلیارد ریال تسهیلات به بخش ساختمان و مسکن اختصاص داد که نسبت به سال قبل از آن ۱۴/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

تسهیلات پرداختی بانکها و موسسات اعتباری به بخش ساختمان و مسکن طی سال ۱۳۹۷ با ۱۰۰/۵ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۱۰۳۷/۳ هزار میلیارد ریال رسید. براساس آمار مزبور، در سال ۱۳۹۷ بخش ساختمان و مسکن سهمی معادل ۱۳/۴ درصد از کل تسهیلات پرداختی بانکها و موسسات اعتباری را به خود اختصاص داد.

تسهیلات پرداختی به بخش ساختمان و مسکن

(هزار میلیارد ریال/درصد)

سهم از کل تسهیلات پرداختی	درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷		
۱۳/۴	۸/۴	۱۰۰/۵	۳/۲	۱۰۳۷/۳	۵۱۷/۴	۵۰۱/۲	کل بانکها و موسسات اعتباری
۱۳/۵	۱۵/۵	۱۲/۸	۴/۷	۲۵۸/۳	۲۲۹/۰	۲۱۸/۷	بانکهای دولتی
۲/۸	۳/۵	۸/۹	-۱۹/۰	۳۱/۸	۲۹/۲	۳۶/۰	بانکهای تجاری
۲۸/۹	۳۱/۸	۱۳/۴	۹/۴	۲۲۶/۵	۱۹۹/۸	۱۸۲/۶	بانکهای تخصصی
۸۸/۶	۸۹/۹	۱۴/۱	۱۴/۸	۲۱۷/۵	۱۹۰/۵	۱۶۶/۰	بانک مسکن
۱۳/۴	۶/۲	۱۷۰/۱	۲/۱	۷۷۹/۰	۲۸۸/۵	۲۸۲/۵	بانکها و موسسات اعتباری غیر دولتی
۴/۶	۳/۵	۴۹/۰	۳/۰	۱۰۳/۹	۶۹/۷	۶۷/۷	بانکهای خصوصی شده
۱۹/۰	۸/۲	۲۰۸/۶	۱/۸	۶۷۵/۱	۲۱۸/۷	۲۱۴/۹	بانکها و موسسات اعتباری خصوصی

اعطایی به میزان ۶۷/۸ درصد (معادل ۴۴۹/۰ هزار میلیارد ریال) به طرح حق بهره‌برداری زمین ۹۹ساله (تسهیلات ساخت مسکن مهر) اختصاص یافته است. همچنین، سهم بهسازی و نوسازی مسکن روستایی از تسهیلات اعطایی بانکهای مزبور معادل ۱۴/۹ درصد می‌باشد.

تسهیلات تکلیفی پرداخت شده توسط شبکه بانکی به بخش مسکن از ابتدای شروع طرح مسکن مهر تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۷ معادل ۶۶۲/۱ هزار میلیارد ریال بوده است. تسهیلات مزبور در قالب طرح‌های مختلف حمایتی دولت و به تعداد ۳۳۹۴ هزار واحد پرداخت شده است. بیشترین سهم از مبلغ تسهیلات

تسهیلات تکلیفی پرداختی از شروع اجرای طرح مسکن مهر تا پایان اسفند ماه ۱۳۹۷ (هزار واحد- هزار میلیارد ریال)

سهم مبلغ (درصد)	پایان اسفند ماه ۱۳۹۷		
	مبلغ	تعداد	
۱/۳	۸/۴	۸۴۳ ^(۱)	آماده‌سازی زمین
۶۷/۸	۴۴۹/۰	۱۹۱۲	حق بهره‌برداری زمین ۹۹ساله
۰/۹	۶/۱	۴۶	مسکن اجاره‌ای
۴/۴	۲۸/۹	۱۵۷	احداث مسکن در بافت‌های فرسوده و نامناسب شهری
۰/۷	۴/۸	۳۴	فن‌آوری‌های نوین و ساخت صنعتی
۱۴/۹	۹۸/۸	۱۰۶۱	بهسازی و نوسازی مسکن روستایی
۱۰/۰	۶۶/۲	۱۸۵	اقشار خاص
۱۰۰/۰	۶۶۲/۱	۳۳۹۴	جمع

۱- تسهیلات مذکور براساس بند (د) تبصره ۶ قانون بودجه سال ۱۳۸۶ و قانون ساماندهی و حمایت از تولید و عرضه مسکن و تکالیف بودجه‌ای سال‌های بعد از ۱۳۸۶ اعطا شده است.
 ۲- تعداد ۸۴۳ هزار واحد مشمول دریافت تسهیلات پرداختی در مرحله «آماده‌سازی زمین» در ردیف «حق بهره‌برداری زمین ۹۹ساله» نیز لحاظ شده است؛ بنابراین، به منظور جلوگیری از احتساب مضاعف، این تعداد واحد از سرجمع تعداد کل واحدهای مسکونی خارج شده است.

شاخص‌های قیمت

شاخص‌های قیمت ساختمانی

پایه سال ۱۳۹۵) نسبت به سال قبل از آن ۵۵/۷ درصد افزایش داشت. شاخص مزبور به تفکیک مصالح فلزی و غیر فلزی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل از آن به ترتیب ۷۰/۴ و ۳۹/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال نسبت ارزش زمین به کل هزینه تمام شده در ساختمان‌های تکمیل شده مناطق شهری کشور معادل ۵۴/۵ درصد بود که در مقایسه با سال قبل از آن ۳/۹ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، شاخص بهای خدمات ساختمانی (بر پایه سال ۱۳۹۵) نسبت به سال قبل از آن ۲۲/۲ درصد افزایش یافت. بیشترین رشد در زیرگروه‌های شاخص مذکور مربوط به شاخص «اجرت کارگر ماهر برق‌کار» و شاخص «اجرت آسفالت‌کار» به ترتیب به میزان ۴۲/۰ و ۳۵/۵ درصد بود. در سال مورد گزارش، شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی (بر

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵		
۲۲/۲	۷/۸	۱۳۱/۷	۱۰۷/۸	۱۰۰/۰	شاخص خدمات ساختمانی
۵۵/۷	۱۴/۱	۱۷۷/۷	۱۱۴/۱	۱۰۰/۰	شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی

شاخص کرایه مسکن اجاری در مناطق شهری

برخوردار گردید. بیشترین رشد این شاخص به شهر تهران معادل ۱۵/۸ درصد تعلق داشت.

در سال ۱۳۹۷، شاخص کرایه مسکن اجاری در کل مناطق شهری از ۱۳/۴ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵		
۱۵/۸	۹/۲	۱۲۶/۴	۱۰۹/۲	۱۰۰/۰	تهران
۱۳/۷	۸/۲	۱۲۳/۰	۱۰۸/۲	۱۰۰/۰	شهرهای بزرگ (۱)
۱۱/۷	۸/۸	۱۲۱/۵	۱۰۸/۸	۱۰۰/۰	شهرهای متوسط
۱۴/۵	۹/۵	۱۲۵/۴	۱۰۹/۵	۱۰۰/۰	شهرهای کوچک
۱۳/۴	۸/۳	۱۲۲/۸	۱۰۸/۳	۱۰۰/۰	کل مناطق شهری

۱- شامل شهر تهران نیز می‌باشد.

شاخص قیمت زمین

بیشترین رشد شاخص مذکور طی سال مورد بررسی معادل ۶۳/۰ درصد و مربوط به شهر تهران بود.

شاخص قیمت زمین در مناطق شهری کشور در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل از آن ۵۳/۷ درصد افزایش یافت.

درصد تغییر	سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵		
۶۳/۰	۷/۴	۱۷۵/۱	۱۰۷/۴	۱۰۰/۰	تهران
۴۷/۲	۶/۰	۱۵۶/۰	۱۰۶/۰	۱۰۰/۰	شهرهای بزرگ
۳۷/۳	۷/۲	۱۴۷/۲	۱۰۷/۲	۱۰۰/۰	شهرهای کوچک و متوسط
۵۳/۷	۶/۸	۱۶۴/۱	۱۰۶/۸	۱۰۰/۰	کل مناطق شهری

حمل و نقل

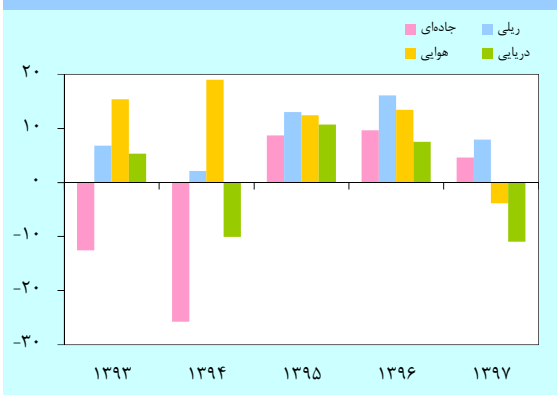
در سال مورد گزارش، متوسط عمر ناوگان عمومی مسافری (اتوبوس) و باری جاده‌ای به ترتیب به ۹/۹ و ۱۷/۵ سال رسید که نسبت به رقم مشابه سال قبل از آن به ترتیب ۵/۴ و ۴/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، میزان بار و مسافر جابه‌جا شده توسط ناوگان حمل و نقل ریلی به ترتیب با ۷/۹ و ۱۴/۸ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۵۰/۵ میلیون تن و ۲۸/۱ میلیون نفر رسید. همچنین، در این سال حدود ۱/۶ میلیون تن کالا (شامل کالاهای نفتی و غیر نفتی) توسط خطوط ریلی ترانزیت شد که در مقایسه با سال قبل از آن با کاهش اندک ۰/۱ درصدی مواجه بود.

در سال ۱۳۹۷، تعداد مسافر جابه‌جا شده در سفرهای عمومی ناوگان حمل و نقل جاده‌ای ۲۷۸ میلیون نفر بود که نسبت به سال قبل از آن ۱۱/۲ درصد افزایش نشان می‌دهد. در این سال تعداد مسافر جابه‌جا شده با صورت وضعیت توسط ناوگان حمل و نقل جاده‌ای نیز معادل ۱۴۸ میلیون نفر بود که نسبت به سال قبل از آن ۳/۹ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سال مورد گزارش، جابه‌جایی مسافران در قالب ۱۵/۱ میلیون سفر (با صورت وضعیت) انجام پذیرفت که نسبت به سال قبل از آن با افزایش اندک ۰/۱ درصدی همراه بوده است. به این ترتیب در سال مزبور، متوسط تعداد مسافر جابه‌جا شده در هر سفر مسافری با صورت وضعیت معادل ۱۰ نفر بود.

مقدار بار جابه‌جا شده با برنامه توسط این ناوگان در سال مورد بررسی با ۳/۳ درصد افزایش به ۴۴۲ میلیون تن و میزان کالای ترانزیت شده با ۲/۲ درصد کاهش به ۹/۱ میلیون تن رسید. طول راه‌های تحت حوزه استحفاظی وزارت راه و شهرسازی (بجز راه‌های روستایی) در کشور تا پایان سال ۱۳۹۷ به ۸۸/۹ هزار کیلومتر رسید که ۲/۷ درصد آن آزادراه، ۲۰/۴ درصد بزرگراه، ۲۹/۰ درصد انواع راه‌های اصلی و ۴۷/۹ درصد راه‌های فرعی و سایر می‌باشد.

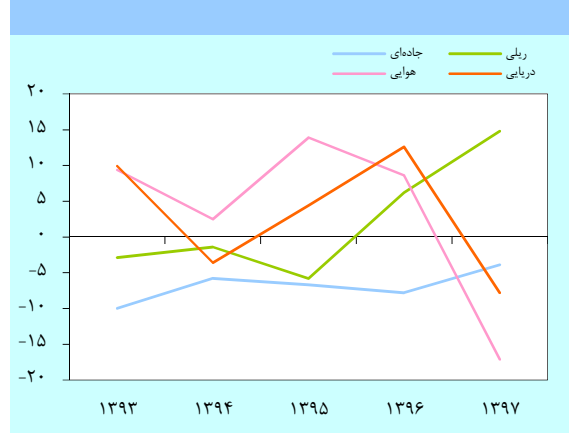
نرخ رشد حجم کالای جابه‌جا شده در بخش‌های حمل و نقل (درصد)

در این سال در بخش حمل و نقل ریلی به ترتیب ۷۳/۸ و ۸۰/۸ کیلومتر از خطوط ریلی بهسازی و بازسازی شد که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۴۳/۹ و ۲۴/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، طول خطوط ریلی اصلی کشور در پایان سال ۱۳۹۷ با ۳/۶ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل از آن به ۱۱۴۶۱ کیلومتر رسید.

در سال مورد گزارش، تعداد کل لوکوموتیو با ۱/۲ درصد افزایش نسبت به سال قبل از آن به ۹۲۸ دستگاه بالغ گردید. در

نرخ رشد مسافر جابه‌جا شده در بخش‌های حمل و نقل (درصد)

به ۷/۶ میلیون TEU رسید که نسبت به سال قبل از آن ۷/۱ درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، در بخش حمل و نقل هوایی، تعداد مسافر اعزامی و پذیرشی توسط فرودگاه‌های کشور با ۱۶/۵ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۴۹/۶ میلیون نفر رسید. در این سال تعداد مسافر جابه‌جا شده از طریق فرودگاه‌های کشور ۲۹/۶ میلیون نفر بود که در مقایسه با سال قبل از آن ۱۷/۱ درصد کاهش داشت. در این سال میزان حمل بار بازرگانی داخلی و خارجی در فرودگاه‌های کشور به ترتیب با ۲/۱ درصد افزایش و ۴/۶ درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن به ۱۲/۶ و ۹۳/۳ هزار تن رسید.

در سال مورد گزارش، تعداد کل ناوگان مسافری هوایی کشور با رشد اندک ۰/۶ درصدی نسبت به سال قبل از آن به ۳۱۱ فروند رسید. از این تعداد، ۱۴۴ فروند فعال بوده‌اند.

این سال نسبت تعداد لوکوموتیو در سرویس به کل لوکوموتیو معادل ۶۲/۸ درصد بود.

در حوزه حمل و نقل دریایی، بررسی عملکرد بنادر تجاری کشور در سال ۱۳۹۷ نشان می‌دهد میزان تخلیه و بارگیری به تفکیک کالاهای نفتی و غیر نفتی در بنادر کشور به ترتیب ۴۴/۰ و ۹۵/۶ میلیون تن بود که در مقایسه با سال قبل از آن به ترتیب ۷/۹ و ۱۲/۴ درصد کاهش نشان می‌دهد. همچنین، تعداد مسافر جابه‌جا شده در بنادر در سال مورد گزارش به ۱۷/۹ میلیون نفر رسید که در مقایسه با سال قبل از آن ۷/۸ درصد کاهش نشان می‌دهد.

عملیات کانتینری بنادر تجاری کشور با ۳۰/۵ درصد کاهش از ۳۰۷۷ هزار TEU^(۱) در سال ۱۳۹۶ به ۲۱۳۷ هزار TEU در سال ۱۳۹۷ رسید. در این سال ظرفیت کانتینری بنادر

عملکرد شاخص‌های کلیدی بخش حمل و نقل هوایی

واحد	سال			درصد تغییر	
	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷
تعداد ناوگان هوایی مسافری کشور	۲۸۷	۳۰۹	۳۱۱	۷/۷	۰/۶
اعزام و پذیرش مسافر در فرودگاه‌های کشور	۵۴/۹	۵۹/۴	۴۹/۶	۸/۲	-۱۶/۵
سهم بخش غیر دولتی در پروازهای داخلی (۱)	۹۱/۷	۹۰/۵	۸۵/۹	-۱/۲	-۴/۶
سهم بخش غیر دولتی در پروازهای خارجی (۱)	۷۵/۲	۸۰/۱	۷۷/۰	۴/۹	-۳/۱

ماخذ: سازمان هواپیمایی کشوری
۱- درصد تغییرات سهم بخش غیر دولتی در پروازها برحسب واحد درصد می‌باشد.

جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی

براساس برآورد مرکز آمار ایران، جمعیت کشور در سال ۱۳۹۷ با ۱/۳ درصد افزایش به ۸۲/۱ میلیون نفر رسید که سهم مردان از کل جمعیت ۵۰/۶ درصد و ضریب شهرنشینی جمعیت کشور ۷۴/۷ درصد بود. برآورد تعداد خانوار نیز نشان می‌دهد که در سال مورد نظر، از ۲۵/۲ میلیون خانوار ساکن در کل کشور ۱۹/۱ میلیون خانوار در مناطق شهری و ۶/۱ میلیون خانوار در

مناطق روستایی سکونت داشتند. همچنین در این سال، نسبت جنسی جمعیت که تعداد مردان به ازای هر یک‌صد نفر جمعیت زن را نشان می‌دهد، معادل ۱۰۲/۴ بود.

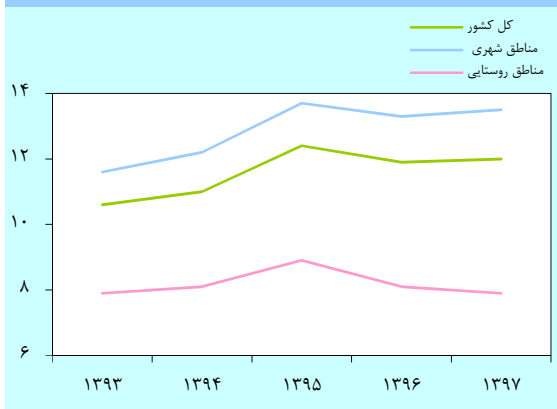
مطابق گزارش مرکز آمار ایران از طرح آمارگیری نیروی کار در سال ۱۳۹۷، جمعیت فعال اقتصادی^(۲) ۲۷/۱ میلیون نفر برآورد گردید که در مقایسه با سال قبل از آن ۲/۱ درصد افزایش

۲- طبق تعریف مرکز آمار ایران، جمعیت فعال عبارت است از تمام افراد ده‌ساله و بیشتر (حداقل سن تعیین‌شده) که در هفته تقویمی قبل از هفته آمارگیری (هفته مرجع) طبق تعریف کار، در تولید کالاها و خدمات مشارکت داشته (شاغل) یا از قابلیت مشارکت برخوردار بوده‌اند (بیکار).

۱- Twenty-Foot Container Equivalent Units (TEU)

تفکیک شاغلان اضافه شده برحسب جنسیت نشان می‌دهد که از مجموع ۴۶۳/۹ هزار شغل ایجاد شده در سال ۱۳۹۷، تعداد ۲۷۱/۷ هزار شغل به اشتغال مردان و ۱۹۲/۲ هزار شغل به اشتغال زنان اضافه شده است. با توجه به روند اشتغال زنان در چهار سال اخیر، سهم اشتغال زنان از کل شاغلان کشور از ۱۴/۵ درصد در سال ۱۳۹۳ به ۱۸/۲ درصد در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است. بنابراین، می‌توان گفت تحولات بازار کار در سالیان اخیر به نفع اشتغال زنان بوده است.

نرخ بیکاری برحسب مناطق شهری و روستایی (درصد)

در سال ۱۳۹۷، نرخ بیکاری کشور توسط مرکز آمار ایران ۱۲/۰ درصد برآورد شد که نسبت به سال قبل از آن ۰/۱ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. افزایش اندک نرخ بیکاری در نتیجه افزایش بیشتر عرضه نیروی کار (جمعیت فعال) در مقایسه با افزایش تقاضای نیروی کار (جمعیت شاغل) بوده است. این نرخ در مناطق شهری با ۰/۲ واحد درصد افزایش به ۱۳/۵ درصد و در مناطق روستایی با ۰/۲ واحد درصد کاهش به ۷/۹ درصد رسید.

در سال مورد بررسی، نرخ بیکاری زنان با ۰/۷ واحد درصد کاهش نسبت به سال قبل از آن، به ۱۸/۹ درصد رسید. نرخ بیکاری مردان نیز با ۰/۳ واحد درصد افزایش، به ۱۰/۴ درصد رسید.

نشان می‌دهد. در این سال جمعیت فعال زنان و مردان به ترتیب ۳/۷ درصد (معادل ۱۹۲/۹ هزار نفر) و ۱/۷ درصد (معادل ۳۶۶/۶ هزار نفر) افزایش داشت.

براساس گزارش مرکز آمار ایران، نرخ مشارکت نیروی کار در سال ۱۳۹۷ با ۰/۴ واحد درصد افزایش به ۴۰/۵ درصد رسید که از میانگین این نرخ طی سال‌های ۹۶-۱۳۸۴ (معادل ۳۸/۷ درصد) بالاتر می‌باشد. همچنین، نرخ مشارکت زنان و مردان در سال ۱۳۹۷ به ترتیب ۱۶/۱ و ۶۴/۸ درصد بود که در هر دو گروه در مقایسه با سال قبل از آن ۰/۴ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. با توجه به افزایش هزینه‌های زندگی متأثر از افزایش نرخ تورم و نرخ ارز در پی خروج یک‌جانبه آمریکا از توافق بین‌المللی برجام، به نظر می‌رسد افراد به منظور حفظ سطح زندگی خود و امید به یافتن شغل در شرایط جدید، اقدام به افزایش حضور در بازار کار نموده‌اند. افزایش قابل توجه جمعیت فعال فارغ‌التحصیلان عالی که غالباً نرخ مشارکت بالاتری دارند نیز در افزایش نرخ مشارکت کل کشور در سال ۱۳۹۷ موثر بوده است.

اشتغال کل کشور در سال ۱۳۹۷ به ۲۳/۸ میلیون نفر رسید که نسبت به سال قبل از آن ۴۶۳/۹ هزار نفر (۲/۰ درصد) افزایش داشته است. بیشترین افزایش تعداد شاغلان در سال ۱۳۹۷ در بخش خدمات به میزان ۲۴۶/۹ هزار شغل بوده است. در بخش‌های کشاورزی و صنعت نیز به ترتیب ۱۳۵/۸ و ۸۳/۰ هزار شغل ایجاد شده است.

در این سال سهم بخش‌های خدمات، صنعت و کشاورزی از کل اشتغال کشور به ترتیب معادل ۵۰/۳، ۳۲/۰ و ۱۷/۷ درصد بود. مقایسه سهم‌های مذکور با سال قبل از آن به ترتیب نشان‌دهنده افزایش ۰/۲ و ۰/۱ واحد درصدی سهم بخش‌های کشاورزی و خدمات و کاهش ۰/۳ واحد درصدی سهم بخش صنعت می‌باشد.

علاوه بر این، با تصویب «آیین‌نامه اجرایی بند (الف) تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور» در هیات وزیران، مقرر گردید بخشی از مبلغ ۳۰۰ هزار میلیارد ریال تسهیلات بانکی در کنار اعتبارات در نظر گرفته شده در قانون بودجه و منابع صندوق توسعه ملی به طرح‌های اشتغال‌زای مناطق مرزی، گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی و کارورزی جوانان پرداخت گردد. بررسی عملکرد اجرای برنامه‌های «اشتغال فراگیر» (آیین‌نامه‌های اجرایی «بند‌های (الف) و (ب) تبصره ۱۸ قانون بودجه سال ۱۳۹۶» و «بند (الف) تبصره ۱۸ قانون سال ۱۳۹۷») و «قانون حمایت از توسعه و ایجاد اشتغال پایدار در مناطق روستایی و عشایری با استفاده از منابع صندوق توسعه ملی» (اختصاص معادل ریالی ۱۵۰۰ میلیون دلار از منابع صندوق به صورت تلفیقی با منابع بانکی جهت اعطای تسهیلات به اشخاص حقیقی و حقوقی غیر دولتی در روستاها و شهرهای زیر ۱۰ هزار نفر جمعیت با اولویت مناطق مرزی و عشایری) که اجرای آنها از سال ۱۳۹۶ شروع شد و در سال ۱۳۹۷ نیز تداوم داشت، مطابق با آمارهای دریافتی از سامانه کارا نشان‌دهنده پرداخت به ترتیب حدود ۱۷/۶ و ۶۱/۹ هزار میلیارد ریال تسهیلات تا اوایل اسفند ماه ۱۳۹۷ توسط بانک‌های عامل منتخب می‌باشد.

تحولات بخش مالی

بودجه و وضع مالی دولت

قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور در چارچوب قانون برنامه ششم توسعه و هم‌راستا با سند چشم‌انداز بیست‌ساله کشور، اسناد توسعه فرابخشی، بخشی و استانی، سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و همچنین در چارچوب سیاست‌های کلان کشور تدوین گردید. با توجه به ارائه لایحه بودجه در موعد مقرر توسط دولت دوازدهم، اجرای آن از اول سال مالی ۱۳۹۷ آغاز گردید.

در سال ۱۳۹۷، جمعیت بیکار با ۳/۰ درصد افزایش در مقایسه با سال ۱۳۹۶ به ۳۲۶۰/۸ هزار نفر رسید که از این تعداد حدود ۱۲۵۴/۱ هزار نفر فارغ‌التحصیل آموزش عالی هستند. در این سال جمعیت بیکار جوانان ۱۵-۲۹ و ۲۴-۱۵ ساله به ترتیب با ۰/۳ و ۶/۱ درصد کاهش همراه بود. سهم بیکاران در گروه سنی ۱۵-۲۹ ساله از کل بیکاران نیز از ۷۲/۰ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۵۲/۹ درصد در سال ۱۳۹۷ کاهش یافت. روند کاهشی سهم مذکور عمدتاً به دلیل عبور از اوج جمعیتی دهه ۱۳۶۰ و افزایش سن بیکاران است؛ به طوری که تعداد بیکاران در گروه سنی ۲۹-۲۵ ساله از ۵۶۴ هزار نفر در سال ۱۳۸۴ به ۹۳۸ هزار نفر در سال ۱۳۹۷ افزایش یافته است.

در سال مورد بررسی، به منظور تامین نقدینگی بنگاه‌های اقتصادی و حفظ سطح تولید آنها، سیاست‌های اعتباری بانک مرکزی بر تامین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی متمرکز بود. حجم تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در سال ۱۳۹۷ معادل ۷۷۳۷/۳ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به پایان اسفند سال قبل از آن به میزان ۲۶/۰ درصد افزایش نشان می‌دهد. سهم سرمایه در گردش از تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در این سال معادل ۵۵/۸ درصد بود؛ علی‌رغم کاهش این سهم نسبت به سالیان گذشته، عملکرد بانک‌ها در زمینه تامین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و استفاده از ظرفیت‌های خالی موجود مناسب بوده است.

در سال ۱۳۹۷، مبلغ ۲۳/۸ هزار میلیارد ریال تسهیلات اشتغال‌زایی از منابع قرض‌الحسنه بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی پرداخت شد. از رقم مذکور، ۱۷/۴ هزار میلیارد ریال در قالب «تبصره ۱۶» قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور جهت اشتغال مددجویان کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی و بقیه برای متقاضیان مشاغل خانگی اختصاص یافت. به این ترتیب، از ۲۸ هزار میلیارد ریال سهمیه ابلاغی به موارد مذکور، حدود ۸۵/۰ درصد آن در سال ۱۳۹۷ پرداخت شده است.

سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی نیز به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۱۶ و ۰/۸ درصد از مصارف قانون بودجه را به خود اختصاص دادند.

عملکرد درآمدهای عمومی دولت در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۱۸۳۸/۴ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل ۹/۷ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب بودجه ۸۵/۰ درصد تحقق داشت. سهم درآمدهای مالیاتی و سایر درآمدها از کل درآمدهای عمومی دولت در سال ۱۳۹۷ به ترتیب ۶۸/۸ و ۳۱/۲ درصد و در سال ۱۳۹۶ به ترتیب ۶۹/۱ و ۳۰/۹ درصد بود.

درآمدهای مالیاتی دولت در سال ۱۳۹۷ به ۱۲۶۴/۳ هزار میلیارد ریال بالغ گردید که در مقایسه با سال قبل ۹/۱ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب بودجه ۸۹/۰ درصد تحقق داشت. در سال مورد بررسی، کلیه ردیف‌های اصلی درآمدهای مالیاتی به استثنای ردیف مالیات بر واردات عمدتاً به دلیل کاهش ردیف حقوق ورودی با افزایش مواجه بودند. مالیات بر ثروت با ۳۱/۹ درصد از بیشترین افزایش برخوردار بود. در سال ۱۳۹۷، مالیات بر واردات با ۶۴/۲ درصد از کمترین درصد تحقق و مالیات بر ثروت با ۱۰۸/۳ درصد از بیشترین درصد تحقق در میان اجزای درآمدهای مالیاتی دولت برخوردار بودند. میزان تحقق مالیات‌های مستقیم ۹۹/۸ درصد و مالیات‌های غیر مستقیم ۸۰/۲ درصد بود.

طی سال ۱۳۹۷، سایر درآمدهای دولت مبلغ ۵۷۴/۰ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل از آن ۱۰/۹ درصد افزایش و نسبت به رقم مصوب بودجه ۷۷/۵ درصد تحقق داشت. افزایش ۷۵/۱ درصدی درآمدهای حاصل از مالکیت دولت عمده‌ترین دلیل افزایش ۱۰/۹ درصدی سرفصل سایر درآمدهای دولت بود. در سال ۱۳۹۷، عدم تحقق ۲۲/۵ درصدی (۱۶۷/۰ هزار میلیارد ریالی) سایر درآمدهای دولت عمدتاً ناشی از عدم تحقق ۳۱/۴ درصدی درآمدهای حاصل از مالکیت دولت و عدم تحقق ۳۰/۳ درصدی درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات بود.

براساس بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۷ ابلاغی از سوی ریاست‌جمهوری به کلیه دستگاه‌های اجرایی، توجه به رویکرد رشد اقتصادی فراگیر، اشتغال‌زا و ضد فقر با رویکرد پنج‌گانه اقتصاد مقاومتی ضروری برشمرده شد. در راستای تحقق رویکرد فوق، مهم‌ترین جهت‌گیری‌های اقتصاد کلان در تنظیم لایحه بودجه سال ۱۳۹۷ شامل حفظ ثبات اقتصادی کشور و ادامه روند رو به رشد تولید ملی و ایجاد اشتغال پایدار، توسعه بیشتر مشارکت بخش خصوصی و تعاونی در اقتصاد، اهتمام به کاهش عدم تعادل در بازار کار از طریق حمایت از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و تعاونی در مناطق دارای نرخ بیکاری بالا، اتخاذ سیاست‌های مناسب پولی متناسب با رشد فراگیر اشتغال‌زا توأم با نرخ‌های تورم پایین، ساماندهی نظام بانکی و افزایش سرمایه بانک‌ها با هدف کاهش هزینه‌های تامین مالی، ساماندهی بدهی‌های دولت به سیستم بانکی و بخش غیر دولتی و مولدسازی دارایی‌ها، افزایش انضباط مالی دولت و عدم وابستگی مستقیم و غیر مستقیم به منابع بانک مرکزی از طریق انضباط بیشتر در اعتبارات هزینه‌ای، بهره‌برداری اهرمی از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و جلب مشارکت بخش خصوصی در اجرای این طرح‌ها و الزام دستگاه‌های اجرایی و شرکت‌های دولتی به استقرار و بهبود سیستم حسابداری تعهدی مبتنی بر قیمت تمام شده و تنظیم بودجه شرکت‌های دولتی براساس بودجه‌ریزی مبتنی بر عملکرد، تعیین شد.

طبق جداول قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور، مجموع درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی دولت مبلغ ۳۸۶۷/۹ هزار میلیارد ریال و مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و تملک دارایی‌های مالی دولت مبلغ ۳۸۶۷/۹ هزار میلیارد ریال بود. سهم درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و واگذاری دارایی‌های مالی از مجموع منابع عمومی دولت به ترتیب ۵۵/۹، ۲۷/۸ و ۱۶/۳ درصد بود. پرداخت‌های هزینه‌ای، تملک دارایی‌های

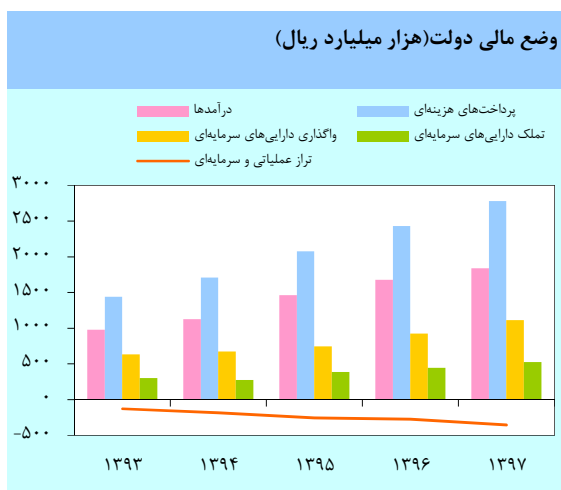
(هزار میلیارد ریال)

درآمدهای بودجه عمومی دولت (به استثنای درآمدها و هزینه‌های اختصاصی)

	سهم (درصد)			سال		
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵
درآمدها	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۸۳۸/۴	۱۶۷۶/۰	۱۴۶۰/۷
درآمدهای مالیاتی	۶۸/۸	۶۹/۱	۶۹/۵	۱۲۶۴/۳	۱۱۵۸/۴	۱۰۱۴/۷
سایر درآمدها	۳۱/۲	۳۰/۹	۳۰/۵	۵۷۴/۰	۵۱۷/۷	۴۴۶/۰

ماخذ: خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

که نسبت به رقم سال قبل (۳۲/۰ درصد)، معادل ۰/۲ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد^(۱).

پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری) در سال ۱۳۹۷ مبلغ ۲۷۷۶/۲ هزار میلیارد ریال بود که در مقایسه با سال قبل ۱۴/۳ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۵/۶ درصد عدم تحقق داشت. پرداخت‌های هزینه‌ای دولت در سال ۱۳۹۶ از ۱۷/۲ درصد رشد برخوردار بود. در سال ۱۳۹۷، از مجموع پرداخت‌های هزینه‌ای دولت معادل ۹۶/۲ درصد به صورت ملی و ۳/۸ درصد به صورت استانی پرداخت گردید. پرداخت یارانه کالاهای اساسی که سهمی معادل ۰/۸ درصد از کل پرداخت‌های هزینه‌ای دولت را به خود اختصاص داد، نسبت به سال قبل

۱- به دلیل عدم دسترسی به ارقام «ماه تفاوت نرخ فروش ارز حاصل از فروش نفت خام و میعانات گازی» و «منابع ارزی ناشی از قیمت و مقدار صادرات نفت خام و میعانات» در سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷، این نسبت با کم‌شماری مواجه است.

در سال ۱۳۹۷، منابع حاصل از واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به ۱۱۰۹/۲ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل ۲۰/۲ درصد افزایش و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۳/۱ درصد مازاد تحقق داشت. از مجموع واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، به ترتیب ۱۱۰۵/۴ و ۳/۷ هزار میلیارد ریال از محل «منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی» و «فروش اموال منقول و غیر منقول» حاصل گردید که در مقایسه با سال قبل به ترتیب ۲۰/۳ و ۳/۱ درصد افزایش داشت. واگذاری طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز با ۶/۵ درصد کاهش نسبت به سال گذشته، عملکردی معادل ۱۵ میلیارد ریال داشت.

واگذاری دارایی‌های مالی شامل استفاده از منابع خارجی و داخلی با ۵۸/۱ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۹۵۰/۷ هزار میلیارد ریال رسید. ردیف منابع حاصل از فروش اوراق مالی اسلامی با ۹۱/۹ درصد مازاد تحقق به ۷۳۸/۸ هزار میلیارد ریال رسید و بیشترین سهم از ردیف واگذاری دارایی‌های مالی را به خود اختصاص داد. معادل ۳۵۴/۴ هزار میلیارد ریال از اوراق مالی منتشره مربوط به اوراق تسویه نوع اول و دوم موضوع تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور بوده است. منابع حاصل از استفاده از منابع صندوق توسعه ملی و واگذاری شرکت‌های دولتی نیز به ترتیب ۱۳۵/۳ و ۵۰/۲ هزار میلیارد ریال از واگذاری دارایی‌های مالی را تشکیل دادند.

تفکیک منابع بودجه عمومی دولت برحسب اقلام ناشی از نفت و غیر نفت نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۷، سهم منابع ناشی از نفت از کل منابع بودجه عمومی حدود ۳۱/۸ درصد بود

تحولات بازرگانی خارجی کشور

بنا بر آمار گمرک جمهوری اسلامی ایران، ارزش مبادلات کالایی گمرکی^(۳) در سال ۱۳۹۷ به ۸۲۷۴۹ میلیون دلار و وزن مبادلات کالایی گمرکی به ۱۴۰۵۴۵ هزار تن رسید. این ارقام در مقایسه با سال ۱۳۹۶ به ترتیب ۱۲/۳ و ۹/۱ درصد کاهش نشان می‌دهند. در نتیجه این مبادلات، سهم ارزشی صادرات از کل مبادلات کالایی با ۵/۵ واحد درصد تغییر نسبت به سال قبل از آن به ۴۷/۸ درصد افزایش یافت؛ سهم وزنی این گروه نیز با ۲/۱ واحد درصد افزایش به ۷۷/۰ درصد رسید.

صادرات گمرکی در سال ۱۳۹۷ به لحاظ ارزشی رقم ۳۹۵۸۰ میلیون دلار و از لحاظ وزنی رقم ۱۰۸۱۸۹ هزار تن را ثبت نمود که در مقایسه با سال ۱۳۹۶ به ترتیب ۰/۸ و ۶/۵ درصد کاهش نشان می‌دهند. کاهش ارزش صادرات گمرکی در این سال به دلیل کاهش ارزش صادرات گروه‌های «کلوخه‌های کانی فلزی» و «کالاهای سنتی و کشاورزی» بوده است. به علاوه، میانگین قیمت هر تن کالای صادراتی به میزان ۶/۰ درصد در مقایسه با سال ۱۳۹۶ افزایش یافت و به ۳۶۶ دلار رسید.

زیرگروه‌های کالایی «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز»، «مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از آن» و «چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها» بیشترین سهم از ارزش محموله‌های صادراتی در سال ۱۳۹۷ را به خود اختصاص دادند. مجموع سهم گروه‌های مزبور از ارزش صادرات گمرکی، با ۱/۳ واحد درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۴۹/۲ درصد رسید. در سال مورد بررسی، سهم گروه‌های مذکور از ارزش صادرات صنعتی از ۵۹/۳ درصد به ۵۸/۶ درصد کاهش یافت.

۸۵/۷ درصد کاهش داشت. ردیف مذکور در سال ۱۳۹۶ به میزان ۱۷/۹ درصد افزایش یافته بود^(۱).

در سال ۱۳۹۷، پرداخت بابت تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی) با ۱۹/۰ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۵۲۵/۹ هزار میلیارد ریال رسید و در مقایسه با رقم مصوب بودجه ۸۴/۸ درصد تحقق داشت. اسناد خزانه اسلامی - ملی ۵۱/۵ درصد از تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را به خود اختصاص داد. طی سال مورد بررسی، از مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۹۰/۱ درصد به صورت ملی و ۹/۹ درصد به صورت استانی پرداخت گردید. این ترکیب در سال قبل به ترتیب ۹۲/۱ و ۷/۹ درصد بود.

در سال ۱۳۹۷، با توجه به رقم عملکرد درآمدها و پرداخت‌های هزینه‌ای، تراز عملیاتی دولت با ۹۳۷/۹ هزار میلیارد ریال کسری مواجه شد که نسبت به سال قبل ۲۴/۵ درصد افزایش داشت. همچنین، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای^(۲) با ۵۸۳/۲ هزار میلیارد ریال مزاد روبه‌رو بود. با توجه به فزونی کسری تراز عملیاتی نسبت به مزاد خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای، مجموع تراز عملیاتی و سرمایه‌ای بودجه عمومی دولت با ۳۵۴/۶ هزار میلیارد ریال کسری مواجه گردید که نسبت به رقم سال قبل ۳۰/۲ درصد افزایش داشت. کسری یاد شده از محل خالص واگذاری دارایی‌های مالی تامین گردید.

در سال ۱۳۹۷، عملکرد تملک دارایی‌های مالی ۵۹۶/۱ هزار میلیارد ریال و دریافت‌های دولت بابت واگذاری دارایی‌های مالی ۹۵۰/۷ هزار میلیارد ریال بود. بدین ترتیب، خالص واگذاری دارایی‌های مالی با ۳۵۴/۶ هزار میلیارد ریال مزاد مواجه بود.

۱- منابع مصوب برای ردیف پاران کالاهای اساسی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل با کاهش ۷۶/۲ درصدی همراه بوده است.

۲- واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای منهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

۳- ارزش و وزن صادرات نفت خام و میعانات گازی در صادرات گمرکی لحاظ نشده است.

گروه‌های کالایی «ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل»، «مواد غذایی و حیوانات زنده»، «مواد شیمیایی» و «مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی» به ترتیب با ۳۷/۴، ۱۸/۵، ۱۴/۸ و ۷/۰ درصد و در مجموع با ۷۷/۷ درصد، بیشترین سهم از ارزش واردات گمرکی سال ۱۳۹۷ را به خود اختصاص دادند. مجموع سهم گروه‌های مذکور از واردات گمرکی در سال ۱۳۹۶ معادل ۷۳/۳ درصد بود.

از نظر مقداری نیز گروه‌های «مواد غذایی و حیوانات زنده»، «مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی» و «مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن» به ترتیب با ۵۰/۹، ۱۳/۸ و ۸/۵ درصد، بالاترین سهم وزنی محموله‌های وارداتی را به خود اختصاص دادند. مجموع سهم وزنی این گروه‌ها در مقایسه با سال ۱۳۹۶ حدود ۸/۲ واحد درصد افزایش یافت.

از نظر مقداری، زیرگروه‌های کالایی «خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی»، «فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز» و «کلوخه‌های کانی فلزی» به ترتیب با تشکیل ۲۴/۰، ۲۳/۴ و ۱۶/۶ درصد از وزن کالاهای گمرکی صادره، عمده‌ترین اقلام صادراتی در سال مورد بررسی بودند. مجموع سهم این گروه‌ها از وزن محموله‌های صادراتی در سال ۱۳۹۷ حدود ۶۴/۱ درصد بود که در مقایسه با سهم ۶۶/۸ درصدی سال ۱۳۹۶ حدود ۲/۷ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، ارزش واردات گمرکی معادل ۲۰/۷ درصد در مقایسه با سال قبل از آن کاهش یافت و به ۴۳۱۶۹ میلیون دلار رسید. طی همین مدت، وزن کالاهای وارداتی گمرکی نیز با ۱۶/۷ درصد کاهش به رقم ۳۲۳۵۶ هزار تن رسید. در همین سال در مقایسه با سال ۱۳۹۶، میانگین قیمت هر تن کالای وارداتی ۴/۸ درصد کاهش یافت و از ۱۴۰۲ دلار در سال ۱۳۹۶ به ۱۳۳۴ دلار در سال ۱۳۹۷ رسید.

ارزش واردات گمرکی براساس اقلام اصلی تشکیل دهنده آن

(میلیون دلار)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷		
۳۷/۴	۴۰/۲	-۲۶/۳	۲۳/۸	۱۶۱۵۱	۲۱۹۱۶	۱۷۷۰۴	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۱۸/۵	۱۴/۰	۴/۴	۲۰/۴	۷۹۷۱	۷۶۳۸	۶۳۴۵	مواد غذایی و حیوانات زنده
۱۴/۸	۱۳/۳	-۱۱/۷	۲۰/۲	۶۳۸۶	۷۲۳۴	۶۰۱۶	مواد شیمیایی
۷/۰	۵/۷	-۳/۴	۲۱/۳	۳۰۲۴	۳۱۲۹	۲۵۷۹	مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۲۲/۳	۲۶/۷	-۳۳/۷	۳۱/۷	۹۶۳۷	۱۴۵۴۲	۱۱۰۳۹	سایر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲۰/۷	۲۴/۷	۴۳۱۶۹	۵۴۴۵۹	۴۳۶۸۴	جمع کل

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ج.ا.

افزایش مازاد حساب کالا و همچنین کاهش کسری حساب خدمات بود.

در سال مورد بررسی، مازاد حساب کالا با افزایش ۴۷/۰ درصدی نسبت به سال قبل از آن به ۳۲۶۳۵ میلیون دلار و کسری حساب کالای غیر نفتی با کاهش ۲۹/۴ درصدی به ۲۶۷۲۲ میلیون دلار رسید.

تراز پرداخت‌های خارجی

براساس برآوردهای مقدماتی، تراز حساب جاری تراز پرداخت‌ها در سال ۱۳۹۷، معادل ۲۶۷۴۱ میلیون دلار مازاد داشت که در مقایسه با سال ۱۳۹۶ به میزان ۷۹/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. از دلایل افزایش مازاد حساب جاری در این سال، کاهش بیشتر واردات کالا نسبت به صادرات کالا و در نتیجه

واردات خدمات مسافرت ناشی از کاهش مسافرت اتباع ایرانی به خارج از کشور بود.

بیشترین سهم از صادرات خدمات در سال ۱۳۹۷ به ترتیب مربوط به سرفصل‌های «مسافرت» (۵۰/۷ درصد)، «حمل و نقل» (۲۵/۰ درصد) و «خدمات ساختمانی» (۱۰/۹ درصد) بود. در سمت واردات نیز سرفصل‌های «مسافرت»، «خدمات ساختمانی» و «حمل و نقل» به ترتیب با ۵۰/۴، ۲۰/۰ و ۱۴/۴ درصد، بیشترین سهم از پرداخت‌های خدماتی را در سال مذکور به خود اختصاص دادند.

کاهش ۳/۶ درصدی مزاد حساب درآمد و کاهش ۸/۵ درصدی مزاد حساب انتقالات جاری از دیگر تحولات تراز پرداخت‌های خارجی کشور در سال ۱۳۹۷ بود.

در سال ۱۳۹۷، «حساب مالی و سرمایه» به میزان ۲۵/۹ میلیارد دلار بدهکار شد و بدهکاری آن حدود ۱۲۹/۴ درصد نسبت به رقم سال ۱۳۹۶ افزایش یافت. افزایش ۹/۹ میلیارد دلاری دارایی‌های ذخیره و نیز افزایش خالص مطالبات مالی کشور از دنیای خارج، از عمده‌ترین عوامل بدهکاری حساب مالی و به دنبال آن حساب مالی و سرمایه طی سال مورد بررسی بود. به علاوه، مطابق برآوردهای انجام گرفته، رقم پرداخت‌های حساب سرمایه بالغ بر ۵/۱ میلیارد دلار بوده که عمدتاً صرف خرید املاک و مستغلات در خارج از کشور شده است.^(۳)

براساس گزارش اداره آمار و تعهدات ارزی بانک مرکزی، مانده کل بدهی‌ها و تعهدات خارجی کشور در پایان اسفند ماه ۱۳۹۷ به رقم ۲۸۰۴۹ میلیون دلار رسید. از این میزان، ۶۲/۱ درصد (معادل ۱۷۴۲۶ میلیون دلار) به تعهدات بالقوه و ۳۷/۹ درصد (معادل ۱۰۶۲۳ میلیون دلار) به تعهدات بالفعل (بدهی‌ها) اختصاص داشت. سهم بدهی‌های بلندمدت از کل بدهی‌های خارجی جاری (تعهدات بالفعل بدون احتساب معوقات) در پایان اسفند ماه ۱۳۹۷ حدود ۷۸/۳ درصد بود.

۳- به عنوان نمونه و طبق آمار ارائه شده توسط موسسه آمار ترکیه، در سال ۱۳۹۷ تعداد خانه‌های خریداری شده توسط ایرانیان در این کشور بالغ بر ۴۲۲۷ واحد می‌باشد.

تراز حساب جاری (میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	□ ۱۳۹۷	▲ ۱۳۹۶	▲ ۱۳۹۵	
۷۹/۳	۲۶۷۴۱	۱۴۹۱۵	۱۳۲۳۶	حساب جاری
۴۷/۰	۳۲۶۳۵	۲۲۱۹۳	۱۸۴۹۷	حساب کالا
-۱۶/۷	-۷۳۵۰	-۸۸۲۶	-۶۱۴۸	حساب خدمات
-۳/۶	۸۰۷	۸۳۸	۳۳۱	حساب درآمد
-۸/۵	۶۵۰	۷۱۰	۵۵۶	حساب انتقالات جاری
-۲۷/۷	-۳۲۶۱۶	-۴۵۱۰۳	-۳۷۹۲۱	حساب جاری غیر نفتی
-۲۹/۴	-۲۶۷۲۲	-۳۷۸۲۵	-۳۲۶۶۰	حساب کالای غیر نفتی

در سال ۱۳۹۷، ارزش^(۱) صادرات کالا با ۲/۸ درصد کاهش در مقایسه با سال ۱۳۹۶ به ۹۳۳۹۰ میلیون دلار رسید که کاهش ۳/۲ درصدی صادرات نفتی^(۲) تحت تاثیر کاهش مقدار صادرات نفت خام ناشی از تحریم‌های مالی و اقتصادی، دلیل اصلی این تغییر بود. در این سال ارزش صادرات غیر نفتی ۱/۸ درصد کاهش پیدا کرد و سهم آن از کل ارزش صادرات کالا ۰/۴ واحد درصد افزایش یافت.

ارزش صادرات کالا (میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	□ ۱۳۹۷	▲ ۱۳۹۶	▲ ۱۳۹۵	
-۲/۸	۹۳۳۹۰	۹۶۰۳۴	۸۱۹۴۳	صادرات کالا
-۳/۲	۶۰۷۳۵	۶۲۷۶۸	۵۳۳۶۲	صادرات نفتی
-۱/۸	۳۲۶۵۵	۳۳۲۶۶	۲۸۵۸۱	صادرات غیر نفتی

در سال ۱۳۹۷، ارزش واردات کالا به رقم ۶۰۷۵۵ میلیون دلار رسید که در مقایسه با سال قبل از آن ۱۷/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. طی سال مورد بررسی، کسری حساب خدمات تراز پرداخت‌ها با ۱۶/۷ درصد کاهش در مقایسه با سال ۱۳۹۶، به رقم ۷۳۵۰ میلیون دلار رسید. در این سال صادرات خدمات با ۳/۱ درصد افزایش، رقم ۹۹۰۳ میلیون دلار و واردات خدمات با ۶/۴ درصد کاهش، رقم ۱۷۲۵۴ میلیون دلار را ثبت نمود. علت اصلی کاهش واردات خدمات طی سال ۱۳۹۷، کاهش

۱- در هر دو طرف صادرات و واردات کالا، منظور از ارزش، جمع ارزش گمرکی و غیر گمرکی مبادلات کالایی به قیمت فوب می‌باشد.

۲- ارزش صادرات نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه ۲۷۰۹، ۲۷۱۰، ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت، گاز و پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی)

پول و اعتبار

نقدینگی و عوامل موثر بر آن

حجم نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۷ با ۲۳/۱ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۱۸۸۲۸/۹ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به رشد سال ۱۳۹۶ (۲۲/۱ درصد)، ۱/۰ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

مهم‌ترین عامل افزایش نقدینگی طی سال مورد بررسی خالص دارایی‌های داخلی سیستم بانکی بود که با ۳۱۳۱/۵ هزار میلیارد ریال افزایش، موجب رشد ۲۰/۵ واحد درصدی نقدینگی گردید. در این میان، مطالبات از بخش غیر دولتی (بدون سود و درآمد سال‌های آتی) با ۱۷/۵ درصد (۱۷۰۵/۴ هزار میلیارد ریال) افزایش، سهمی فزاینده به میزان ۱۱/۱ واحد درصد در رشد نقدینگی داشت. خالص سایر اقلام سیستم بانکی نیز سهم فزاینده‌ای به میزان ۵/۷ واحد درصد در رشد نقدینگی داشت.

طی سال ۱۳۹۷، خالص دارایی‌های خارجی سیستم بانکی با ۱۳/۹ درصد افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۶، سهم فزاینده‌ای معادل ۲/۶ واحد درصد در رشد نقدینگی داشت. این افزایش ناشی از رشد ۱۱/۹ درصدی خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی (سهم ۱/۷ واحد درصدی در رشد نقدینگی) و رشد ۲۰/۳ درصدی خالص دارایی‌های خارجی بانک‌ها و موسسات اعتباری (سهم ۰/۹ واحد درصدی در رشد نقدینگی) بود.

سهم پول در نقدینگی

سهم پول از مانده نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۷ معادل ۱۵/۱ درصد بود که در مقایسه با رقم سال ۱۳۹۶ به میزان ۲/۴ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد. در این میان، سهم سپرده‌های دیداری در نقدینگی در پایان سال ۱۳۹۷ با ۲/۴ واحد درصد افزایش نسبت به سال گذشته معادل ۱۲/۲ درصد بود.

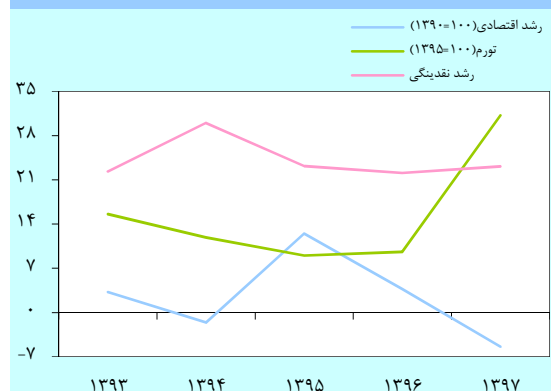
بررسی عوامل موثر بر پایه پولی

پایه پولی طی سال ۱۳۹۷ معادل ۲۴/۲ درصد افزایش یافت که در مقایسه با رشد آن در سال ۱۳۹۶ (۱۹/۰ درصد)، ۵/۲ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

در سال ۱۳۹۷، خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی با ۱۱/۹ درصد افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۶ و سهمی فزاینده معادل ۱۲/۰ واحد درصد، یکی از عوامل مهم فزاینده رشد پایه پولی بود که بخش عمده‌ای از این افزایش مربوط به افزایش نرخ ارز مورد استفاده در ریالی کردن دارایی‌ها و بدهی‌های خارجی بانک مرکزی بود.

خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی با ۴۰۴/۳ درصد افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۶ و سهمی فزاینده معادل ۱۰/۹ واحد درصد، یکی دیگر از عوامل فزاینده رشد پایه پولی در پایان سال ۱۳۹۷ بود. این میزان افزایش در خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی در سال ۱۳۹۷، نتیجه افزایش ۸۱/۵ درصدی بدهی بخش دولتی به بانک مرکزی (سهم از رشد ۲۰/۱ واحد درصدی در رشد پایه پولی) در مقابل افزایش ۴۱/۷ درصدی سپرده‌های بخش دولتی (سهم از رشد ۹/۲ واحد درصدی در رشد پایه پولی) بود. افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶، عمدتاً به دلیل انتقال بخشی از بدهی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷) و همچنین انتقال بدهی برخی از

برخی از متغیرهای عمده اقتصادی (درصد)

به میزان ۲۳/۰ درصد رشد نشان می‌دهد. سهم بانک‌های غیر دولتی و موسسات اعتباری غیر بانکی از کل سپرده‌های بخش غیر دولتی در پایان سال ۱۳۹۷ معادل ۶۹/۰ درصد بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل (۶۹/۰ درصد)، تغییری نداشته است.

مطالبات غیر جاری (سررسید گذشته، معوق و مشکوک‌الوصول)

نسبت مطالبات غیر جاری (شامل مطالبات از بخش دولتی و غیر دولتی) به کل تسهیلات بانک‌ها و موسسات اعتباری با ۰/۳ واحد درصد کاهش از ۱۰/۳ درصد در سال ۱۳۹۶ به ۱۰/۰ درصد در پایان سال ۱۳۹۷ رسید. نسبت مزبور در گروه بانک‌های تجاری دولتی، تخصصی دولتی و غیر دولتی به ترتیب معادل ۶/۱، ۱۲/۸ و ۱۰/۲ درصد بود که نسبت به سال ۱۳۹۶ برای گروه بانک‌های تجاری دولتی و بانک‌های غیر دولتی کاهش و برای بانک‌های تخصصی دولتی افزایش نشان می‌دهد.

نظام‌های پرداخت

در سال ۱۳۹۷، بانک مرکزی ضمن تاکید بر محورهای طرح تحول نظام‌های پرداخت کشور و بهره‌گیری از فناوری‌های نوین اطلاعاتی، همانند سال ۱۳۹۶ فعالیت‌های خود را در زمینه‌های توسعه و افزایش ایمنی خدمات، تعمیق نظارت، ایجاد شفافیت حداکثری در حوزه پولی و اعتباری و جلوگیری از اقدامات و فعالیت‌های فسادزا و ساماندهی تسهیلات خرد سازمان‌دهی نمود. از این رو، توسعه زیرساخت مرکز کنترل و نظارت اعتباری (مکنا)، توسعه و تکمیل نظام هویت الکترونیکی بانکی (نهاب) به عنوان مرکز استعلام یکپارچه نظام بانکی کشور، پیشبرد پروژه نظام مدیریت امنیت داده‌ها (نماد) و نیز توسعه سامانه‌های استخراج یکپارچه مبادلات نامتعارف (ایمن) در دستور کار این بانک قرار داشت. افزون بر این، توسعه سامانه صدور یکپارچه الکترونیکی دسته‌چک (صیاد) در راستای نیل به افزایش ضرایب امنیتی، اعتبار و کارایی چک و همچنین فرآیند

شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع ماده ۶ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴) بود.

مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها با ۴/۷ درصد (۶۱/۴ هزار میلیارد ریال) افزایش نسبت به پایان سال ۱۳۹۶ و سهمی فزاینده معادل ۲/۹ واحد درصد، دیگر عامل فزاینده رشد پایه پولی در سال ۱۳۹۷ بود. این متغیر در سال ۱۳۹۶ با افزایشی معادل ۳۲/۴ درصد، سهم فزاینده‌ای به میزان ۱۸/۰ واحد درصد در رشد ۱۹/۰ درصدی پایه پولی داشت.

خالص سایر اقلام بانک مرکزی با ۲/۵ درصد کاهش نسبت به پایان سال ۱۳۹۶ و سهمی کاهنده معادل ۱/۶ واحد درصد، تنها عامل کاهنده پایه پولی در پایان سال ۱۳۹۷ بود.

بررسی اجزای ضریب فزاینده نقدینگی

ضریب فزاینده نقدینگی طی سال ۱۳۹۷ با ۰/۹ درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۷/۰۸۷ رسید که در مقایسه با رشد سال قبل (۲/۶ درصد)، ۳/۵ واحد درصد کاهش نشان می‌دهد. در توضیح تغییر ضریب فزاینده نقدینگی طی سال ۱۳۹۷ باید اشاره کرد که «نسبت اسکناس و مسکوک در دست اشخاص به کل سپرده‌ها» و «سپرده‌های قانونی به کل سپرده‌ها» به ترتیب معادل ۰/۳ و ۲/۶ درصد افزایش یافت که این امر موجب شد ضریب فزاینده نقدینگی از محل افزایش دو جزء مزبور به ترتیب معادل ۰/۰۰۶۲ و ۰/۱۲۸۱ واحد کاهش یابد. در مقابل، «نسبت ذخایر اضافی به کل سپرده‌ها» با ۱۴/۶ درصد کاهش موجب افزایش ۰/۰۷۱۰ واحدی ضریب فزاینده نقدینگی گردید.

سپرده‌های بخش غیر دولتی

مانده سپرده‌های بخش غیر دولتی نزد بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی در پایان سال ۱۳۹۷ به ۱۸۲۸۱/۴ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با پایان سال ۱۳۹۶

چکاوک واگذار شد. در سال ۱۳۹۷، تعداد انواع چک‌های مبادله شده با ۱۰/۲ درصد کاهش نسبت به سال قبل به ۱۰۹/۷ میلیون فقره و ارزش آن با ۷۴/۸ درصد افزایش نسبت به سال قبل به ۳۹۸۷۸ هزار میلیارد رسید.

ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی

در سال ۱۳۹۷، تعداد کارت‌های صادر شده توسط شبکه بانکی با ۵/۱ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۳۳۸/۵ میلیون عدد بالغ گردید. از این تعداد، معادل ۶۷/۰ درصد (۲۲۶/۹ میلیون عدد) کارت برداشت (کارت بدهی)، ۳۲/۲ درصد (۱۰۹/۰ میلیون عدد) کارت خرید/هدیه (پیش‌پرداخته) و ۰/۸ درصد (۲/۶ میلیون عدد) کارت اعتباری بود.

تعداد ابزارها و تجهیزات پرداخت الکترونیکی

درصد تغییر	پایان سال		
	۱۳۹۷	▲۱۳۹۶	
۵/۱	۳۳۸/۵	۳۲۲/۰	کارت‌بانک‌ها(میلیون)
۲/۷	۵۶۲۵۵	۵۴۷۶۵	خودپردازها
۵/۱	۶/۳	۶/۰	پایانه‌های فروش(میلیون)
۲/۶	۷۱۱۰۵	۶۹۲۹۰	پایانه‌های شعب

در سال ۱۳۹۷، تعداد دستگاه‌های خودپرداز و پایانه‌های شعب به ترتیب با ۲/۷ و ۲/۶ درصد رشد به ۵۶/۳ و ۷۱/۱ هزار دستگاه رسید. همچنین، تعداد پایانه فروش با ۵/۱ درصد رشد، از ۶ میلیون دستگاه در سال ۱۳۹۶ به ۶/۳ میلیون دستگاه در سال ۱۳۹۷ افزایش یافت.

مبادلات الکترونیکی

تعداد و ارزش مبادلات الکترونیکی انجام شده در شبکه بانکی کشور در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶ به ترتیب از رشدی معادل ۲۱/۰ و ۳۰/۶ درصد برخوردار بود. در سال ۱۳۹۷، معادل ۵۱۸۹ میلیون تراکنش به ارزش ۱۲۸۸۵ هزار میلیارد ریال از طریق خودپردازها انجام شد. تعداد تراکنش‌های

انتقال حساب‌های دولتی به بانک مرکزی از طریق راه‌اندازی سامانه نسیم و با هدف مدیریت حساب‌های دولتی توسط این بانک به عنوان بانکدار دولت در راستای اجرای برنامه نقشه جامع دولت الکترونیک و ارائه خدمات دولتی از طریق سامانه‌های الکترونیکی از دیگر اقدامات موثر این بانک در سال ۱۳۹۷ بود.

پرداخت‌های نقدی(اسکناس و مسکوک)

اسکناس و مسکوک در کنار ایران‌چک‌های بانک مرکزی به عنوان ابزارهای نقد پرداخت در کشور مورد استفاده قرار می‌گیرند. با لحاظ ایران‌چک‌های بانک مرکزی در آمار اسکناس و مسکوک، کل مبلغ اسکناس و مسکوک در جریان (در دست اشخاص و نزد بانک‌ها) تا پایان سال ۱۳۹۷ به ۶۳۵/۹ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به رقم پایان سال گذشته ۱۹ درصد رشد نشان می‌دهد.

رقم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص (با احتساب ایران‌چک بانک مرکزی) با ۲۳/۷ درصد رشد از ۴۴۲/۷ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۶ به ۵۴۷/۵ هزار میلیارد ریال در پایان سال ۱۳۹۷ رسید. سهم اسکناس و مسکوک در دست اشخاص از نقدینگی بدون تغییر نسبت به پایان سال قبل معادل ۲/۹ درصد در پایان سال ۱۳۹۷ بود. همچنین، سهم آن از حجم پول از ۲۲/۷ درصد در پایان سال ۱۳۹۶ به ۱۹/۲ درصد در پایان سال ۱۳۹۷ کاهش یافت.

نظام تصفیه چک

با عملیاتی شدن سامانه چکاوک به عنوان زیرساخت پردازش نظام‌مند الکترونیکی چک و اسناد بانکی از نیمه دوم سال ۱۳۹۳ و جایگزینی تدریجی آن به جای اتاق پایاپای اسناد بانکی کشور، از سال ۱۳۹۵ تصفیه تمامی چک‌ها به سامانه

تراکنش به ارزش ۷۴۷۶ هزار میلیارد ریال با استفاده از ابزارهای تلفن همراه، تلفن ثابت، کیوسک و اینترنت انجام شد. رشد قابل توجه تعداد و ارزش تراکنش‌های این ابزارها در سال ۱۳۹۷ نشان‌دهنده گسترش استفاده از ابزارهای پرداخت نوین و کاهش نقش پول نقد در معاملات روزانه افراد است.

پایانه‌های فروش با رشد ۲۹/۵ درصدی از ۱۴۹۴۳ میلیون عدد در سال ۱۳۹۶ به ۱۹۳۴۸ میلیون عدد در سال ۱۳۹۷ افزایش یافت. همچنین، تعداد تراکنش‌های انجام شده در پایانه‌های شعب طی سال ۱۳۹۷ معادل ۷/۲ درصد و ارزش مبادلات آن ۹۵/۹ درصد افزایش یافت. در این سال تعداد ۳۷۰۷ میلیون

تعداد و ارزش تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(میلیون)		
	۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	▲۱۳۹۶	
۳۰/۶	۵۹۹۶۰	۴۵۹۱۰	۲۱/۰	۲۸۵۶۰	۲۳۶۰۳	کل تراکنش‌ها
-۲۶/۱	۱۲۸۸۵	۱۷۴۳۴	-۸/۳	۵۱۸۹	۵۶۵۹	خودپردازها
۴۵/۹	۲۳۴۹۵	۱۶۱۰۶	۲۹/۵	۱۹۳۴۸	۱۴۹۴۳	پایانه‌های فروش(۱)
۹۵/۹	۱۶۱۰۴	۸۲۲۲	۷/۲	۳۱۶	۲۹۵	پایانه‌های شعب
۸۰/۲	۷۴۷۶	۴۱۴۹	۳۷/۰	۳۷۰۷	۲۷۰۶	تلفن همراه، تلفن ثابت، کیوسک و اینترنت(۱)

۱- از آمار مرکز شتاب استفاده شده است.

شتاب

میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۶ به ۲۷۳۰۷ میلیون تراکنش در سال ۱۳۹۷ رسید. همچنین، ارزش این مبادلات با ۴۳/۵ درصد رشد نسبت به سال قبل از ۳۱۸۱۵ هزار میلیارد ریال به ۴۵۶۴۷ هزار میلیارد ریال افزایش یافت.

سهم بالایی از تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور مربوط به تراکنش‌های بین‌بانکی است که از طریق شبکه مبادلات الکترونیکی بین‌بانکی (شتاب) انجام می‌گیرد. بر این اساس، تعداد کل تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب با ۲۶/۴ درصد رشد، از ۲۱۶۰۸

تعداد و ارزش تراکنش‌های بین‌بانکی پردازش شده در مرکز شتاب

رشد(درصد)	ارزش(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(میلیون)		
	۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	▲۱۳۹۶	
۴۳/۵	۴۵۶۴۷	۳۱۸۱۵	۲۶/۴	۲۷۳۰۷	۲۱۶۰۸	کل مبادلات شتاب(۱)
۱۸/۱	۱۰۳۰۷	۸۷۲۴	۶/۹	۴۱۵۶	۳۸۸۷	خودپردازها
۴۵/۹	۲۳۴۹۵	۱۶۱۰۶	۲۹/۵	۱۹۳۴۸	۱۴۹۴۳	پایانه‌های فروش
۶۹/۶	۱۱۸۴۵	۶۹۸۵	۳۶/۹	۳۸۰۲	۲۷۷۸	سایر(تلفن ثابت، تلفن همراه، اینترنت، کیوسک و شعبه)

۱- ارقام شتاب شامل ارقام سحاب نیز بوده و در آمار کل تراکنش‌های الکترونیکی در شبکه بانکی کشور منظور شده است.

سحاب

از طریق سامانه سحاب صورت گرفت که نسبت به سال ۱۳۹۶ معادل ۳۵/۳ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، ارزش تراکنش‌های صورت گرفته در این سامانه با ۴۱/۹ درصد رشد نسبت به سال گذشته، از ۱۲۷۶۴ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۶ به ۱۸۱۱۳ هزار میلیارد ریال در سال ۱۳۹۷ بالغ گردید.

گسترش استفاده از سامانه حواله الکترونیکی بین‌بانکی (سحاب) برای انتقال کارتی وجوه از دیگر موارد توسعه خدمات مرکز شتاب در سال ۱۳۹۷ بود. در این سال تعداد ۲۴۲۴ میلیون مورد انتقال وجه در شبکه بانکی با استفاده از ابزارهای مختلف و

تعداد و ارزش انتقال بین‌بانکی وجوه از طریق سحاب

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(میلیون)		
	۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۴۱/۹	۱۸۱۱۳	۱۳۷۶۴	۳۵/۳	۲۴۲۴	۱۷۹۲	کل مبادلات سحاب
۱۹/۸	۸۷۷۳	۷۳۲۰	۷/۷	۱۲۷۸	۱۱۸۷	خودپردازها
۵۴/۱	۴۳۶۵	۲۸۳۴	۳۳/۹	۸۱	۶۱	پایانه‌های شعب
۹۰/۶	۴۹۷۵	۲۶۱۰	۹۵/۵	۱۰۶۵	۵۴۵	اینترنت، کیوسک و تلفن همراه

ساتنا

درصد کاهش و ۵۷/۵ درصد افزایش مواجه شد. طی سال ۱۳۹۷، در مجموع ۱۹۵۳۶ هزار تراکنش به ارزش ۱۵۱۷۶۷ هزار میلیارد ریال پردازش شد که نسبت به سال ۱۳۹۶ از نظر تعداد و ارزش به ترتیب ۷۴/۰ و ۶۶/۴ درصد افزایش داشت. ترکیب مبادلات انجام شده در این سامانه نشان‌دهنده بیشترین سهم تعدادی مبادلات مشتری به مشتری (۹۸/۲ درصد) و بیشترین سهم ارزشی مبادلات تسویه نتیجه پایاپای سیستمها (۵۰/۷ درصد) از کل مبادلات سامانه مزبور می‌باشد.

سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا) به عنوان زیرساخت اصلی پرداخت‌های کلان، پردازش و تسویه تراکنش‌های بین‌بانکی و دستور پرداخت‌ها را به صورت انفرادی و آنی انجام می‌دهد. در سال ۱۳۹۷، تعداد مبادلات بانک به بانک ۱۹/۸ درصد و ارزش این نوع تراکنش‌ها در سامانه مزبور ۱۰۹/۲ درصد افزایش یافت. همچنین، تعداد و ارزش مبادلات مشتری به مشتری به ترتیب ۷۷/۴ و ۵۱/۴ درصد افزایش یافت. تعداد و ارزش تسویه نتیجه پایاپای سیستمها نیز به ترتیب با ۳۰/۹

تعداد و ارزش مبادلات در سامانه تسویه ناخالص آنی(ساتنا)

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(هزار)		
	۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۱۰۹/۲	۳۸۷۹۶	۱۸۵۴۴	۱۹/۸	۱۴۷	۱۲۳	بانک به بانک
۵۱/۴	۳۶۰۹۷	۲۳۸۳۷	۷۷/۴	۱۹۱۸۸	۱۰۸۱۶	مشتری به مشتری
۵۷/۵	۷۶۸۷۴	۴۸۸۱۶	-۳۰/۹	۲۰۱	۲۹۱	تسویه نتیجه پایاپای سیستمها
۶۶/۴	۱۵۱۷۶۷	۹۱۱۹۷	۷۴/۰	۱۹۵۳۶	۱۱۲۳۰	جمع

پایا

در کشور فعال است. سامانه‌های ساتنا و پایا برای انتقال وجه حساب به حساب و سامانه سحاب برای انتقال وجه کارت به کارت مورد استفاده قرار می‌گیرند.

سامانه پایاپای الکترونیکی (پایا) به عنوان زیرساخت اصلی پردازش دستور پرداخت‌های انفرادی و انبوه در کنار دو سامانه ساتنا و سحاب برای پوشش انواع انتقال وجه الکترونیکی

تعداد و ارزش تراکنش‌های پایا

رشد(درصد)	مبلغ(هزار میلیارد ریال)		رشد(درصد)	تعداد(میلیون)		
	۱۳۹۷	۱۳۹۶		۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۱۷/۰	۶۸۵۳	۵۸۵۶	۴۰/۸	۱۴۸	۱۰۵	دستور پرداخت واریز مستقیم
۴۶/۹	۲۵۶۳۵	۱۷۴۵۰	-۴۵/۴	۱۲۷۳	۲۳۳۰	شارژرک
۳۹/۴	۳۲۴۸۹	۲۳۳۰۷	-۴۱/۷	۱۴۲۰	۲۴۳۵	جمع

برخی شهرداری‌ها و ۱۲۳/۵ هزار میلیارد ریال گواهی سپرده عام الکترونیکی برخی بانک‌ها بود.

تحولات بازار دارایی‌ها

بورس اوراق بهادار

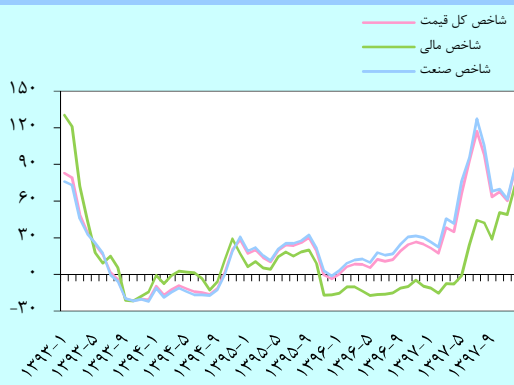
در پایان سال ۱۳۹۷، شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران نسبت به پایان سال ۱۳۹۶ با ۸۵/۵ درصد رشد همراه شد و به ۱۷۸۶۵۹ واحد رسید. شاخص‌های مالی و صنعت نیز به ترتیب به میزان ۷۲/۲ و ۸۷/۱ درصد افزایش یافتند. پس از خروج آمریکا از برجام در اواسط اردیبهشت ۱۳۹۷ و هم‌زمان با اوج گرفتن نرخ ارز، بازار سهام روند افزایشی به خود گرفت و این روند تا میانه‌های مهر ماه ادامه یافت. اما معافیت‌های نفتی هشت کشور خریدار نفت ایران قبل از شروع دور تازه تحریم‌ها موجب گردید تا قیمت نفت و نرخ ارز نزولی شود و به تبع آن روند بازار سهام نیز نزولی شود. این روند تا میانه‌های آذر ماه ادامه یافت. پس از این، نزول شاخص کل سهام روند باثباتی داشت، اما از اسفند ماه و هم‌زمان با افزایش قیمت جهانی کالاها و نفت و همچنین افزایش دوباره نرخ ارز، شاخص کل سهام روند صعودی به خود گرفت و تنها در یک ماه به میزان ۱۳/۵ درصد افزایش یافت تا شاخص کل سال ۱۳۹۷ را با ثبت رقم ۱۷۸۶۵۹ و بازدهی سالانه ۸۵/۵ درصد به پایان برساند.

در سال ۱۳۹۷، تعداد و ارزش مبادلات دستور پرداخت واریز مستقیم سامانه پایا به ترتیب با ۴۰/۸ و ۱۷/۰ درصد رشد، به ۱۴۸ میلیون مبادله به ارزش ۶۸۵۳ هزار میلیارد ریال بالغ گردید. تعداد و ارزش مبادلات شاپرک در سامانه مزبور نیز به ترتیب با ۴۵/۴ درصد کاهش و ۴۶/۹ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۱۲۷۳ میلیون تراکنش به ارزش ۲۵۶۳۵ هزار میلیارد ریال رسید. بر این اساس، در سال ۱۳۹۷ معادل ۱۴۲۰ میلیون مبادله به ارزش ۳۲۴۸۹ هزار میلیارد ریال از طریق سامانه پایا انجام شد که نسبت به پایان سال ۱۳۹۶ به ترتیب با ۴۱/۷ درصد کاهش و ۳۹/۴ درصد افزایش روبه‌رو شد. علت اصلی کاهش تعداد تراکنش‌های پایا مربوط به تراکنش‌های تسویه شاپرک است که براساس بخشنامه ابلاغی به شبکه بانکی، از تاریخ ۱۰ بهمن ۱۳۹۶ انتقالات سامانه پایا برای تسویه تراکنش‌های کارت‌های شاپرک به صورت تجمیع مبالغ تراکنش‌های روز قبل برای هر «شبا» صورت می‌پذیرد. تغییر چرخه تسویه دستور پرداخت‌های مشتریان به تنها یک بار در روز و در روزهای غیر تعطیل رسمی در ساعت ۱۵:۴۵ و همچنین، اعمال ممنوعیت ارسال دستور پرداخت در پایا و ساتنا با تاریخ موثر روز تعطیل رسمی، از جمله مواردی است که در کاهش تعداد تراکنش‌های پایا نقش داشته است.

سیما

پس از معرفی و انتشار اوراق بهادار الکترونیکی از طریق سامانه تسویه اوراق بهادار الکترونیکی (تابا) در سال ۱۳۸۹، پیاده‌سازی زیرسامانه یکپارچه مرکزی اوراق بهادار (سیما) به منظور تمام‌الکترونیکی شدن انتشار اوراق بهادار امکان‌سنجی شده و در سال ۱۳۹۱ عملیاتی گردید. بر همین اساس، در سال ۱۳۹۷ به میزان ۱۷۳/۰ هزار میلیارد ریال اوراق بهادار الکترونیکی در این سامانه منتشر شد و در اختیار متقاضیان قرار گرفت که از این میزان ۴۹/۵ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت

تغییرات شاخص‌های سهام (درصد تغییر هر ماه نسبت به ماه مشابه سال قبل)

خلاصه تحولات اقتصادی کشور

تعداد و ارزش سهام داد و ستد شده در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل به ترتیب به میزان ۱۰۳/۸ و ۱۶۱/۱ درصد افزایش یافت. ارزش جاری بازار نیز در پایان سال ۱۳۹۷ به ۶۸۲۸/۸ هزار میلیارد ریال رسید که نسبت به پایان سال قبل ۷۸/۶ درصد افزایش داشت.

(۱۳۶۹=۱۰۰)

شاخص‌های بورس اوراق بهادار

سال	درصد تغییر		سال	سال	سال
	۱۳۹۶	۱۳۹۷			
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	شاخص کل قیمت
۸۵/۵	۲۴/۷	۱۷۸۶۵۹	۹۶۲۹۰	۷۷۲۳۰	شاخص قیمت مالی
۷۲/۲	-۹/۶	۲۰۵۲۶۶	۱۱۹۱۷۶	۱۳۱۸۶۶	شاخص قیمت صنعت
۸۷/۱	۳۰/۲	۱۶۱۰۳۱	۸۶۰۸۲	۶۶۱۰۰	شاخص قیمت پنجاه شرکت فعال تر
۹۰/۰	۳۳/۰	۷۶۶۸	۴۰۳۶	۳۰۳۵	شاخص قیمت بازار اول
۹۶/۵	۲۵/۱	۱۳۳۸۶۷	۶۸۱۲۴	۵۴۴۶۰	شاخص قیمت بازار دوم
۶۷/۲	۲۴/۱	۳۴۵۱۶۲	۲۰۶۴۸۷	۱۶۶۳۷۱	

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

نماگرهای فعالیت بورس اوراق بهادار

سال	درصد تغییر		سال	سال	سال
	۱۳۹۶	۱۳۹۷			
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	ارزش جاری بازار (هزار میلیارد ریال)
۷۸/۶	۱۸/۸	۶۸۲۸/۸	۳۸۲۴/۲	۳۲۲۰/۰	سهام داد و ستد شده
۱۰۳/۸	-۰/۸	۵۱۰/۸	۲۵۰/۶	۲۵۲/۶	تعداد سهام داد و ستد شده (میلیارد سهم)
۱۶۱/۱	۰/۲	۱۴۰۷/۴	۵۳۹/۱	۵۳۷/۹	ارزش سهام داد و ستد شده (هزار میلیارد ریال)

ماخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران

بورس‌های کالایی

طی سال ۱۳۹۷، در بازار فیزیکی بورس کالای ایران ۲۴/۸ میلیون تن محصول به ارزش ۸۸۴/۳ هزار میلیارد ریال داد و ستد شد که نسبت به سال گذشته به لحاظ حجم ۶/۸ درصد کاهش و به لحاظ ارزش ۷۷/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد.

معاملات فیزیکی بورس کالا (۱)

(هزار تن - میلیارد ریال)

سهم از کل (درصد)	درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷		
۷/۸	۱۱/۱	-۳۴/۶	۱۸/۰	۱۹۳۸	۲۹۶۲	۲۵۱۰	محصولات کشاورزی
۳/۰	۶/۶	-۱۹/۹	۱۷/۷	۲۶۵۰۰	۳۳۰۹۱	۲۸۱۱۳	حجم معاملات ارزش معاملات
۳۱/۳	۳۲/۹	-۱۱/۳	-۶/۷	۷۷۷۱	۸۷۶۰	۹۳۹۳	محصولات صنعتی و معدنی
۳۷/۰	۴۱/۰	۶۰/۲	۳۱/۰	۳۲۷۴۵۶	۲۰۴۳۷۶	۱۵۵۹۶۳	حجم معاملات ارزش معاملات
۶۰/۶	۵۵/۴	۲/۰	۹/۷	۱۵۰۵۵	۱۴۷۶۱	۱۳۴۵۷	محصولات فرآورده‌های نفتی و پتروشیمی
۵۹/۵	۵۱/۴	۱۰۵/۳	۳۸/۹	۵۲۶۳۱۲	۲۵۶۳۴۸	۱۸۴۶۱۶	حجم معاملات ارزش معاملات
۰/۳	۰/۶	-۵۵/۳	۴۷/۷	۷۶	۱۷۰	۱۱۵	بازار فرعی
۰/۴	۰/۹	-۲۲/۵	۱۹۵/۲	۳۳۹۴	۴۳۷۸	۱۴۸۳	حجم معاملات ارزش معاملات
*	*	-۵۶/۴	-۳۹/۴	۱۶۴	۳۷۶	۶۲۰	طلا
۰/۱	۰/۱	۶/۵	-۲۶/۹	۶۴۷	۶۰۸	۸۳۲	حجم معاملات (کیلوگرم) ارزش معاملات
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۶/۸	۴/۶	۲۴۸۴۰	۲۶۶۵۴	۲۵۴۷۵	کل بورس کالا
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۷/۳	۳۴/۴	۸۸۴۳۰۹	۴۹۸۸۰۰	۳۷۱۰۰۷	حجم معاملات ارزش معاملات

ماخذ: شرکت بورس کالای ایران

۱- شامل معاملات نقدی، نسیه و سلف می‌باشد.

درصد، بازار دوم ۲۲/۴ درصد، بازار پایه ۱۶/۸ درصد و بازار ابزارهای نوین مالی ۵۴/۹ درصد بود.

خلاصه عملکرد فرابورس ایران

درصد تغییر	سال		شاخص کل
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	
۱۰۵/۸	۲۲۵۸/۰	۱۰۹۷/۰	
۷۴/۹	۲۵۷۲/۳	۱۴۷۰/۴	ارزش بازار (هزار میلیارد ریال)
۷۰/۸	۱۰۱۷/۱	۵۹۵/۵	ارزش معاملات (هزار میلیارد ریال)
۸۸/۸	۱۷۰/۲	۹۰/۲	حجم معاملات (میلیارد ورقه)
۱۴۹/۷	۲۴۷۲۲	۹۹۰/۱	تعداد دفعات معامله (هزار نوبت)

ماخذ: شرکت فرابورس ایران

مقایسه ارزش و حجم معاملات در بازارهای فرابورس ایران در سال ۱۳۹۷

بازار	ارزش معاملات (هزار میلیارد ریال)	سهم از کل (درصد)	حجم معاملات (میلیارد سهم)	سهم از کل (درصد)
دوم	۲۲۸/۳	۲۲/۴	۶۸/۳	۴۰/۱
کوچک و متوسط	۰/۵	۰/۰	۰/۱	*
سوم	۰/۴	۰/۰	۰/۰	۰/۰
پایه	۱۷۰/۴	۱۶/۸	۷۸/۰	۴۵/۸
ابزارهای نوین مالی	۵۵۸/۲	۵۴/۹	۴/۵	۲/۶
ابزارهای مشتقه	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰
جمع	۱۰۱۷/۱	۱۰۰/۰	۱۷۰/۲	۱۰۰/۰

ماخذ: شرکت فرابورس ایران

۱- واحد معاملات بازار ابزارهای نوین مالی «ورقه» می باشد.

اوراق مشارکت

در سال ۱۳۹۷، میزان ۸۵/۵ هزار میلیارد ریال اوراق مشارکت مربوط به دولت و شهرداریها با مجوز بانک مرکزی منتشر شد که از مبلغ مذکور ۳۹/۹ هزار میلیارد ریال (۴۶/۷ درصد) به فروش رسید. سود علی الحساب اوراق مذکور بین ۱۵ تا ۲۰ درصد بود. مبلغ ۴۳/۵ هزار میلیارد ریال از اوراق منتشر شده از محل ظرفیتهای قانونی قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور بوده است.

در سال ۱۳۹۷، وزن و ارزش معاملات محصولات صنعتی و معدنی در بورس کالا به ترتیب ۷/۸ میلیون تن و ۳۲۷/۵ هزار میلیارد ریال بود که نسبت به سال قبل به لحاظ حجم ۱۱/۳ درصد کاهش و به لحاظ ارزش ۶۰/۲ درصد افزایش نشان می دهد.

در سال ۱۳۹۷، در بورس کالای ایران ۱/۹ میلیون تن انواع محصولات کشاورزی به ارزش ۲۶/۵ هزار میلیارد ریال مورد مبادله قرار گرفت که در مقایسه با سال گذشته به ترتیب به میزان ۳۴/۶ و ۱۹/۹ درصد کاهش داشت.

در سال ۱۳۹۷، در بورس کالای ایران ۱۵/۱ میلیون تن انواع فرآورده های نفتی و پتروشیمی مورد معامله قرار گرفت که در مقایسه با سال قبل ۲/۰ درصد افزایش نشان می دهد. ارزش این معاملات ۵۲۶/۳ هزار میلیارد ریال می باشد که در مقایسه با سال قبل ۱۰۵/۳ درصد افزایش یافته است. گروه های «فرآورده های نفتی و پتروشیمی» و «محصولات صنعتی و معدنی» به ترتیب با سهم ۶۰/۶ و ۳۱/۳ درصدی از کل حجم معاملات، در مجموع حدود ۹۱/۹ درصد از حجم معاملات بورس کالا را در سال ۱۳۹۷ به خود اختصاص دادند. دو گروه مذکور در مجموع ۹۶/۵ درصد از ارزش معاملات بورس کالا در بخش فیزیکی را نیز به خود اختصاص دادند.

فرابورس

در پایان سال ۱۳۹۷، شاخص کل فرابورس با ۱۰۵/۸ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۲۲۵۸/۰ واحد رسید. ارزش بازار فرابورس نیز با ۷۴/۹ درصد افزایش نسبت به پایان سال قبل به ۲۵۷۲/۳ هزار میلیارد ریال رسید. در سال مذکور، ارزش کل معاملات در فرابورس به حدود ۱۰۱۷/۱ هزار میلیارد ریال رسید که در مقایسه با سال قبل، از رشد ۷۰/۸ درصدی برخوردار بود. سهم بازار اول از ارزش معاملات فرابورس ۵/۸

تامین مالی

داشت. عمده تامین مالی صورت گرفته از محل «افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام (مجوزهای ارائه شده)» با ۲۶۱/۳ درصد افزایش نسبت به سال گذشته و با سهم از کل ۴۹/۲ درصدی بوده است.

تامین مالی صورت گرفته در بازار سرمایه طی سال ۱۳۹۷ به حدود ۱۲۷۵/۰ هزار میلیارد ریال رسید. طی این سال تامین مالی صورت گرفته از طریق «بازار اولیه و ثانویه» سهم ۹۱/۷ درصدی و از طریق «نهادهای مالی» سهم ۸/۳ درصدی

مجموع تامین مالی در بازار سرمایه

(هزار میلیارد ریال - درصد)

درصد تغییر	۱۳۹۷		۱۳۹۶		
	سهم از کل	عملکرد	سهم از کل	عملکرد	
					بازار اولیه و ثانویه
۴۱/۲	۰/۱	۱/۲	۰/۱	۰/۹	تاسیس شرکت‌های سهامی عام
۲۶۱/۳	۴۹/۲	۶۲۷/۶	۱۷/۱	۱۷۳/۷	افزایش سرمایه شرکت‌های سهامی عام (مجوزهای ارائه شده)
-۱۹/۷	۴۰/۹	۵۲۱/۲	۶۴/۰	۶۴۸/۸	انتشار انواع ابزارهای تامین مالی
۲۷۱/۲	۱/۵	۱۹/۳	۰/۵	۵/۲	عرضه اولیه سهام شرکت‌ها در بورس و فرابورس
۴۱/۱	۹۱/۷	۱۱۶۹/۳	۸۱/۷	۸۲۸/۶	جمع تامین مالی بازار اولیه و ثانویه
					نهادهای مالی
-۴۴/۶	۷/۶	۹۷/۰	۱۷/۳	۱۷۵/۲	افزایش ارزش صندوق‌ها نسبت به ابتدای سال
-۱۷/۹	۰/۷	۸/۷	۱/۰	۱۰/۶	سایر نهادهای مالی (۱)
-۴۳/۱	۸/۳	۱۰۵/۷	۱۸/۳	۱۸۵/۸	جمع تامین مالی نهادهای مالی
۲۵/۷	۱۰۰/۰	۱۲۷۵/۰	۱۰۰/۰	۱۰۱۴/۴	جمع کل

ماخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار
۱- تامین مالی سایر نهادهای مالی شامل تاسیس و افزایش سرمایه سایر نهادهای مالی است.

بازار ارز و طلا

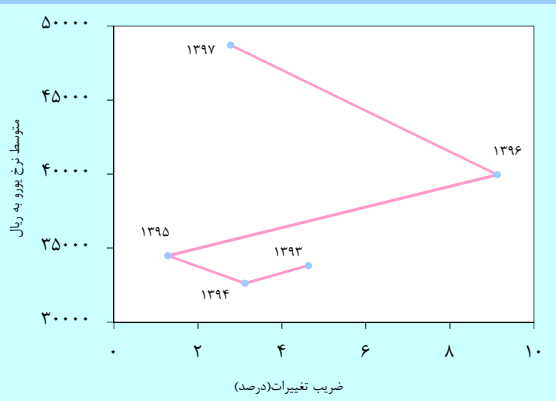
نرخ‌های ارز و قیمت سکه

انحراف نتایج از آنچه مد نظر سیاست‌گذار بود، بانک مرکزی به منظور مدیریت سمت تقاضای ارز و جلوگیری از هدر رفتن ذخایر ارزی کشور، در مرداد ماه ۱۳۹۷ بسته ارزی جدیدی را ارائه نمود که مطابق با آن مقرر شد تخصیص ارز با نرخ رسمی تنها به واردات کالاهای اساسی، ضروری، دارو و ملزومات و تجهیزات پزشکی محدود گردد و ارز مورد نیاز برای سایر کالاها از محل صادرات کالاهای غیر نفتی و از طریق بازار ثانویه ارز تامین شود و نرخ ارز در بازار مزبور نیز براساس شرایط عرضه و تقاضا تعیین گردد. در این خصوص، صادرکنندگان کالاهای غیر نفتی مکلف شدند ۹۵ درصد ارز حاصل از صادرات خود را به نرخ توافقی با واردکنندگان، در سامانه نیما عرضه نمایند. به علاوه، ضوابط اجرایی، بخش‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مرتبط، به فراخور شرایط تدوین، تعدیل و اطلاع‌رسانی گردید.

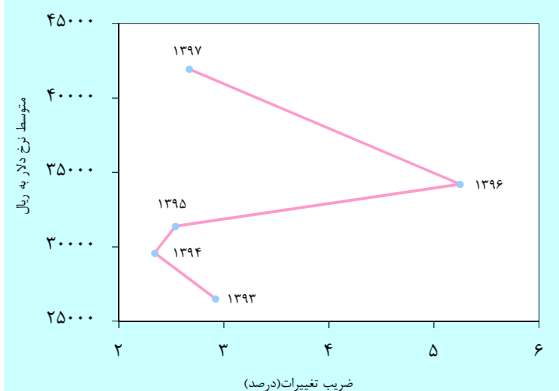
در اوایل سال ۱۳۹۷، بازار ارز تحت تاثیر نااطمینانی‌های ناشی از انتشار اخبار منفی راجع به خروج آمریکا از برجام و انتظارات منفی شکل گرفته در مورد آن، با افزایش شدید تقاضا روبه‌رو شد. با توجه به شرایط ویژه پدید آمده، هیات وزیران با هدف کاستن از التهابات بازار ارز، طی مصوبه‌ای ضمن اعلام تامین ارز برای تمامی نیازهای قانونی، تجاری و تولیدی در چارچوب قوانین و مقررات صادرات و واردات و مقررات ارزی کشور از طریق بانک مرکزی، نرخ ارز را به طور یکسان برای همه مصارف ارزی براساس هر دلار معادل ۴۲۰۰۰ ریال تعیین نمود. سیاست مزبور موجب شد بانک مرکزی در مقابل حجم قابل ملاحظه‌ای از تقاضای ارز قرار گیرد. در ادامه، با توجه به

بین‌بانکی عرضه شدند. بر این اساس در مقایسه با سال ۱۳۹۶، هر پوند بریتانیا، یورو، فرانک سوئیس و یک‌صدین ژاپن از افزایش ۲۱/۹، ۲۱/۹، ۲۰/۴ و ۲۲/۹ درصدی برخوردار شدند. در سال مورد بررسی، ضریب تغییرات نرخ برابری ارزهای عمده در بازار بین‌بانکی در مقابل ریال در بازه ۳/۰۱ - ۲/۲۵ قرار داشت که کمترین نوسان مربوط به فرانک سوئیس و بیشترین نوسان مربوط به پوند بریتانیا بود.

تحولات نرخ یورو در بازار رسمی

تحولات نرخ دلار در بازار رسمی

مجموعه عوامل مذکور منجر به ایجاد تحولاتی در نرخ برابری اسعار عمده در مقابل ریال در هر دو بازار بین‌بانکی و آزاد گردید. در سال ۱۳۹۷، هر دلار آمریکا در بازار بین‌بانکی به طور متوسط با نرخ ۴۱۹۵۰ ریال عرضه شد که نسبت به متوسط سال قبل از آن، ۲۲/۶ درصد رشد داشت. همچنین، هر پوند بریتانیا، یورو، فرانک سوئیس و یک‌صدین ژاپن به ترتیب با نرخ‌های متوسط ۵۵۱۸۸، ۴۸۷۱۵، ۳۷۹۰۱ و ۴۲۴۱۹ ریال در بازار

نرخ ارزهای عمده در بازار بین‌بانکی

(ریال)

درصد تغییر	۱۳۹۷		۱۳۹۶		۱۳۹۵		
	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	
۲۲/۶	۲/۶۷	۴۱۹۵۰	۵/۲۵	۳۴۲۱۴	۲/۵۴	۳۱۳۸۹	دلار
۲۱/۹	۲/۷۸	۴۸۷۱۵	۹/۱۳	۳۹۹۴۹	۱/۲۹	۳۴۴۸۵	یورو
۲۱/۹	۳/۰۱	۵۵۱۸۸	۸/۴۸	۴۵۲۷۷	۴/۰۹	۴۱۱۸۰	پوند بریتانیا
۲۲/۹	۲/۳۴	۳۷۹۰۱	۶/۲۷	۳۰۸۴۶	۴/۳۳	۲۹۰۱۸	یک‌صدین ژاپن
۲۰/۴	۲/۲۵	۴۲۴۱۹	۶/۵۱	۳۵۲۳۱	۱/۵۳	۳۱۸۰۲	فرانک سوئیس

در سال ۱۳۹۷، در بازار آزاد هر دلار آمریکا با ۱۵۵/۶ درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶، به طور متوسط با نرخ ۱۰۳۳۷۸ ریال مبادله شد. هر پوند بریتانیا، یورو، فرانک سوئیس و یک‌صدین ژاپن نیز به ترتیب با نرخ‌های متوسط ۱۳۵۰۳۹، ۱۲۰۲۷۵، ۱۰۳۰۷۶ و ۹۴۸۶۶ ریال معامله شدند که در مقایسه با سال ۱۳۹۶ حدود ۱۴۸/۰، ۱۵۰/۲، ۱۴۱/۷ و ۱۵۵/۲ درصد افزایش را در این بازار تجربه کردند. در سال ۱۳۹۷ در مقایسه با سال ۱۳۹۶، نوسانات نرخ برابری ارزهای عمده

در مقابل ریال در بازار آزاد، تحت تاثیر عوامل بنیادین و غیر بنیادین تعیین‌کننده نرخ ارز، به ویژه کاهش صادرات نفت و شکل‌گیری انتظارات منفی نسبت به شرایط بخش خارجی اقتصاد و نقل و انتقالات مالی بین‌المللی و افزایش تقاضای ارز به منظور پوشش ریسک نوسانات آن در آینده، افزایش یافت. در این سال در بازار آزاد، یک‌صدین ژاپن با ضریب تغییرات ۲۶/۸۸ و دلار با ضریب تغییرات ۳۰/۵۸ به ترتیب از کمترین و بیشترین نوسان برخوردار بودند.

(ریال)

نرخ ارزهای عمده در بازار آزاد

درصد تغییر متوسط سالانه	۱۳۹۷ ^(۱)		۱۳۹۶		۱۳۹۵		
	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	ضریب تغییرات	متوسط سالانه	
۱۵۵/۶	۳۰/۵۸	۱۰۳۳۷۸	۷/۹۲	۴۰۴۵۳	۴/۸۰	۳۶۴۴۰	دلار
۱۵۰/۲	۲۹/۴۴	۱۲۰۲۷۵	۱۱/۷۴	۴۸۰۸۰	۳/۱۰	۴۰۳۹۰	یورو
۱۴۸/۰	۲۷/۹۸	۱۳۵۰۳۹	۱۲/۸۲	۵۴۴۵۸	۳/۵۱	۴۸۰۱۹	پوند بریتانیا
۱۵۵/۲	۲۶/۸۸	۹۴۸۶۶	۹/۵۲	۳۷۱۶۷	۳/۸۶	۳۴۰۳۰	یکصدین ژاپن
۱۴۱/۷	۲۹/۱۴	۱۰۳۰۷۶	۱۰/۴۸	۴۲۶۴۲	۳/۷۵	۳۷۲۳۴	فرانک سوئیس

۱- طی دوره ۲۲ فروردین تا ۱۵ مرداد ۱۳۹۷، بنا بر مصوبه هیات وزیران انجام هرگونه معامله‌ای در بازار آزاد ارز خارج از چارچوب‌های تعیین شده توسط دولت ممنوع اعلام شده بود؛ لذا نرخ برابری دلار مقابل ریال در بازار آزاد، براساس نرخ برابری درهم مقابل ریال و درهم مقابل دلار آمریکا در بازار آزاد و به صورت متقاطع از آمار مستخرج از شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز محاسبه شده است. همچنین طی همین دوره، نرخ برابری یورو، پوند، یکصدین ژاپن و فرانک سوئیس مقابل ریال در بازار آزاد نیز از همین شبکه استخراج شده است.

روند قیمت‌ها

به دنبال اعلام دولت آمریکا مبنی بر خروج از برجام و متعاقب آن بازگشت تحریم‌های اقتصادی، از میانه‌های سال ۱۳۹۶، انتظارات تورمی (به دنبال پیش‌بینی عاملان اقتصادی از عدم پایداری بخش خارجی اقتصاد کشور) تقویت شد و هم‌زمان با افزایش نرخ ارز، نرخ تورم ماهانه در سال ۱۳۹۷ روند افزایشی به خود گرفت. همچنین، شوک بازگشت تحریم‌ها و شکل‌گیری انتظارات تورمی در شرایطی رخ داد که حجم بالای نقدینگی موجود بستر مستعدی را برای معاملات سفته‌بازی ارز و بروز نوسانات نرخ‌های ارز فراهم آورده بود. به علاوه محدودیت‌های موجود در زمینه واردات مواد اولیه و کالاهای واسطه‌ای ناشی از تحریم‌های اقتصادی، از طریق کاهش عرضه کالاها، علاوه بر رکود، منجر به افزایش قیمت این کالاها شد. با توجه به اثرپذیری شدید سطح قیمت‌ها از نوسانات نرخ ارز در بستری از انباشت حجم بالای نقدینگی و محدودیت‌های سمت عرضه اقتصاد، نرخ تورم شاخص بهای مصرف‌کننده در سال ۱۳۹۷ روند صعودی به خود گرفت و پس از دو سال متمادی از کانال تک‌رقمی خارج شد و در پایان سال به ۳۱/۲ درصد رسید.

نرخ تورم سالانه شاخص‌های قیمت (درصد) (۱۳۹۵=۱۰۰)

سال	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	
کالاها و خدمات مصرفی	۹/۰	۹/۶	۳۱/۲	
تولیدکننده	۴/۹	۱۰/۰	۴۲/۲	
کالاهای صادراتی	-۲/۶	۱۸/۳	۱۳۷/۹	

در سال ۱۳۹۷، قیمت تمام قطعات سکه طلا در مقایسه

با سال ۱۳۹۶ افزایش یافت. در این میان ربع سکه با ۱۶۰/۴ درصد و سکه تمام طرح جدید با ۱۶۸/۰ درصد به ترتیب کمترین و بیشترین افزایش را به خود اختصاص دادند. افزایش قیمت قطعات سکه در سال مورد بررسی، عمدتاً تحت تاثیر افزایش نرخ برابری دلار در مقابل ریال در بازار آزاد بوده است. در این سال هر سکه تمام بهار آزادی به طور متوسط ۳۳۷۰۹ هزار ریال و هر سکه تمام طرح جدید به طور متوسط ۳۵۵۴۲ هزار ریال معامله شدند.

متوسط قیمت قطعات مختلف سکه طلا (هزار ریال)

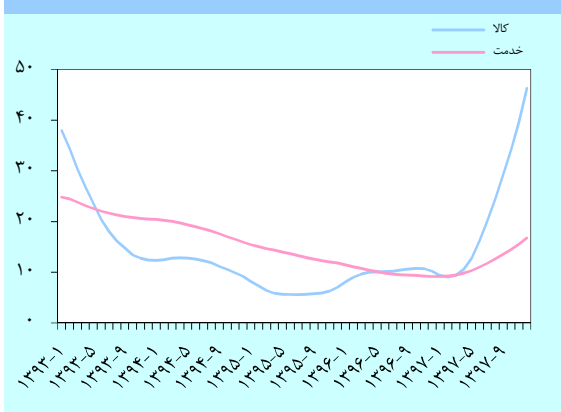
درصد تغییر	سال			
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۱۶۰/۴	۱۰۲۶۹	۳۹۴۴	۳۰۳۵	ربع سکه
۱۶۲/۷	۱۷۸۴۹	۶۷۹۵	۵۷۳۵	نیم‌سکه
۱۶۰/۵	۳۳۷۰۹	۱۲۹۴۰	۱۱۰۲۱	سکه تمام بهار آزادی
۱۶۸/۰	۳۵۵۴۲	۱۳۲۶۳	۱۱۱۰۵	سکه تمام طرح جدید

مبادلات ارزی در بازار بین‌بانکی

در سال ۱۳۹۷، معادل ۳۸۹۲۷ میلیون دلار ارز شامل اسعار یورو، درهم امارات متحده عربی، یوان چین، وون کره جنوبی و سایر ارزها در بازار بین‌بانکی معامله شد که نسبت به سال قبل از آن ۹/۵ درصد کاهش داشت. در این سال یورو بیشترین سهم از مبادلات بازار بین‌بانکی را به خود اختصاص داد. سهم این ارز با ۲/۴ واحد درصد افزایش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۴۵/۹ درصد رسید.

آن است که شاخص بهای گروه اختصاصی کالا با برخورداری از رشدی معادل ۴۶/۳ درصد در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال گذشته و ضریب اهمیت نسبی ۴۸/۵ درصد، سهمی معادل ۷۲/۶ درصد از افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی را به خود اختصاص داد. همچنین، شاخص بهای گروه اختصاصی خدمت با برخورداری از رشدی معادل ۱۶/۸ درصد نسبت به سال گذشته و ضریب اهمیت نسبی ۵۱/۵ درصد، معادل ۲۷/۴ درصد از افزایش شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی را به خود اختصاص داد.

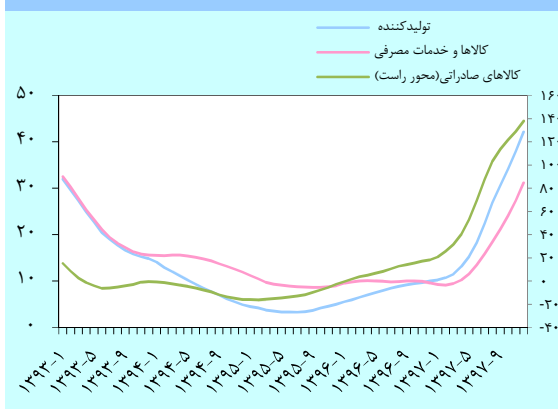
نرخ تورم سالانه گروه‌های اختصاصی (درصد)

در میان گروه‌های اصلی در سال ۱۳۹۷، چهار گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، «حمل و نقل» و «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه» به ترتیب با تورم ۴۶/۲، ۱۳/۳، ۴۴/۴ و ۵۸/۳ درصدی سهمی معادل ۱۲/۵، ۴/۸، ۳/۸ و ۲/۴ واحد درصد (در مجموع ۲۳/۵ واحد درصد) از تورم ۳۱/۲ درصدی این سال را به خود اختصاص دادند.

بررسی تحولات زیرگروه‌های این چهار گروه نشان می‌دهد که افزایش شدید قیمت گوشت قرمز، گوشت مرغ، میوه و سبزی در گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، تحولات قیمت

نرخ تورم سالانه شاخص‌های قیمت (۱۳۹۵=۱۰۰) (درصد)

هم‌سو با تحولات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی، نرخ تورم شاخص بهای تولیدکننده نیز روند صعودی و پرنوسانی را در سال ۱۳۹۷ تجربه کرد. نظیر شاخص مصرف‌کننده، تحولات شاخص تولیدکننده نیز به تبعیت از تحولات نرخ ارز در بازار آزاد، تحت تاثیر اقلام کالایی بوده است. نرخ رشد این شاخص نیز پس از دو سال تجربه تورم‌های پایین، در پایان سال ۱۳۹۷ به ۴۲/۲ درصد افزایش یافت.

نرخ تورم شاخص بهای کالاهای صادراتی از اوایل سال ۱۳۹۵ و متاثر از افزایش نرخ ارز و افزایش قیمت صادراتی کالاها روند افزایشی به خود گرفت. این روند تا سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ نیز ادامه یافت و موجب شد نرخ تورم شاخص بهای کالاهای صادراتی در پایان سال ۱۳۹۶ به ۱۸/۳ درصد و در پایان سال ۱۳۹۷ عمدتاً تحت تاثیر افزایش نرخ ارز به ۱۳۷/۹ درصد افزایش یابد.

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی

بررسی تحولات شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی به تفکیک گروه‌های اختصاصی «کالا» و «خدمت» نشان‌دهنده

تورم در استان‌ها

در بین استان‌های کشور، استان کهگیلویه و بویراحمد با ۴۲/۲ درصد بالاترین و استان البرز با ۲۷/۰ درصد پایین‌ترین نرخ تورم را در سال ۱۳۹۷ داشتند.

اجاره مسکن در گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، اتومبیل سواری در گروه «حمل و نقل» و وسایل خانگی در گروه «اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه» دلیل اصلی تورم این گروه‌ها بوده است.

متوسط سالانه شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی و نرخ تورم در مناطق شهری استان‌های منتخب (۱) (۱۳۹۵=۱۰۰)

اهمیت نسبی در سال پایه	شاخص		درصد تغییر (نرخ تورم)		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	
۳۲/۶	۱۱۰/۱	۱۴۱/۶	۱۰/۱	۲۸/۶	تهران
۷/۹	۱۰۹/۲	۱۴۴/۳	۹/۲	۳۲/۱	اصفهان
۵/۷	۱۰۸/۹	۱۴۳/۲	۸/۹	۳۱/۴	خراسان رضوی
۵/۱	۱۰۸/۷	۱۳۹/۰	۸/۷	۲۷/۹	فارس
۵/۱	۱۱۰/۰	۱۴۶/۷	۱۰/۰	۳۳/۴	خوزستان
۱۰۰/۰	۱۰۹/۶	۱۴۳/۸	۹/۶	۳۱/۲	متوسط کل کشور

۱- این استان‌ها بیشترین ضریب اهمیت در سال پایه ۱۳۹۵ را در میان سایر استان‌های کشور داشتند.

شاخص بهای تولیدکننده

ماهگیری» با تورم ۳۹/۶ درصدی سهمی معادل ۷/۴ واحد درصد در تورم این سال داشت. نرخ رشد این شاخص در سال قبل ۱۱/۰ درصد بود. گروه «حمل و نقل و انبارداری» نیز با تورم ۴۰/۱ درصدی، ۶/۶ واحد درصد از تورم تولیدکننده سال ۱۳۹۷ را توضیح می‌دهد. نرخ رشد این شاخص در سال قبل ۶/۵ درصد بود. شاخص گروه اختصاصی خدمات^(۱) با نرخ رشدی معادل ۲۷/۴ درصد، سهمی معادل ۲۱/۹ درصد از افزایش شاخص کل را به خود اختصاص داد. نرخ رشد این شاخص در سال قبل ۸/۴ درصد بود.

شاخص بهای کالاهای صادراتی

متوسط شاخص بهای کالاهای صادراتی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل از آن تحت تاثیر افزایش نرخ ارز و افزایش

روند صعودی تورم ماهانه شاخص بهای تولیدکننده از اردیبهشت ماه ۱۳۹۷ آغاز شد و در مهر ماه به رقم ۱۱/۵ درصد رسید. هم‌سو با تحولات نرخ ارز، شاخص بهای تولیدکننده در آذر ماه ۴/۵ درصد کاهش یافت؛ اما دوباره در دی ماه و بهمن ماه به ترتیب ۰/۷ و ۳/۵ درصد افزایش یافت. در اسفند ماه نیز روند صعودی تداوم یافت و شاخص بهای تولیدکننده، تورم ماهانه ۴/۶ درصدی را تجربه کرد. رشد نقطه به نقطه شاخص بهای تولیدکننده در اسفند ماه به ۶۲/۳ درصد و نرخ تورم سال ۱۳۹۷ (متوسط ۱۲ ماهه) نیز به ۴۲/۲ درصد افزایش یافت.

در سال ۱۳۹۷، گروه «ساخت (صنعت)» با تورم ۵۳/۷ درصدی سهمی معادل ۲۵/۵ واحد درصد از تورم ۴۲/۲ درصدی این سال را به خود اختصاص داد. نرخ رشد این شاخص در سال قبل ۱۰/۷ درصد بود. دو زیرگروه «تولید مواد شیمیایی و فرآورده‌های شیمیایی» و «تولید فلزات پایه» پیشران تحولات این گروه بودند. در رده بعدی، گروه «کشاورزی، جنگلداری و

۱- گروه اختصاصی خدمات شامل گروه‌های اصلی «حمل و نقل و انبارداری»، «اطلاعات و ارتباطات»، «هتل و رستوران»، «آموزش»، «بهداشت و مددکاری اجتماعی» و «سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی» با مجموع ضریب اهمیت ۳۴/۳ می‌باشد.

نشان می‌دهد گروه‌های «دخانیات»، «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» و «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» به ترتیب با ۶۷/۹، ۳۳/۱ و ۳۱/۰ درصد رشد در مقایسه با سال قبل از آن، بیشترین میزان رشد را در بین گروه‌های هزینه‌ای به ثبت رسانده‌اند.

در سال ۱۳۹۷، سهم گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» به ۲۵/۳ درصد رسید که در مقایسه با سهم ۲۳/۵ درصدی سال قبل از آن، نشان‌دهنده افزایش بودجه اختصاص‌یافته خانوار به این گروه از اقلام هزینه‌ای است. میزان هزینه جاری خانوار در این گروه در سال ۱۳۹۷ معادل ۳۳/۱ درصد رشد داشت که با توجه به رشد ۴۶/۲ درصدی شاخص قیمت گروه مذکور، مصرف واقعی خانوار در این گروه ۹/۰ درصد کاهش یافت.

هزینه ناخالص جاری گروه «حمل‌ونقل» در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال قبل از آن ۵/۸ درصد افزایش یافت. عدم افزایش هزینه این گروه متناسب با افزایش اکثر گروه‌های هزینه‌ای موجب شد تا سهم گروه «حمل‌ونقل» با ۱/۶ واحد درصد کاهش نسبت به سال ۱۳۹۶ به ۹/۰ درصد در سال ۱۳۹۷ برسد. هزینه ناخالص واقعی این گروه نیز در سال مورد بررسی نسبت به سال قبل از آن ۲۶/۷ درصد کاهش یافت که در مقایسه با افزایش ۰/۱ درصدی سال ۱۳۹۶، کاهش قابل ملاحظه‌ای را نشان می‌دهد.

رشد هزینه خانوار در گروه «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» به قیمت‌های جاری در سال ۱۳۹۷ معادل ۳۱/۰ درصد بود. بر همین اساس، سهم این گروه از کل هزینه ناخالص جاری خانوار در این سال به ۳۷/۵ درصد رسید که در مقایسه با سال ۱۳۹۶ به میزان ۲/۰ واحد درصد افزایش یافته است. با توجه به رشد نسبتاً پایین شاخص قیمت گروه مذکور در مقایسه با سایر گروه‌ها در سال ۱۳۹۷، هزینه واقعی

قیمت صادراتی کالاها ۱۳۷/۹ درصد افزایش داشت. این شاخص در سال ۱۳۹۶ نسبت به سال قبل از آن ۱۸/۳ درصد افزایش یافته بود. در بین گروه‌های اصلی تشکیل‌دهنده این شاخص، گروه‌های «پوست، چرم و محصولات چرمی» و «فلزات معمولی و مصنوعات آنها» به ترتیب از بالاترین نرخ رشد به میزان ۱۶۸/۴ و ۱۶۳/۶ درصد برخوردار بودند. شاخص بهای گروه‌های مذکور در سال ۱۳۹۶ به ترتیب به میزان ۲۰/۰ و ۳۰/۹ درصد افزایش یافته بود. شاخص بهای گروه‌های «انواع کفش» و «خمیر چوب، کاغذ و مقوا» به ترتیب از کمترین نرخ رشد به میزان ۷۷/۳ و ۷۹/۱ درصد برخوردار بودند. گروه اختصاصی محصولات پتروشیمی عمدتاً تحت تاثیر افزایش نرخ ارز، ۱۴۳/۲ درصد افزایش داشت. گروه مذکور در سال ۱۳۹۶ به میزان ۲۰/۹ درصد افزایش یافته بود.

تحلیل هزینه و رفاه خانوار

براساس نتایج بررسی بودجه خانوار در مناطق شهری، متوسط هزینه ناخالص^(۱) یک خانوار شهری به قیمت‌های جاری در سال ۱۳۹۷ با ۲۳/۹ درصد رشد نسبت به سال قبل از آن به ۵۲۱/۹ میلیون ریال (ماهانه ۴۳/۵ میلیون ریال) رسید. با توجه به افزایش شدید شاخص بهای اکثر گروه‌های کالاها و خدمات مصرفی در سال ۱۳۹۷، هزینه واقعی خانوار (به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۵) در مقایسه با سال قبل از آن معادل ۴/۴ درصد کاهش یافت.

بررسی متوسط هزینه سالانه یک خانوار شهری به تفکیک گروه‌های هزینه‌ای و به قیمت‌های جاری در سال ۱۳۹۷

۱- هزینه عبارت از ارزش پولی کالا یا خدمت تهیه شده به منظور مصرف اعضا یا هدیه به دیگران می‌باشد. کالا یا خدمت تهیه شده می‌تواند از طریق خرید، تولید خانگی، در برابر انجام خدمت، از محل کسب و مجانی (پرداخت انتقالی از سازمان‌ها) در اختیار خانوار قرار گیرد که به صورت پولی برآورد شده و جزء هزینه منظور می‌شود. همچنین، هزینه ناخالص عبارت از ارزش تهیه کالای مورد نظر بدون کسر فروش دست دوم از همان کالا است.

است که خانوار در سال مورد گزارش، مخارج ضروری را با اختصاص سهم بیشتری از بودجه خود تامین کرده و الگوی مصرفی خانوار در حال تغییر است.

در سال ۱۳۹۷، بعد خانوار با ۱/۲ درصد کاهش به ۳/۲۴ نفر رسید. بنابراین، با توجه به کاهش ۴/۴ درصدی هزینه واقعی خانوار در سال ۱۳۹۷، هزینه واقعی سرانه در این سال معادل ۳/۲ درصد کاهش یافت.

برآورد شاخص‌های توزیع درآمد در سال ۱۳۹۷ نشان‌دهنده نامناسب شدن وضعیت توزیع درآمد در مناطق شهری کشور است؛ به طوری که ضریب جینی با ۴/۵ درصد افزایش از رقم ۰/۴۰۰۸ در سال ۱۳۹۶ به رقم ۰/۴۱۹۰ در سال ۱۳۹۷ رسید. در این سال سهم دو دهک آخر از کل درآمد خانوار به ۴۹/۲ درصد رسید که در مقایسه با رقم ۴۷/۴ درصدی سال قبل از آن، نشان‌دهنده افزایش ۱/۸ واحد درصدی می‌باشد. مقایسه سهم ۴۰ درصد خانوارهای با درآمد پایین و ۴۰ درصد خانوارهای با درآمد متوسط نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۷، خانوارهای با درآمد متوسط با کاهش سهم بیشتری در مقایسه با خانوارهای پایین درآمدی روبه‌رو بوده‌اند. نسبت هزینه دهک آخر به دهک اول به ۱۵/۹ برابر رسید که در مقایسه با نسبت ۱۴/۰ برابری سال قبل از آن، نشان‌دهنده بدتر شدن وضعیت توزیع درآمد در سال مذکور است.

افزایش شدید سطح عمومی قیمت‌ها متاثر از افزایش نرخ ارز منجر به کاهش هزینه ناخالص واقعی خانوار و ارزش واقعی دستمزدها در سال ۱۳۹۷ در مقایسه با سال قبل از آن شد که به نوبه خود در بدتر شدن شاخص‌های توزیع درآمد موثر بوده است.

خانوار در این گروه معادل ۱۵/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد که به دلیل سهم بالای آن در هزینه‌های خانوار، تاثیر بسزایی در تعدیل کاهش هزینه‌های واقعی خانوار در سال ۱۳۹۷ داشته است.

مقایسه حداقل دستمزد کارگران مصوب شورای عالی کار در سال ۱۳۹۷ (ماهانه ۱۱۱۱۳ هزار ریال) با متوسط هزینه ماهانه گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» در این سال (ماهانه ۱۰۹۹۶ هزار ریال)، نشان‌دهنده این موضوع است که چنانچه خانوار دارای حداقل دستمزد بخواهد مصرفی معادل خانوار نمونه شهری و متوسط جامعه در گروه «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» داشته باشد، باید حدود ۹۹/۰ درصد از درآمد خود را صرف تامین هزینه‌های خوراکی و آشامیدنی نماید. مقایسه این نسبت با سال ۱۳۹۶ (معادل ۸۸/۸ درصد)، نشان‌دهنده نامناسب شدن این شاخص در سال ۱۳۹۷ است. افزایش بیشتر هزینه گروه مذکور نسبت به افزایش حداقل دستمزد اسمی، در افزایش نسبت مزبور موثر بوده است.

بررسی هزینه ناخالص جاری خانوارهای شهری به تفکیک گروه‌های هزینه نشان می‌دهد که سهم گروه‌های «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها» و «دخانیات» در سال ۱۳۹۷ در مقایسه با سال قبل از آن افزایش داشته و سهم سایر گروه‌ها کاهش یافته است.

مجموع سهم گروه‌های «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها» و «پوشاک و کفش» از کل هزینه ناخالص جاری خانوار شهری در سال ۱۳۹۷ به ۶۶/۳ درصد رسید، در حالی که سهم گروه‌های مذکور در سال ۱۳۹۶ معادل ۶۳/۲ درصد بوده است. تغییر سهم مزبور نشان‌دهنده آن

حداقل دستمزد ماهانه کارگران، شاخص ضریب حقوق کارمندان و شاخص خدمات ساختمانی (۱)

سال			
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	
۱۱۱۱۲/۷	۹۲۹۹/۳	۸۱۲۱/۶	حداقل مزد اسمی (هزار ریال)
(۱۹/۵)	(۱۴/۵)	(۱۴/۰)	
۷۷۲۷/۹	۸۴۸۴/۸	۸۱۲۱/۶	حداقل مزد واقعی (هزار ریال)
(-۸/۹)	(۴/۵)	(۴/۵)	
۱۳۱/۷	۱۰۷/۸	۱۰۰/۰	شاخص خدمات ساختمانی (۱۳۹۵=۱۰۰)
(۲۲/۳)	(۷/۸)	(۹/۲)	
۱۷۹۷	۱۶۹۵	۱۵۴۱	ضریب حقوق کارکنان (بدون واحد)
(۶/۰)	(۱۰/۰)	(۱۲/۰)	
۱۴۳/۸	۱۰۹/۶	۱۰۰/۰	متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۳۹۵=۱۰۰)
(۳۱/۳)	(۹/۶)	(۹/۰)	

ماخذ: مصوبات هیات وزیران و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی
 ۱- ارقام داخل پرانتز درصد تغییر ارقام هر سال نسبت به سال قبل از آن است.

جداول آماری

فهرست جداول آماری

تولید و هزینه ناخالص داخلی

- ۵۰- ۱- درآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (به قیمت‌های جاری)
۵۱- ۲- درآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیت‌های اقتصادی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)
۵۲- ۳- هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های جاری)
۵۳- ۴- هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)

انرژی

- ۵۴- ۵- مصرف انرژی‌های اولیه جهان
۵۵- ۶- ذخایر اثبات شده نفت خام جهان
۵۶- ۷- تولید نفت جهان
۵۷- ۸- مصرف نفت جهان
۵۸- ۹- تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک
۵۹- ۱۰- متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای (Spot) نفت خام
۵۹- ۱۱- صادرات نفت ایران
۶۰- ۱۲- مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی
۶۰- ۱۳- مصرف گاز طبیعی
۶۰- ۱۴- صادرات و واردات گاز طبیعی
۶۱- ۱۵- تولید برق
۶۱- ۱۶- مصرف برق
۶۱- ۱۷- صادرات و واردات برق

کشاورزی

- ۶۲- ۱۸- تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی برحسب نوع عقود اسلامی
۶۲- ۱۹- برآورد تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی و باغی
۶۳- ۲۰- عملکرد در واحد سطح محصولات عمده زراعی و باغی
۶۳- ۲۱- قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی
۶۳- ۲۲- تولید محصولات دامی

صنعت و معدن

- ۶۴- ۲۳- تسهیلات پرداختی به بخش صنعت و معدن
۶۴- ۲۴- عملکرد صنایع پتروشیمی

ساختمان و مسکن

- ۶۴- ۲۵- تسهیلات پرداختی به بخش ساختمان و مسکن
۶۵- ۲۶- سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری
۶۵- ۲۷- پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری
۶۶- ۲۸- ساختمان‌های شروع شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری
۶۷- ۲۹- ساختمان‌های تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری
۶۸- ۳۰- شاخص‌های ساختمانی

جمعیت و سیاست‌های اشتغال‌زایی

- ۶۸- ۳۱- توزیع جمعیت کل کشور برحسب مناطق شهری و روستایی
- ۶۹- ۳۲- میزان حداقل مزد اسمی و واقعی ماهانه
- ۶۹- ۳۳- شاخص‌های کیفیت آموزش در ایران
- ۶۹- ۳۴- دانش‌آموزان مدارس کشور
- ۷۰- ۳۵- تعداد مدارس، کلاس‌ها و کادر آموزشی
- ۷۰- ۳۶- ترکیب دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی
- ۷۰- ۳۷- دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی برحسب جنس
- ۷۱- ۳۸- دانش‌آموزان مدارس غیر دولتی در مقاطع مختلف تحصیلی
- ۷۱- ۳۹- دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی
- ۷۱- ۴۰- دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

بودجه و وضع مالی دولت

- ۷۲- ۴۱- وضع مالی دولت
- ۷۳- ۴۲- درآمدهای مالیاتی دولت
- ۷۴- ۴۳- سایر درآمدهای دولت
- ۷۵- ۴۴- واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

بخش خارجی اقتصاد

- ۷۶- ۴۵- وزن صادرات گمرکی
- ۷۷- ۴۶- ارزش صادرات گمرکی
- ۷۸- ۴۷- وزن واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا
- ۷۹- ۴۸- ارزش واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا
- ۸۰- ۴۹- موازنه پرداخت‌ها

پول و اعتبار

- ۸۲- ۵۰- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های سیستم بانکی
- ۸۳- ۵۱- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ۸۴- ۵۲- خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی
- ۸۵- ۵۳- بدهی بخش غیر دولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی
- ۸۶- ۵۴- نقدینگی

تحولات بازار دارایی‌ها

- ۸۷- ۵۵- فعالیت بورس اوراق بهادار
- ۸۸- ۵۶- وضعیت انتشار اوراق مشارکت در سال ۱۳۹۷

روند قیمت‌ها

- ۸۹- ۵۷- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری
- ۹۰- ۵۸- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده
- ۹۱- ۵۹- متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای کالاهای صادراتی ایران

تحلیل هزینه و رفاه خانوار

- ۹۲- ۶۰- متوسط هزینه ناخالص سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه
- ۹۲- ۶۱- متوسط هزینه واقعی ناخالص سالانه خانوار در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه (۱۳۹۵=۱۰۰)

درآمد و تولید ناخالص ملی بر حسب فعالیت‌های اقتصادی
(به قیمت‌های جاری)

جدول شماره ۱

(هزار میلیارد ریال)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال							
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳			
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
	۱۰/۲	۹/۸	۳۰/۶	۱۴/۸	۱۹۰۱	۱۴۵۵	۱۲۶۷	۱۱۹۷	۱۱۲۷	گروه کشاورزی
	۱۳/۰	۱۳/۵	۲۱/۲	۲۸/۱	۲۴۲۸	۲۰۰۴	۱۵۶۴	۱۰۴۱	۱۵۳۵	گروه نفت
	۲۳/۹	۲۲/۶	۳۲/۸	۱۵/۷	۴۴۴۱	۳۳۴۳	۲۸۸۹	۲۷۲۳	۳۰۲۹	گروه صنایع و معادن
	۰/۹	۰/۷	۵۷/۳	۱۹/۷	۱۶۳	۱۰۴	۸۷	۸۱	۹۸	معادن
	۱۳/۹	۱۲/۴	۴۰/۵	۱۷/۴	۲۵۸۱	۱۸۳۷	۱۵۶۴	۱۴۱۲	۱۵۸۴	صنعت
	۳/۶	۴/۳	۵/۶	۱۱/۴	۶۷۸	۶۴۲	۵۷۶	۵۳۲	۴۹۶	برق، آب و گاز
	۵/۵	۵/۱	۳۴/۰	۱۵/۰	۱۰۱۹	۷۶۱	۶۶۲	۶۹۷	۸۵۱	ساختمان
	۵۵/۰	۵۶/۲	۲۲/۹	۱۴/۶	۱۰۲۳۵	۸۳۲۵	۷۲۶۵	۶۳۸۱	۵۷۴۸	گروه خدمات
	۱۳/۷	۱۳/۱	۳۱/۷	۱۴/۹	۲۵۵۹	۱۹۴۳	۱۶۹۰	۱۵۰۰	۱۴۹۲	بازرگانی، رستوران و هتلداری
	۱۰/۸	۱۰/۳	۳۲/۲	۱۳/۶	۲۰۰۹	۱۵۱۹	۱۳۳۸	۱۲۲۲	۱۱۲۸	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
	۳/۲	۳/۳	۲۴/۸	۲۱/۷	۶۰۲	۴۸۲	۳۹۶	۳۲۰	۲۷۳	خدمات موسسات مالی و پولی
	۱۳/۰	۱۴/۱	۱۶/۵	۱۲/۹	۲۴۲۸	۲۰۸۴	۱۸۴۵	۱۶۴۷	۱۴۵۰	خدمات مستقلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی
	۱۰/۸	۱۱/۸	۱۴/۸	۱۸/۰	۲۰۱۲	۱۷۵۲	۱۴۸۵	۱۲۴۹	۱۰۲۲	خدمات عمومی
	۳/۴	۳/۷	۱۴/۸	۶/۸	۶۲۵	۵۴۵	۵۱۰	۴۴۳	۳۸۳	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
										کسر می‌شود:
	۲/۱	۲/۲	۲۰/۷	۲۲/۰	۳۸۶	۳۲۰	۲۶۲	۲۱۲	۱۷۸	کارمزد احتسابی
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۵/۷	۱۶/۴	۱۸۶۱۹	۱۴۸۰۷	۱۲۷۲۳	۱۱۱۲۹	۱۱۲۶۰	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
	۸۷/۰	۸۶/۵	۲۶/۵	۱۴/۷	۱۶۱۹۰	۱۲۸۰۳	۱۱۱۵۹	۱۰۰۸۸	۹۷۲۵	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)
					۱۰۵	۲۹	۴۰	۲۹	۳۴	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
					۵۱۰	۵۰۹	۴۲۸	۲۸۵	۲۵۷	خالص مالیات‌های غیر مستقیم
			۲۵/۳	۱۶/۳	۱۹۲۳۴	۱۵۳۴۶	۱۳۱۹۱	۱۱۴۴۳	۱۱۵۵۲	تولید (درآمد) ناخالص ملی به قیمت بازار
										کسر می‌شود:
			۵۶/۵	۵/۹	۳۹۴۱	۲۵۱۸	۲۳۷۸	۲۱۹۵	۲۱۲۰	استهلاک سرمایه‌های ثابت
					۵۱۰	۵۰۹	۴۲۸	۲۸۵	۲۵۷	خالص مالیات‌های غیر مستقیم
			۲۰/۰	۱۸/۶	۱۴۷۸۳	۱۲۳۱۷	۱۰۳۸۵	۸۹۶۳	۹۱۷۵	درآمد ملی

درآمد و تولید ناخالص ملی برحسب فعالیت‌های اقتصادی

(به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)

جدول شماره ۲

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	□۱۳۹۷	□۱۳۹۶	□۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
-۰/۹	۳/۲	۴۵۲	۴۵۶	۴۴۲	۴۲۴	۴۰۵	گروه کشاورزی
-۱۸/۱	۰/۹	۱۲۶۰	۱۵۳۹	۱۵۲۴	۹۴۳	۸۸۰	گروه نفت
-۴/۳	۵/۱	۱۵۸۸	۱۶۶۰	۱۵۸۰	۱۵۴۶	۱۶۴۶	گروه صنایع و معادن
۱/۰	۲/۹	۵۳	۵۳	۵۱	۵۰	۵۶	معادن
-۸/۰	۵/۳	۷۵۷	۸۲۳	۷۸۱	۷۳۱	۷۶۶	صنعت
۲/۲	۷/۵	۴۸۸	۴۷۷	۴۴۴	۴۱۶	۴۰۲	برق، آب و گاز
-۵/۵	۱/۲	۲۹۰	۳۰۷	۳۰۳	۳۴۹	۴۲۱	ساختمان
-۰/۶	۴/۴	۳۴۴۲	۳۴۶۲	۳۳۱۶	۳۲۰۲	۳۲۷۷	گروه خدمات
-۷/۱	۴/۷	۷۰۸	۷۶۲	۷۲۸	۶۸۵	۷۲۹	بازرگانی، رستوران و هتلداری
۲/۶	۷/۱	۷۰۶	۶۸۸	۶۴۳	۶۰۳	۶۴۲	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
۱/۵	۳/۳	۲۶۰	۲۵۶	۲۴۸	۲۴۴	۲۴۱	خدمات موسسات مالی و پولی
۲/۹	۴/۲	۱۰۱۴	۹۸۵	۹۴۶	۹۲۹	۹۲۲	خدمات مستغلات و خدمات حرفه‌ای و تخصصی
-۲/۰	۴/۴	۵۸۲	۵۹۴	۵۶۹	۵۵۸	۵۵۱	خدمات عمومی
-۲/۸	-۳/۸	۱۷۲	۱۷۷	۱۸۴	۱۸۳	۱۹۲	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی
							کسر می‌شود:
۰/۸	۲/۵	۱۷۷	۱۷۶	۱۷۲	۱۶۹	۱۶۵	کارمزد احتسابی
-۵/۴	۳/۷	۶۵۶۵	۶۹۴۱	۶۶۹۱	۵۹۴۷	۶۰۴۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه
-۱/۸	۴/۶	۵۳۰۵	۵۴۰۲	۵۱۶۷	۵۰۰۳	۵۱۶۳	تولید ناخالص داخلی به قیمت پایه (بدون نفت)
		۵	۴	۷	۵	۷	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
		۱۷۹	۲۳۵	۲۲۵	۱۵۲	۱۳۸	خالص مالیات‌های غیر مستقیم
		-۱۳۷۳	-۱۳۷۸	-۱۳۱۶	-۸۴۳	-۴۹۹	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
-۷/۴	۳/۵	۵۳۷۵	۵۸۰۲	۵۶۰۷	۵۲۶۲	۵۶۸۸	تولید (درآمد) ناخالص ملی به قیمت بازار
							کسر می‌شود:
۱/۷	۲/۷	۱۰۱۳	۹۹۵	۹۶۹	۹۴۳	۹۱۸	استهلاک سرمایه‌های ثابت
		۱۷۹	۲۳۵	۲۲۵	۱۵۲	۱۳۸	خالص مالیات‌های غیر مستقیم
-۸/۵	۳/۶	۴۱۸۴	۴۵۷۲	۴۴۱۳	۴۱۶۷	۴۶۳۲	درآمد ملی

جدول شماره ۳

هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های جاری)

(هزار میلیارد ریال)

سه‌م (درصد)	درصد تغییر		سال							
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	□۱۳۹۷	□۱۳۹۶	□۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
	۴۸/۵	۴۷/۶	۲۷/۲	۱۲/۳	۹۲۸۱	۷۲۹۴	۶۴۹۵	۵۷۴۱	۵۳۳۴	هزینه‌های مصرفی خصوصی
	۱۳/۲	۱۳/۴	۱۳/۹	۱۷/۴	۲۳۴۳	۲۰۵۷	۱۷۵۲	۱۴۴۹	۱۱۸۴	هزینه‌های مصرفی دولتی
	۲۰/۸	۱۹/۷	۳۱/۵	۱۳/۵	۳۹۷۶	۳۰۲۳	۲۶۶۴	۲۵۹۴	۳۰۰۰	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
	۸/۰	۷/۴	۳۳/۸	۱۱/۲	۱۵۲۳	۱۱۳۹	۱۰۲۴	۹۳۸	۱۰۶۵	ماشین‌آلات
	۷/۰	۶/۵	۳۳/۸	۱۰/۷	۱۳۳۴	۹۹۷	۹۰۱	۸۱۷	۹۴۲	بخش خصوصی
	۱/۰	۰/۹	۳۳/۱	۱۵/۵	۱۸۹	۱۴۲	۱۲۳	۱۲۱	۱۲۳	بخش دولتی
	۱۲/۸	۱۲/۳	۳۰/۲	۱۴/۹	۲۴۵۲	۱۸۸۴	۱۶۴۰	۱۶۵۶	۱۹۳۶	ساختمان
	۸/۰	۶/۹	۴۵/۸	۱۴/۹	۱۵۴۳	۱۰۵۸	۹۲۱	۱۰۸۳	۱۳۱۲	بخش خصوصی
	۴/۸	۵/۴	۱۰/۲	۱۴/۹	۹۱۰	۸۲۶	۷۱۹	۵۷۳	۶۲۴	بخش دولتی
	۱۷/۰	۱۸/۱			۳۲۵۹	۲۷۷۳	۲۰۲۱	۱۵۷۷	۱۸۰۶	تغییر در موجودی انبار(۱)
	۱/۴	۱/۱			۲۶۹	۱۶۹	۲۱۰	۵۴	۱۹۳	خالص صادرات کالاها و خدمات
	۳۳/۲	۲۴/۹	۶۶/۴	۲۹/۷	۶۳۵۶	۳۸۲۰	۲۹۴۶	۲۲۵۴	۲۶۶۵	صادرات کالاها و خدمات
	۳۱/۸	۲۳/۸	۶۶/۷	۳۳/۴	۶۰۸۷	۳۶۵۱	۲۷۳۷	۲۲۰۰	۲۴۷۲	واردات کالاها و خدمات
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۴/۹	۱۶/۵	۱۹۱۲۸	۱۵۳۱۷	۱۳۱۵۱	۱۱۴۱۴	۱۱۵۱۷	هزینه ناخالص داخلی
					۱۰۵	۲۹	۴۰	۲۹	۳۴	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
			۲۵/۳	۱۶/۳	۱۹۲۳۴	۱۵۳۴۶	۱۳۱۹۱	۱۱۴۴۳	۱۱۵۵۲	هزینه (تولید) ناخالص ملی به قیمت بازار کسر می‌شود:
			۵۶/۵	۵/۹	۳۹۴۱	۲۵۱۸	۲۳۷۸	۲۱۹۵	۲۱۲۰	استهلاک سرمایه‌های ثابت
					۵۱۰	۵۰۹	۴۲۸	۲۸۵	۲۵۷	خالص مالیات‌های غیر مستقیم
			۲۰/۰	۱۸/۶	۱۴۷۸۳	۱۲۳۱۷	۱۰۳۸۵	۸۹۶۳	۹۱۷۵	درآمد ملی

۱- شامل اشتباهات آماری است.

جدول شماره ۴

هزینه ناخالص ملی (به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰)

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	□۱۳۹۷	□۱۳۹۶	□۱۳۹۵	۱۳۹۴	
-۲/۶	۲/۵	۲۷۱۷	۲۷۹۱	۲۷۲۳	۲۶۲۳	۲۷۱۸	هزینه‌های مصرفی خصوصی
-۲/۹	۳/۹	۶۷۶	۶۹۶	۶۷۰	۶۴۶	۶۱۶	هزینه‌های مصرفی دولتی
-۱۲/۳	۱/۴	۱۰۳۸	۱۱۸۴	۱۱۶۸	۱۲۱۳	۱۳۲۹	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
-۱۸/۷	۲/۵	۳۰۰	۳۷۰	۳۶۱	۳۴۲	۴۰۳	ماشین‌آلات
-۱۸/۸	۲/۲	۲۶۳	۳۲۴	۳۱۷	۲۹۸	۳۵۷	بخش خصوصی
-۱۹/۶	۴/۵	۳۷	۴۶	۴۴	۴۴	۴۷	بخش دولتی
-۹/۴	۰/۹	۷۳۸	۸۱۴	۸۰۷	۸۷۱	۹۷۶	ساختمان
۱/۴	۱/۲	۴۹۰	۴۸۳	۴۷۷	۵۸۶	۶۶۸	بخش خصوصی
-۲۵/۲	۰/۴	۲۴۸	۳۳۱	۳۳۰	۲۸۵	۳۰۷	بخش دولتی
		۹۹۳	۱۱۲۸	۹۳۶	۷۵۰	۸۹۴	تغییر در موجودی انبار(۱)
		۱۳۱۸	۱۳۷۷	۱۴۱۹	۸۶۷	۵۷۳	خالص صادرات کالاها و خدمات
-۱۲/۵	۱/۸	۱۷۸۶	۲۰۴۱	۲۰۰۵	۱۴۱۸	۱۲۶۵	صادرات کالاها و خدمات
-۲۹/۵	۱۳/۴	۴۶۷	۶۶۴	۵۸۶	۵۵۲	۶۹۲	واردات کالاها و خدمات
-۶/۰	۳/۸	۶۷۴۳	۷۱۷۶	۶۹۱۶	۶۰۹۹	۶۱۸۱	هزینه ناخالص داخلی
		-۱۳۷۳	-۱۳۷۸	-۱۳۱۶	-۸۴۳	-۴۹۹	نتیجه رابطه مبادله بازرگانی
		۵	۴	۷	۵	۷	خالص درآمد عوامل تولید از خارج
-۷/۴	۳/۵	۵۳۷۵	۵۸۰۲	۵۶۰۷	۵۲۶۲	۵۶۸۸	هزینه (تولید) ناخالص ملی به قیمت بازار
							کسر می‌شود:
۱/۷	۲/۷	۱۰۱۳	۹۹۵	۹۶۹	۹۴۳	۹۱۸	استهلاک سرمایه‌های ثابت
		۱۷۹	۲۳۵	۲۲۵	۱۵۲	۱۳۸	خالص مالیات‌های غیر مستقیم
-۸/۵	۳/۶	۴۱۸۴	۴۵۷۲	۴۴۱۳	۴۱۶۷	۴۶۳۲	درآمد ملی

۱- شامل اشتباهات آماری است.

مصرف انرژی‌های اولیه جهان

(میلیون تن معادل نفت خام)

	۲۰۱۸						۲۰۱۷						
	جمع کل	سایر انرژی‌های تجدیدپذیر	برق آبی	انرژی هسته‌ای	زغال سنگ	گاز طبیعی	جمع کل	سایر انرژی‌های تجدیدپذیر	برق آبی	انرژی هسته‌ای	زغال سنگ	گاز طبیعی	نفت
آمریکای شمالی	۲۸۳۲/۰	۱۱۸/۸	۱۶۰/۳	۲۱۷/۹	۳۴۳/۳	۸۷۹/۱	۲۷۵۵/۵	۱۰۸/۴	۱۶۴/۱	۲۱۶/۹	۳۶۵/۱	۸۰۴/۴	۱۰۹۶/۶
ایالات متحده آمریکا	۲۳۰۰/۶	۱۰۳/۸	۶۵/۳	۱۹۲/۲	۳۱۷/۰	۷۰۲/۶	۲۲۲۲/۵	۹۴/۵	۶۷/۲	۱۹۱/۷	۳۳۱/۳	۶۳۵/۸	۹۰۲/۰
کانادا	۳۴۴/۴	۱۰/۳	۸۷/۶	۲۲/۶	۱۴/۴	۹۹/۵	۳۴۳/۷	۹/۵	۸۹/۷	۲۲/۷	۱۸/۶	۹۴/۳	۱۰۸/۸
مکزیک	۱۸۶/۹	۴/۸	۷/۳	۳/۱	۱۱/۹	۷۷/۰	۱۸۹/۳	۴/۳	۷/۲	۲/۵	۱۵/۲	۷۴/۳	۸۵/۸
آمریکای جنوبی و مرکزی	۷۰۲/۰	۳۵/۴	۱۶۵/۵	۵/۱	۳۶/۰	۱۴۴/۸	۶۹۹/۸	۳/۱۵	۱۶۳/۰	۴/۹	۳۴/۸	۱۴۸/۴	۳۱۷/۲
اروپا	۲۰۵۰/۷	۱۷۲/۲	۱۴۵/۳	۲۱۲/۱	۳۰۷/۱	۴۷۲/۰	۲۰۵۰/۰	۱۶۲/۳	۱۳۲/۳	۲۱۱/۸	۳۱۵/۵	۴۸۱/۹	۷۴۶/۲
نروژ	۴۷/۴	۰/۹	۳۱/۳	۰/۰	۰/۸	۳/۹	۴۷/۶	۰/۷	۳۲/۱	۰/۰	۰/۸	۳/۹	۱۰/۱
انگلستان	۱۹۲/۳	۲۳/۹	۱/۲	۱۴/۷	۷/۶	۶۷/۸	۱۹۳/۲	۲/۱	۱/۳	۱۵/۹	۹/۱	۶۷/۸	۷۸/۰
سایر	۱۸۱۱/۰	۱۴۷/۴	۱۱۲/۷	۱۹۷/۴	۲۹۸/۷	۴۰۰/۳	۱۸۰۹/۲	۱۴۰/۴	۹۸/۹	۱۹۵/۹	۳۰۵/۷	۴۱۰/۲	۶۵۸/۱
کشورهای مستقل مشترک المنافع	۹۳۰/۵	۰/۶	۵۵/۴	۴۶/۷	۱۳۴/۹	۴۹۹/۴	۸۹۱/۲	۰/۵	۵۴/۳	۴۶/۶	۱۲۶/۴	۴۷۲/۳	۱۹۱/۱
خاورمیانه	۹۰۲/۳	۱/۷	۳/۴	۱/۶	۷/۹	۴۷۵/۶	۴۱۲/۱	۱/۳	۴/۷	۱/۶	۸/۲	۴۵۳/۲	۴۱۲/۵
آفریقا	۴۶۱/۵	۷/۲	۳۰/۱	۲/۵	۱۰۱/۴	۱۲۹/۰	۴۴۸/۶	۶/۱	۲۸/۲	۳/۶	۹۷/۶	۱۳۱/۰	۱۹۲/۱
آسیا پاسیفیک	۵۹۸۵/۸	۲۲۵/۴	۳۸۸/۹	۱۲۵/۳	۲۸۴۱/۳	۷۰۹/۶	۵۷۴۸/۰	۱۸۰/۲	۳۷۳/۲	۱۱۱/۷	۲۷۷۰/۸	۶۶۰/۶	۱۶۵۱/۳
جمع کل جهان	۱۳۸۶۴/۹	۵۶۱/۳	۹۴۸/۸	۶۱۱/۳	۳۷۷۲/۱	۳۳۰۹/۴	۴۶۶۲/۱	۴۹۰/۲	۹۱۹/۹	۵۹۷/۱	۳۷۱۸/۴	۳۱۴۱/۹	۴۶۰۷/۰
کل غیر اوپک	۱۲۹۲۷/۸	۵۶۰/۶	۹۲۴/۶	۶۰۹/۷	۳۷۶۹/۰	۲۸۱۷/۸	۴۲۴۶/۲	۱۲۵۵۲/۸	۴۸۹/۷	۸۹۳/۰	۵۹۵/۵	۳۷۱۵/۵	۲۶۶۹/۸
کشورهای عضو OECD	۵۶۶۹/۰	۳۳۰/۴	۳۲۱/۳	۴۴۶/۱	۸۶۱/۳	۱۵۰۵/۲	۲۲۰۴/۸	۵۵۸۶/۹	۳۰۴/۳	۳۱۴/۶	۴۴۳/۴	۸۹۲/۹	۲۱۹۶/۵
اوپک(۱)	۹۳۷/۱	۰/۷	۲۴/۲	۱/۶	۳/۱	۴۹۱/۷	۴۱۵/۹	۹۲۱/۹	۰/۵	۲۶/۹	۳/۰	۴۷۲/۰	۴۱۷/۸
ایران	۲۸۵/۷	۰/۱	۲/۴	۱/۶	۱/۵	۱۹۳/۹	۸۶/۲	۲۷۲/۰	۰/۱	۳/۹	۱/۴	۱۸۰/۵	۸۴/۵

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۹
 ۱- آنگولا، لیبی، گابن، گینه استوایی، نیجریه و کنگو را شامل نمی‌شود.

جدول شماره ۶

ذخایر اثبات شده نفت خام جهان

(میلیارد بشکه)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال							
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳		
	۱۳/۷	۱۳/۸	-۰/۴	۴/۴	۲۳۶/۷	۲۳۷/۸	۲۲۷/۷	۲۲۱/۵	۲۳۲/۱	آمریکای شمالی
	۳/۵	۳/۵	۰/۰	۲۲/۵	۶۱/۲	۶۱/۲	۵۰/۰	۳۵/۰	۳۰/۴	ایالات متحده آمریکا
	۹/۷	۹/۸	-۰/۶	-۱/۰	۱۶۷/۸	۱۶۸/۹	۱۷۰/۵	۱۷۴/۸	۱۸۱/۵	کانادا
	۰/۴	۰/۴	۰/۰	۶/۶	۷/۷	۷/۷	۷/۲	۱۱/۷	۲۰/۲	مکزیک
	۱۸/۸	۱۸/۸	۰/۳	-۰/۱	۳۲۵/۱	۳۲۴/۰	۳۲۴/۲	۳۲۱/۵	۹۷/۹	آمریکای جنوبی و مرکزی
	۰/۸	۰/۸	۴/۹	۳/۶	۱۴/۳	۱۳/۷	۱۳/۲	۱۳/۶	۲۱/۰	اروپا
	۰/۵	۰/۵	۹/۲	۴/۲	۸/۶	۷/۹	۷/۶	۶/۸	۱۱/۴	نروژ
	۰/۱	۰/۱	۰/۰	۸/۱	۲/۵	۲/۵	۲/۳	۲/۸	۴/۷	انگلستان
	۰/۲	۰/۲	-۱/۹	-۰/۹	۳/۲	۳/۲	۳/۳	۴/۰	۴/۹	سایر
	۸/۴	۸/۴	-۰/۱	۰/۱	۱۴۴/۷	۱۴۴/۷	۱۴۴/۶	۱۴۴/۲	۱۲۰/۱	کشورهای مستقل مشترک المنافع
	۴۸/۳	۴۸/۳	۰/۲	۳/۳	۸۳۶/۱	۸۳۴/۳	۸۰۷/۷	۷۶۵/۹	۶۹۶/۷	خاورمیانه
	۷/۲	۷/۳	۰/۰	-۱/۰	۱۲۵/۳	۱۲۵/۳	۱۲۶/۵	۱۲۴/۵	۹۳/۰	آفریقا
	۲/۸	۲/۸	-۰/۲	۰/۰	۴۷/۶	۴۷/۷	۴۷/۷	۵۰/۱	۳۸/۹	آسیا پاسیفیک
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۰/۱	۲/۱	۱۷۲۹/۷	۱۷۲۷/۵	۱۶۹۱/۶	۱۶۴۱/۵	۱۲۹۹/۸	جمع کل جهان
	۲۸/۲	۲۸/۲	*	۲/۱	۴۸۷/۵	۴۸۷/۳	۴۷۷/۲	۴۷۵/۹	۴۴۵/۳	کل غیر اوپک
	۱۴/۷	۱۴/۷	-۰/۲	۴/۴	۲۵۴/۰	۲۵۴/۴	۲۴۳/۸	۲۳۷/۹	۲۵۶/۲	کشورهای عضو OECD
	۷۱/۸	۷۱/۸	۰/۲	۲/۱	۱۲۴۲/۲	۱۲۴۰/۲	۱۲۱۴/۴	۱۱۶۵/۶	۸۵۴/۵	اوپک
	۹/۰	۹/۰	۰/۰	-۱/۰	۱۵۵/۶	۱۵۵/۶	۱۵۷/۲	۱۵۱/۲	۹۹/۵	ایران

ماخذ: نشریه آماري BP، سال ۲۰۱۹

تولید نفت جهان (۱)

(هزار بشکه در روز)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال				
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۰	۲۰۰۰
آمریکای شمالی	۲۳/۸	۲۱/۸	۱۲/۱	۴/۷	۲۲۵۸۷/۴	۲۰۱۵۷/۱	۱۹۲۴۶/۵	۱۳۸۴۳/۲	۱۳۸۹۲/۰
ایالات متحده آمریکا	۱۶/۲	۱۴/۲	۱۶/۶	۶/۴	۱۵۳۱۰/۷	۱۳۱۳۴/۷	۱۲۳۳۹/۹	۷۵۵۱/۸	۷۷۳۲/۷
کانادا	۵/۵	۵/۲	۸/۵	۷/۸	۵۲۰۸/۴	۴۷۹۸/۲	۴۴۵۰/۸	۲۳۳۲/۱	۲۷۰۳/۴
مکزیک	۲/۲	۲/۴	-۷/۰	-۹/۴	۲۰۶۸/۴	۲۲۲۴/۲	۲۴۵۵/۸	۲۹۵۹/۴	۳۴۵۵/۹
آمریکای جنوبی و مرکزی	۶/۹	۷/۷	-۸/۷	-۲/۷	۶۵۳۶/۷	۷۱۵۹/۷	۷۳۵۵/۰	۷۴۰۷/۳	۶۶۸۹/۸
اروپا	۳/۷	۳/۹	-۱/۲	-۱/۴	۳۵۲۳/۱	۳۵۶۴/۸	۳۶۱۵/۸	۴۲۷۴/۳	۷۰۳۰/۴
نروژ	۱/۹	۲/۱	-۶/۰	-۱/۴	۱۸۴۴/۳	۱۹۶۲/۹	۱۹۹۱/۴	۲۱۳۶/۶	۳۳۲۶/۰
انگلستان	۱/۱	۱/۱	۸/۶	-۱/۳	۱۰۸۵/۱	۹۹۹/۱	۱۰۱۲/۶	۱۳۵۵/۵	۲۶۹۵/۶
سایر	۰/۶	۰/۷	-۱/۵	-۱/۵	۵۹۳/۷	۶۰۲/۹	۶۱۱/۸	۷۸۲/۲	۱۰۰۸/۷
کشورهای مستقل مشترک المنافع	۱۵/۳	۱۵/۴	۱/۹	۰/۸	۱۴۴۸۲/۹	۱۴۲۱۴/۸	۱۴۰۹۹/۴	۱۳۴۱۴/۶	۷۹۴۳/۴
خاورمیانه	۳۳/۵	۳۴/۱	۰/۸	-۱/۰	۳۱۷۶۲/۴	۳۱۴۹۷/۴	۳۱۸۱۷/۹	۲۵۶۲۵/۶	۲۳۲۹۱/۶
آفریقا	۸/۶	۸/۸	۰/۷	۶/۴	۸۱۹۲/۹	۸۱۳۳/۳	۷۶۴۲/۷	۱۰۲۲۷/۱	۷۷۸۸/۵
آسیا پاسیفیک	۸/۱	۸/۴	-۱/۸	-۳/۴	۷۶۳۳/۰	۷۷۷۴/۴	۸۰۴۴/۳	۸۴۶۲/۹	۷۸۸۳/۳
جمع کل جهان	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۴	۰/۷	۹۴۷۱۸/۵	۹۲۵۰۱/۶	۹۱۸۲۱/۷	۸۳۲۵۵/۱	۷۴۵۱۸/۹
کل غیر اوپک	۵۸/۵	۵۷/۱	۴/۸	۱/۴	۵۵۳۸۰/۲	۵۲۸۲۸/۵	۵۲۰۸۵/۷	۴۷۳۶۱/۴	۴۳۱۲۲/۰
کشورهای عضو OECD	۲۷/۸	۲۵/۹	۱۰/۰	۳/۷	۲۶۳۲۹/۲	۲۳۹۴۰/۴	۲۳۰۹۰/۳	۱۸۵۳۱/۲	۲۱۵۱۹/۱
اوپک	۴۱/۵	۴۲/۹	-۰/۸	-۰/۲	۳۹۳۳۸/۳	۳۹۶۷۳/۱	۳۹۷۳۶/۰	۳۵۸۹۳/۷	۳۱۳۹۶/۹
ایران	۵/۰	۵/۴	-۶/۱	۹/۵	۴۷۱۵/۴	۵۰۲۳/۷	۴۵۸۶/۱	۴۴۲۰/۶	۳۸۵۰/۴

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۹
 ۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil sands) نیز می‌باشد.

جدول شماره ۸

مصرف نفت جهان (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال							
	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۰	۲۰۰۰		
	۲۴/۸	۲۴/۷	۱/۸	۰/۸	۲۴۷۱۴/۳	۲۴۲۸۸/۹	۲۴۰۸۵/۷	۲۳۵۷۸/۲	۲۳۶۹۶/۰	آمریکای شمالی
	۲۰/۵	۲۰/۳	۲/۵	۱/۴	۲۰۴۵۵/۷	۱۹۹۵۷/۷	۱۹۶۸۷/۲	۱۹۱۸۰/۱	۱۹۷۰/۱/۴	ایالات متحده آمریکا
	۲/۵	۲/۵	*	۰/۰	۲۴۴۷/۱	۲۴۴۸/۰	۲۴۴۸/۳	۲۳۵۸/۳	۲۰۴۲/۷	کانادا
	۱/۸	۱/۹	-۳/۸	-۳/۴	۱۸۱۱/۵	۱۸۸۳/۲	۱۹۵۰/۲	۲۰۳۹/۷	۱۹۵۱/۹	مکزیک
	۶/۸	۶/۹	*	۰/۱	۶۷۹۵/۵	۶۷۹۸/۲	۶۷۹۲/۳	۶۳۳۴/۶	۴۹۹۱/۵	آمریکای جنوبی و مرکزی
	۱۵/۳	۱۵/۶	-۰/۵	۲/۱	۱۵۲۷۵/۹	۱۵۳۵۰/۸	۱۵۰۳۱/۹	۱۵۷۵۲/۱	۱۶۲۲۴/۴	اروپا
	۰/۲	-۱/۲	۵/۱	۲/۶	۲۳۴/۴	۲۲۳/۰	۲۱۷/۴	۲۲۹/۲	۱۹۲/۹	نروژ
	۱/۶	۱/۷	-۱/۲	۰/۹	۱۶۱۸/۲	۱۶۳۷/۰	۱۶۲۳/۱	۱۶۵۲/۳	۱۷۱۲/۹	انگلستان
	۱۳/۴	۱۳/۷	-۰/۵	۲/۳	۱۳۴۲۳/۳	۱۳۴۹۰/۸	۱۳۱۹۱/۴	۱۳۸۷۰/۶	۱۴۳۱۷/۶	سایر
	۴/۱	۴/۱	۱/۶	*	۴۰۹۸/۷	۴۰۳۲/۶	۴۰۳۳/۸	۳۵۶۶/۷	۳۲۲۰/۹	کشورهای مستقل مشترک المنافع
	۹/۲	۹/۳	*	-۰/۴	۹۱۳۵/۹	۹۱۳۷/۹	۹۱۷۲/۲	۷۹۷۳/۸	۵۰۸۷/۴	خاورمیانه
	۴/۰	۴/۰	-۰/۱	۲/۲	۳۹۵۹/۴	۳۹۶۱/۹	۳۸۷۷/۹	۳۴۸۱/۴	۲۴۶۴/۶	آفریقا
	۳۵/۹	۳۵/۴	۳/۰	۳/۲	۳۵۸۶۳/۳	۳۴۸۳۵/۱	۳۳۷۴۳/۵	۲۸۰۴۲/۸	۲۱۱۸۹/۹	آسیا پاسیفیک
	۳/۹	۴/۰	-۳/۱	-۱/۱	۳۸۵۳/۶	۳۹۷۵/۴	۴۰۱۹/۰	۴۴۴۱/۹	۵۵۴۲/۰	ژاپن
	۱۳/۵	۱۳/۰	۵/۳	۴/۴	۱۳۵۲۵/۰	۱۲۸۴۰/۳	۱۲۳۰۳/۷	۹۴۴۵/۵	۴۶۹۶/۹	چین
	۱۸/۵	۱۸/۳	۲/۶	۳/۴	۱۸۴۸۴/۷	۱۸۰۱۹/۴	۱۷۴۲۰/۷	۱۴۱۵۵/۴	۱۰۹۵۰/۹	سایر
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۵	۱/۷	۹۹۸۴۲/۹	۹۸۴۰۵/۵	۹۶۷۳۷/۳	۸۸۷۲۹/۶	۷۶۸۷۴/۸	جمع کل جهان
	۹۰/۸	۹۰/۶	۱/۶	۲/۱	۹۰۶۱۴/۱	۸۹۱۴۶/۳	۸۷۳۴۷/۰	۸۰۵۷۶/۱	۷۱۸۵۸/۲	کل غیر اوپک
	۴۷/۵	۴۸/۰	۰/۶	۱/۱	۴۷۴۶۶/۳	۴۷۱۹۹/۲	۴۶۶۸۸/۴	۴۶۷۷۵/۷	۴۸۳۱۱/۵	کشورهای عضو OECD
	۹/۲	۹/۴	-۰/۳	-۱/۴	۹۲۲۸/۸	۹۲۵۹/۳	۹۳۹۰/۳	۸۱۵۳/۵	۵۰۱۶/۶	اوپک (۲)
	۱/۹	۱/۹	۲/۰	۵/۳	۱۸۷۹/۱	۱۸۴۲/۷	۱۷۴۹/۲	۱۷۸۸/۰	۱۴۰۳/۸	ایران (۳)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۹

۱- شامل تقاضای داخلی نفت، سوخت‌های هوایی و دریایی، سوخت پالایشگاه‌ها و ضایعات نفتی می‌باشد.

۲- آنگولا، لیبی، گابن، گینه استوایی، نیجریه و کنگو را شامل نمی‌شود.

۳- آمار منتشر شده از سوی BP به میزان قابل ملاحظه‌ای بیشتر از ارقام منتشر شده توسط وزارت نفت است که علت آن می‌تواند برآوردی بودن آمار BP باشد.

تولید نفت خام کشورهای عضو اوپک (۱)

(هزار بشکه در روز)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶		۲۰۱۰
۷۷/۵	۷۶/۲	۰/۸	-۱/۰	۳۰۴۸۶	۳۰۲۳۴	۳۰۵۳۲	۲۳۸۷۷	۲۱۲۷۹	اعضای خاورمیانه
۳۱/۲	۳۰/۰	۳/۳	-۴/۱	۱۲۲۸۷	۱۱۸۹۲	۱۲۴۰۶	۹۸۶۵	۹۱۲۱	عربستان سعودی
۱۲/۰	۱۲/۷	-۶/۱	۹/۵	۴۷۱۵	۵۰۲۴	۴۵۸۶	۴۴۲۱	۳۸۵۰	ایران
۱۱/۷	۱۱/۴	۱/۸	۲/۵	۴۶۱۴	۴۵۳۳	۴۴۲۳	۲۴۶۹	۲۶۱۳	عراق
۷/۷	۷/۶	۱/۶	-۴/۵	۳۰۴۹	۳۰۰۱	۳۱۴۱	۲۵۵۶	۲۲۴۴	کویت
۱۰/۰	۹/۹	-۰/۸	-۳/۲	۳۹۴۲	۳۹۱۰	۴۰۳۸	۲۹۳۷	۲۵۹۹	امارات متحده عربی
۴/۸	۴/۷	-۰/۳	-۳/۳	۱۸۷۹	۱۸۷۴	۱۹۳۸	۱۶۳۰	۸۵۱	قطر
۲۲/۵	۲۳/۸	-۶/۲	۲/۶	۸۸۵۳	۹۴۳۹	۹۲۰۴	۱۲۰۱۶	۱۰۱۱۸	سایر اعضا
۳/۸	۵/۳	-۲۷/۸	-۱۰/۷	۱۵۱۴	۲۰۹۶	۲۳۴۷	۲۸۴۲	۳۱۱۲	ونزوئلا
۵/۲	۵/۰	۳/۰	۴/۸	۲۰۵۱	۱۹۹۱	۱۹۰۰	۲۵۳۳	۲۱۷۴	نیجریه
۱/۳	۱/۳	-۲/۷	-۳/۱	۵۱۷	۵۳۱	۵۴۸	۴۸۸	۴۰۳	اکوادور
۲/۶	۲/۳	۸/۷	۱۲۵/۶	۱۰۱۰	۹۲۹	۴۱۲	۱۷۹۹	۱۴۷۵	لیبی
۳/۸	۳/۹	-۲/۰	-۲/۳	۱۵۱۰	۱۵۴۰	۱۵۷۷	۱۶۸۹	۱۵۴۹	الجزایر
۳/۹	۴/۲	-۸/۵	-۳/۹	۱۵۳۴	۱۶۷۶	۱۷۴۵	۱۸۱۲	۷۴۶	آنغولا
۰/۵	۰/۵	-۷/۶	-۴/۸	۱۹۴	۲۱۰	۲۲۱	۲۳۳	۲۷۶	گابن
۰/۵	۰/۵	-۲/۶	-۱۲/۵	۱۹۰	۱۹۵	۲۲۳	۳۰۶	۱۱۸	گینه استوایی
۰/۸	۰/۷	۲۳/۶	۱۶/۳	۳۳۳	۲۶۹	۲۳۲	۳۱۴	۲۶۵	جمهوری کونگو
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۸	-۰/۲	۳۹۳۳۸	۳۹۶۷۳	۳۹۷۳۶	۳۵۸۹۴	۳۱۳۹۷	جمع کل (۲)

ماخذ: نشریه آماری BP، سال ۲۰۱۹

۱- شامل NGL، پلمه سنگ نفتی (Shale Oil) و شن‌های آغشته به نفت (Oil Sands) نیز می‌باشد.

۲- براساس آمار مندرج در گزارش ماهانه بازار نفت اوپک (ژوئن ۲۰۱۹)، طی سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸، تولید مایعات گاز طبیعی (NGL) و نفت غیر متعارف (Non-conventional Oils) در کشورهای عضو اوپک به ترتیب ۴/۶۴ و ۴/۷۶ میلیون بشکه در روز بوده است.

جدول شماره ۱۰

متوسط قیمت‌های تک‌محموله‌ای (Spot) نفت خام

(بشکه - دلار)

سال	ایران		عربستان سعودی	امارات متحده عربی	سید نفتی اوپک	انگلیس	آمریکا
	سبک (۳۳/۹ درجه)	سنگین (۳۱/۰ درجه)	متوسط	سبک (۳۴/۲ درجه)	دوبی (۳۲/۴ درجه)	برنت (۳۸/۰ درجه)	WTI (۴۰/۰ درجه)
سال ۲۰۱۸							
ژانویه	۶۸/۳۲	۶۵/۸۵	۶۷/۰۹	۶۷/۴۲	۶۶/۱۵	۶۹/۱۳	۶۳/۷۰
فوریه	۶۲/۶۴	۶۲/۲۷	۶۲/۴۶	۶۴/۰۳	۶۲/۶۹	۶۵/۱۶	۶۲/۱۵
مارس	۶۳/۴۴	۶۲/۱۵	۶۲/۸۰	۶۴/۴۰	۶۲/۷۶	۶۵/۸۹	۶۲/۷۶
آوریل	۶۸/۷۶	۶۶/۵۶	۶۷/۶۶	۶۸/۹۱	۶۸/۲۹	۷۱/۵۸	۶۶/۳۲
مه	۷۴/۶۰	۷۲/۱۵	۷۳/۳۸	۷۴/۶۸	۷۴/۲۰	۷۶/۸۵	۶۹/۸۹
ژوئن	۷۲/۵۶	۷۱/۶۹	۷۲/۱۳	۷۴/۲۶	۷۳/۶۱	۷۴/۱۷	۶۷/۷۰
ژوئیه	۷۲/۱۰	۷۱/۴۴	۷۱/۷۷	۷۴/۱۶	۷۳/۰۹	۷۴/۳۳	۷۱/۰۳
اوت	۷۰/۳۴	۷۰/۴۶	۷۰/۴۰	۷۳/۳۸	۷۲/۴۷	۷۲/۶۴	۶۷/۹۹
سپتامبر	۷۶/۴۰	۷۵/۲۸	۷۵/۸۴	۷۸/۱۶	۷۷/۲۲	۷۸/۸۰	۷۰/۲۰
اکتبر	۷۸/۰۸	۷۷/۰۴	۷۷/۵۶	۸۰/۰۲	۷۹/۴۰	۸۱/۱۲	۷۰/۷۵
نوامبر	۶۲/۷۹	۶۲/۸۳	۶۲/۸۱	۶۶/۳۶	۶۵/۷۹	۶۴/۶۶	۵۶/۷۵
دسامبر	۵۵/۹۶	۵۴/۸۴	۵۵/۴۰	۵۸/۲۴	۵۷/۲۹	۵۶/۹۶	۴۹/۵۲
متوسط سال ۲۰۱۸	۶۹/۱۰	۶۷/۹۷	۶۸/۲۷	۷۰/۵۹	۶۹/۴۱	۷۱/۲۲	۶۵/۱۵
سال ۲۰۱۹							
ژانویه	۵۸/۶۹	۵۶/۲۹	۵۷/۴۹	۵۹/۶۳	۵۹/۰۷	۵۹/۳۷	۵۱/۶۳
فوریه	۶۲/۵۳	۶۱/۳۹	۶۱/۹۶	۶۴/۸۵	۶۴/۴۲	۶۴/۰۰	۵۴/۹۸
مارس	۶۴/۶۴	۶۴/۱۷	۶۴/۴۱	۶۷/۴۰	۶۶/۹۱	۶۶/۰۸	۵۸/۱۶
متوسط تقریبی سال ۲۰۱۹	۶۸/۱۲	۶۷/۰۱	۶۷/۵۷	۷۰/۰۰	۶۹/۳۱	۷۰/۰۵	۶۲/۹۱

ماخذ: بولتن ماهانه اوپک، ژوئن ۲۰۱۹ - بولتن سالانه اوپک، سال ۲۰۱۹

۱- شامل ۱۲ نوع نفت خام به شرح: سبک عربستان، سبک بصره (عراق)، مری ونزولا، سبک بونی نیجریه، اس‌سیدر لیبی، سنگین ایران، صادراتی کویت، مارین قطر، موربان امارات متحده عربی، مخلوط صحاران الجزایر، اورینت اکوادور و گراسول آنگولا می‌باشد.

۲- میانگین سه ماهه دوم، سوم و چهارم سال ۲۰۱۸ و سه ماهه اول سال ۲۰۱۹ می‌باشد.

جدول شماره ۱۱

صادرات نفت ایران

(هزار بشکه در روز)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶
۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
نفت خام	۱۳۴۳	۱۴۳۴	۲۱۳۱	۲۱۴۵
فراآورده‌های نفتی	۱۱۹	۱۷۶	۱۴۶	۲۵۶
جمع کل	۱۴۶۲	۱۶۱۰	۲۲۷۷	۲۴۰۱

ماخذ: وزارت نفت

جدول شماره ۱۲

مصرف داخلی فرآورده‌های نفتی

(هزار بشکه در روز)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
نفت گاز	∞	۳۳/۳	∞	۳/۵	∞	۵۰۲	۴۸۵	۵۴۸	۵۲۹
نفت کوره	∞	۱۱/۰	∞	-۵۱/۴	∞	۱۶۵	۳۴۰	۳۲۶	۳۷۸
بنزین موتور	∞	۳۹/۳	∞	۳۳/۲	∞	۵۹۱	۴۴۴	۴۶۳	۴۳۳
نفت سفید	∞	۷/۱	∞	-۱۷/۷	∞	۱۰۷	۱۳۰	۱۲۶	۱۳۶
گاز مایع	∞	۲/۴	∞	۱۲/۹	∞	۳۶	۳۲	۲۵	۳۲
سایر فرآورده‌ها	∞	۷/۰	∞	۴۴/۶	∞	۱۰۵	۷۳	۵۷	۵۰
جمع کل	∞	۱۰۰/۰	∞	۰/۲	∞	۱۵۰۶	۱۵۰۳	۱۵۴۵	۱۵۵۸

ماخذ: وزارت نفت

جدول شماره ۱۳

مصرف گاز طبیعی

(میلیارد متر مکعب)

	سهام (درصد)		درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
خانگی، تجاری و صنعتی	۴۸/۸	۴۸/۲	۴/۷	-۰/۹	۱۰۱/۹	۹۷/۳	۹۸/۲	۸۹/۱	۸۹/۶
نیروگاه‌ها	۳۲/۴	۳۳/۵	۰/۲	۱۰/۶	۶۷/۷	۶۷/۶	۶۱/۱	۵۸/۰	۵۰/۰
صنایع عمده	۱۸/۸	۱۸/۳	۶/۵	۸/۱	۳۹/۴	۳۷/۰	۳۴/۲	۳۳/۱	۳۲/۵
جمع کل	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۵	۴/۳	۲۰۹/۰	۲۰۱/۹	۱۹۳/۵	۱۸۰/۳	۱۷۲/۱

ماخذ: شرکت ملی گاز ایران

جدول شماره ۱۴

صادرات و واردات گاز طبیعی

(میلیارد متر مکعب)

	درصد تغییر		سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
صادرات	۵/۱	۴۵/۴	۱۳/۹	۱۳/۲	۹/۱	۹/۱	۹/۷
واردات	-۴۵/۲	-۳۴/۲	۲/۱	۳/۹	۵/۹	۸/۶	۷/۵
خالص صادرات	۲۵/۸	۱۹۰/۱	۱۱/۸	۹/۴	۳/۲	۰/۵	۲/۲

ماخذ: شرکت ملی گاز ایران

جدول شماره ۱۵

تولید برق

(میلیارد کیلو وات ساعت)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال		۱۳۹۳	۱۳۹۴	▲ ۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	بخش خصوصی
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷						
۵۶/۳	۵۳/۹	۵/۴	۷/۵	۱۷۵/۱	۱۶۶/۱	۱۵۴/۶	۱۵۱/۲	۱۴۵/۱	۱۴۵/۱	بخش خصوصی
۳۳/۳	۲۹/۰	۱۵/۸	۱۰/۷	۱۰۳/۶	۸۹/۵	۸۰/۸	۷۸/۰	۷۴/۰	۷۴/۰	چرخه ترکیبی
۱۵/۰	۱۶/۷	-۹/۰	۰/۳	۴۶/۷	۵۱/۳	۵۱/۲	۵۰/۰	۴۷/۹	۴۷/۹	گازی
۷/۸	۸/۱	-۳/۰	۱۲/۳	۲۴/۳	۲۵/۰	۲۲/۳	۲۲/۹	۲۳/۱	۲۳/۱	بخاری
۰/۲	۰/۱	۷۲/۵	-۰/۶	۰/۶	۰/۳	-۰/۳	۰/۲	۰/۱	۰/۱	انرژی‌های نو
۴۲/۱	۴۳/۵	-۲/۳	۴/۶	۱۳۰/۸	۱۳۳/۹	۱۲۸/۰	۱۲۳/۰	۱۲۳/۱	۱۲۳/۱	وزارت نیرو
۸/۴	۸/۳	۱/۴	۱۱/۲	۲۶/۰	۲۵/۶	۲۳/۰	۲۳/۰	۲۲/۹	۲۲/۹	چرخه ترکیبی
۶/۷	۷/۳	-۷/۳	۶/۰	۲۰/۸	۲۲/۵	۲۱/۲	۲۱/۳	۲۱/۶	۲۱/۶	گازی
۱۹/۴	۲۰/۵	-۴/۲	۳/۸	۶۰/۴	۶۳/۱	۶۰/۸	۶۱/۷	۶۰/۰	۶۰/۰	بخاری
۵/۱	۴/۹	۶/۲	-۸/۰	۱۶/۰	۱۵/۱	۱۶/۴	۱۴/۱	۱۳/۹	۱۳/۹	آبی
۰/۰	۰/۰	-۱۴/۹	۱۰۳/۵	۰/۱	-۰/۱	-۰/۰	-۰/۱	-۰/۱	-۰/۱	دیزلی
۲/۴	۲/۴	-۱/۰	۱۳/۵	۷/۴	۷/۵	۶/۶	۲/۹	۴/۵	۴/۵	اتمی
۰/۰	۰/۰	۳۵/۴	□	۰/۱	۰/۱	۰/۰	۰/۰	۰/۱	۰/۱	انرژی‌های نو
۱/۶	۲/۶	-۳۷/۱	۲۱/۹	۵/۰	۷/۹	۶/۵	۶/۴	۶/۳	۶/۳	صنایع بزرگ
۰/۵	۰/۷	-۲۶/۶	۸/۰	۱/۶	۲/۲	۲/۰	۲/۴	۲/۵	۲/۵	بخاری
۱/۱	۱/۹	-۴۱/۱	۲۸/۳	۳/۴	۵/۷	۴/۴	۴/۱	۳/۸	۳/۸	گازی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱/۰	۶/۵	۳۱۰/۹	۳۰۸/۰	۲۸۹/۱	۲۸۰/۶	۲۷۴/۴	۲۷۴/۴	جمع کل

ماخذ: وزارت نیرو

جدول شماره ۱۶

مصرف برق (۱)

(میلیارد کیلو وات ساعت)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال		۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	خانگی
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷						
۳۳/۵	۳۲/۷	۵/۱	۶/۴	۸۷/۷	۸۳/۴	۷۸/۴	۷۶/۱	۷۱/۲	۷۱/۲	خانگی
۳۳/۴	۳۳/۰	۳/۸	۸/۵	۸۷/۴	۸۴/۲	۷۷/۶	۷۲/۷	۷۴/۵	۷۴/۵	صنعتی
۹/۱	۹/۵	-۲/۰	۶/۲	۲۳/۸	۲۴/۳	۲۲/۹	۲۲/۲	۱۹/۸	۱۹/۸	عمومی
۷/۰	۷/۳	-۱/۶	۶/۰	۱۸/۴	۱۸/۷	۱۷/۶	۱۶/۷	۱۵/۴	۱۵/۴	تجاری
۱۵/۰	۱۵/۴	-۰/۱	۸/۷	۳۹/۳	۳۹/۴	۳۶/۲	۳۶/۱	۳۵/۲	۳۵/۲	کشاورزی
۱/۸	۲/۰	-۵/۴	۶/۷	۴/۷	۵/۰	۴/۷	۴/۰	۳/۸	۳/۸	روشنایی معابر
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲/۵	۷/۴	۲۶۱/۴	۲۵۵/۰	۲۳۷/۴	۲۲۷/۸	۲۱۹/۸	۲۱۹/۸	جمع کل

۱- فروش برق به مشترکان

ماخذ: وزارت نیرو

جدول شماره ۱۷

صادرات و واردات برق

(میلیارد کیلو وات ساعت)

درصد تغییر	سال		۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	▲ ۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	صادرات
	۱۳۹۶	۱۳۹۷								
-۲۲/۶	۲۲/۲	۶/۳	۸/۲	۹/۹	۶/۷	۸/۲	۶/۳	۶/۳	۶/۳	صادرات
-۳۳/۷	-۸/۷	۲/۶	۳/۹	۴/۱	۴/۲	۳/۹	۴/۲	۴/۱	۳/۸	واردات
-۱۲/۷	۷۵/۱	۳/۸	۴/۳	۵/۷	۲/۵	۴/۳	۲/۵	۵/۷	۵/۹	خالص صادرات

ماخذ: وزارت نیرو

تسهیلات اعطایی بانک کشاورزی بر حسب نوع عقود اسلامی

(میلیارد ریال)

سهام (درصد)	درصد تغییر		سال			۱۳۹۴	۱۳۹۳		
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵				
۴/۷	۳/۸	۵۲/۹	۵۴/۸	۲۲۵۴۵	۱۴۷۴۷	۹۵۲۶	۳۵۸۸	۵۳۳۶	قرض الحسنه
۱۲/۱	۱۷/۶	-۱۵/۳	-۳/۵	۵۷۸۶۶	۶۸۳۴۸	۷۰۸۵۱	۷۳۳۷۲	۹۰۴۲۳	فروش اقساطی
۵۳/۴	۶۰/۳	۹/۳	۵/۸	۲۵۵۹۶۹	۲۳۴۲۷۲	۲۲۱۵۰۹	۱۷۹۶۶۰	۱۳۶۰۸۲	مشارکت مدنی
۱/۷	۲/۶	-۱۶/۲	۷/۱	۸۳۰۰	۹۹۰۸	۹۲۵۴	۸۷۳۹	۸۷۳۵	مضاربه
۰/۴	۰/۶	-۶/۹	-۲۰/۸	۲۱۲۸	۲۲۸۵	۲۸۸۶	۶۷۳۴	۷۳۹۸	سلف
۰/۲	۰/۴	-۴۸/۰	-۱۷/۳	۸۲۹	۱۵۹۴	۱۹۲۷	۳۳۴۸	۴۱۵۶	جعاله
۵/۵	۱/۳	۴۲۸/۱	۳۲۵/۶	۲۶۲۵۰	۴۹۷۱	۱۱۶۸	۸۲۲	۱۲۲۴	اجاره به شرط تملیک
۲۲/۰	۱۳/۴	۱۰۲/۳	۲۱۳/۳	۱۰۵۶۴۸	۵۲۲۳۰	۱۶۶۷۳	۴۵۱۴	۲۹۸	خرید دین و مرابحه
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۳/۵	۱۶/۳	۴۷۹۵۳۶	۳۸۸۳۵۶	۳۳۳۷۹۴	۲۸۰۷۷۷	۲۵۳۶۵۲	جمع کل

ماخذ: بانک کشاورزی

برآورد تولید و سطح زیر کشت محصولات عمده زراعی و باغی

(هزار هکتار - هزار تن)

تولید	سطح زیر کشت	۱۳۹۶-۹۷		۱۳۹۵-۹۶		تولید	سطح زیر کشت	
		تولید	سطح زیر کشت	تولید	سطح زیر کشت			
۷/۳	-۰/۷	۱۳۳۰۰	۵۴۰۰	۱۲۴۰۰	۵۴۳۸			تولیدات زراعی
۴/۳	-۱/۳	۳۱۰۲	۱۴۵۴	۲۹۷۴	۱۴۷۳			گندم
-۳/۱	۴/۳	۳۱۰۶	۶۲۳	۳۲۰۶	۵۹۸			جو
-۱۱/۵	-۸/۶	۹۴۶	۱۲۷	۱۰۶۹	۱۳۹			شلتوک برنج
-۸/۳	-۵/۴	۱۶۵	۷۱	۱۸۰	۷۵			ذرت دانه‌ای
-۳۴/۶	-۴/۹	۵۱۰۰	۸۸	۷۸۰۰	۹۳			پنبه
-۸/۵	-۱۵/۵	۷۳۹۴	۱۱۹	۸۰۸۰	۱۴۱			نیشکر
۳۶/۳	۳۱/۷	۵۲۲	۳۰۸	۳۸۳	۲۳۴			چغندر قند
۰/۷	-/۵	۱۹	۱۰	۱۹	۱۰			دانه‌های روغنی
۶/۹	۸/۵	۷۴۸	۸۶۷	۷۰۰	۷۹۹			توتون و تنباکو
۲/۵	۱/۳	۵۱۴۳	۱۴۸	۵۰۱۹	۱۴۷			حبوبات
۵/۱	۱/۵	۲۴۲۱	۵۵	۲۳۰۵	۵۴			سیب‌زمینی
								پیاز
								تولیدات باغی
۴/۵	۱/۲	۵۳۴۲	۲۶۰	۵۱۱۴	۲۵۷			مرکبات
-۵/۰	-/۸	۳۰۳۱	۲۸۹	۳۱۹۲	۲۸۷			انگور
-۲۰/۸	-/۹	۲۹۴۴	۲۱۹	۳۷۱۶	۲۱۷			سیب
-۴۵/۶	۴/۲	۱۷۳	۳۹۲	۳۱۷	۳۷۷			پسته
۴/۲	۱۶/۹	۱۱۳	۲۱	۱۰۸	۱۸			برگ سبز چای

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی

جدول شماره ۲۱ قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی (کیلوگرم- ریال)

درصد تغییر	سال زراعی		
	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۵-۹۶	
۰/۰	۱۳۰۰۰	۱۳۰۰۰	گندم
۰/۰	۱۳۳۰۰	۱۳۳۰۰	گندم دوروم
۰/۰	۱۰۳۰۰	۱۰۳۰۰	جو
۰/۰	۳۸۳۶۸	۳۸۳۶۸	برنج خزر
۰/۰	۳۴۴۸۲	۳۴۴۸۲	برنج سفیدرود
۰/۰	۲۸۶۱۳	۲۸۶۱۳	برنج نعمت و ندا
۲/۰	۱۰۸۶۰	۱۰۶۵۰	ذرت دانه‌ای
۱/۰	۳۱۲۲	۳۰۹۱	چغندر قند(بهاره)
۰/۰	۲۶۶۴۴	۲۶۶۴۴	دانه آفتابگردان
۰/۰	۲۴۶۹۴	۲۴۶۹۴	دانه سویا
۳/۰	۲۸۶۶۵	۲۷۸۳۰	دانه کلزا
۴/۰	۲۷۲۹۲	۲۶۲۴۲	چای(برگ سبز درجه یک)
۴/۰	۲۹۹۸۴	۲۸۸۳۱	عدس
۴/۰	۲۵۹۴۶	۲۴۹۴۸	لوبیا قرمز
۴/۰	۲۷۱۴۷	۲۶۱۰۳	لوبیا چیتی
۴/۰	۲۷۹۳۲	۲۶۸۵۸	نخود
۰/۰	۴۲۳۷	۴۲۳۷	سیب‌زمینی پاییزه
۰/۰	۲۸۲۵	۲۸۲۵	پیاز(پاییزه)
۰/۰	۳۱۹۶۴	۳۱۹۶۴	وش پنبه

ماخذ: مصوبات هیات وزیران

عملکرد در واحد سطح محصولات

درصد تغییر	سال زراعی		
	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۵-۹۶	
تولیدات زراعی			
۸/۰	۲۴۶۳	۲۲۸۰	گندم
۵/۷	۲۱۳۴	۲۰۱۸	جو
-۷/۱	۴۹۸۶	۵۳۶۶	شلتوک برنج
-۳/۱	۷۴۵۱	۷۶۹۰	ذرت دانه‌ای
-۳/۰	۲۳۳۵	۲۴۰۷	پنبه
-۳۱/۳	۵۷۷۶۸	۸۳۹۸۱	نیشکر
۸/۳	۶۲۱۵۳	۵۷۳۷۶	چغندر قند
۳/۵	۱۶۹۵	۱۶۳۸	دانه‌های روغنی
۰/۲	۲۰۳۰	۲۰۲۶	توتون و تنباکو
-۱/۴	۸۶۳	۸۷۶	حبوبات
۱/۱	۳۴۶۴۶	۳۴۲۵۲	سیب‌زمینی
۳/۵	۴۴۲۵۹	۴۲۷۸۰	پیاز
تولیدات باغی			
۳/۲	۲۰۵۱۰	۱۹۸۷۳	مرکبات
-۵/۸	۱۰۴۸۵	۱۱۱۲۶	انگور
-۲۱/۴	۱۳۴۲۶	۱۷۰۹۱	سیب
-۴۷/۸	۴۴۰	۸۴۳	پسته
-۱۰/۸	۵۳۶۸	۶۰۲۱	برگ سبز چای

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی
۱- نسبت اعداد کامل تولید به سطح زیر کشت بارور

(هزار تن)

تولید محصولات دامی

جدول شماره ۲۲

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۵/۶	۵/۹	-۰/۷	۱/۵	۸۳۰	۸۳۵	۸۲۳	۸۰۶	۷۸۵	گوشت قرمز
۷۱/۷	۷۱/۶	۴/۰	۵/۵	۱۰۵۸۹	۱۰۱۸۴	۹۶۵۳	۹۱۴۰	۸۸۰۰	شیر خام
۱۵/۹	۱۵/۷	۵/۳	۸/۱	۲۳۵۵	۲۲۳۷	۲۰۷۰	۲۱۲۳	۲۰۳۳	گوشت مرغ
۶/۱	۶/۲	۱/۶	-۵/۶	۹۰۱	۸۸۸	۹۴۰	۹۳۱	۹۲۵	تخم مرغ
۰/۶	۰/۶	۲/۶	۸/۳	۹۰	۸۸	۸۲	۷۷	۷۸	عسل
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۳/۷	۴/۹	۱۴۷۶۵	۱۴۲۳۲	۱۳۵۶۷	۱۳۰۷۷	۱۲۶۲۱	جمع کل

ماخذ: وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور دام

جدول شماره ۲۳

تسهیلات پرداختی به بخش صنعت و معدن

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
بانک صنعت و معدن (۱)	۵۳/۱	۱۲/۳	۷۹/۲	۵۱/۷	۴۶/۱	۴۱/۷	۳۰/۴
شبکه بانکی	۱۹/۹	۸/۳	۲۰۸۹/۳	۱۷۴۲/۲	۱۶۰۹/۲	۱۲۱۹/۵	۱۰۶۴/۹
سهام بانک صنعت و معدن از کل تسهیلات شبکه بانکی (۲)	۰/۸	۰/۱	۳/۸	۳/۰	۲/۹	۳/۴	۲/۹

۱- ماخذ: بانک صنعت و معدن
۲- تغییرات برحسب واحد درصد می باشد.

جدول شماره ۲۴

عملکرد صنایع پتروشیمی (۱)(۲)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
تولید (هزار تن)	-۰/۶	۶/۰	۵۳۳۱۱	۵۳۶۲۹	۵۰۶۱۴	۴۶۴۱۱	۴۴۵۱۱
صادرات							
مقدار (هزار تن)	-۹/۴	۷/۵	۲۰۳۰۷	۲۲۴۱۰	۲۰۸۵۱	۱۸۸۰۹	۱۵۸۸۶
ارزش (میلیون دلار)	-۴/۸	۲۲/۵	۱۱۴۳۲	۱۲۰۱۲	۹۸۰۳	۹۵۸۶	۱۰۲۷۳
فروش داخلی							
مقدار (هزار تن)	۰/۵	۹/۰	۱۷۷۵۴	۱۷۶۶۵	۱۶۲۰۴	۱۳۹۶۸	۱۶۳۳۳
ارزش (میلیارد ریال)	۷۳/۵	۳۰/۷	۶۷۵۲۲۲	۳۸۹۱۶۸	۲۹۷۸۲۶	۲۴۱۴۸۵	۳۳۳۴۸۹
ارزش کل صادرات صنعتی (میلیون دلار)	۳/۲	۷/۳	۳۳۲۳۳	۳۲۱۹۴	۳۰۰۰۴	۲۶۸۸۶	۲۹۱۳۲
سهام ارزش صادرات پتروشیمی از کل صادرات صنعتی (درصد) (۳)	-۲/۹	۴/۶	۳۴/۴	۳۷/۳	۳۲/۷	۳۵/۷	۳۵/۳

ماخذ: گزارش عملکرد شرکت ملی صنایع پتروشیمی
۱- شامل عملکرد مجتمع های تولیدی شرکت ملی صنایع پتروشیمی و مجتمع های پتروشیمی واگذار شده و خصوصی می باشد.
۲- چون بخشی از تولیدات صنایع پتروشیمی به عنوان محصول واسطه ای در این صنایع به کار می رود، حجم تولیدات پتروشیمی همواره از مجموع مقدار صادرات و فروش داخلی بیشتر است.
۳- تغییرات برحسب واحد درصد می باشد.

جدول شماره ۲۵

تسهیلات پرداختی به بخش ساختمان و مسکن

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
بانک مسکن	۱۴/۱	۱۴/۸	۲۱۷/۵	۱۹۰/۵	۱۶۶/۰	۱۴۷/۵	۱۶۶/۳
شبکه بانکی	۱۰۰/۵	۳/۲	۱۰۳۷/۳	۵۱۷/۴	۵۰۱/۲	۴۳۱/۱	۴۰۴/۵
سهام بانک مسکن از کل تسهیلات شبکه بانکی (۱)	-۱۵/۹	۳/۷	۲۱/۰	۳۶/۸	۳۳/۱	۳۴/۲	۴۱/۱

۱- تغییرات برحسب واحد درصد می باشد.

سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری (۱) (۲)

جدول شماره ۲۶

(هزار میلیارد ریال)

(به قیمت‌های جاری)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶
۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
تهران	۲۰۵/۴	۱۷۸/۹	۱۳۳/۲	۱۳۵/۷
شهرهای بزرگ	۳۳۶/۲	۲۸۰/۶	۲۴۷/۳	۲۴۱/۳
سایر مناطق شهری	۲۶۹/۰	۲۴۲/۰	۲۲۱/۸	۲۶۴/۸
کل مناطق شهری	۸۱۰/۶	۷۰۱/۵	۶۰۲/۲	۶۴۱/۸

۱- بدون در نظر گرفتن ارزش زمین است.

۲- آمار عملکرد بخش خصوصی در ساختمان‌های جدید مناطق شهری از ابتدای سال ۱۳۹۵ براساس سال پایه جدید محاسبه می‌شود. به دلیل تجدید نظر در بلوک‌های آماری، نتایج بررسی جدید با آمار محاسبه شده بر مبنای سال پایه قدیم (۱۳۹۰) قابل مقایسه نمی‌باشد.

پروانه‌های ساختمانی صادر شده توسط شهرداری‌های مناطق شهری

جدول شماره ۲۷

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)	
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶
۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷
تهران	۱۰/۲	۸/۱	۸/۶	۱۰/۳
شهرهای بزرگ	۳۰/۵	۲۷/۲	۲۵/۵	۲۴/۰
سایر مناطق شهری	۷۶/۶	۶۶/۲	۷۹/۷	۸۴/۴
کل مناطق شهری	۱۱۷/۲	۱۰۱/۵	۱۱۳/۸	۱۱۸/۶
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها (میلیون متر مربع)				
تهران	۱۶/۴	۱۲/۴	۱۳/۳	۱۲/۸
شهرهای بزرگ	۲۴/۲	۲۲/۰	۱۹/۲	۲۵/۹
سایر مناطق شهری	۳۱/۶	۲۷/۵	۳۱/۴	۳۲/۸
کل مناطق شهری	۷۲/۱	۶۱/۹	۶۳/۹	۷۹/۴
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان (متر مربع)				
تهران	۱۶۱۰	۱۵۳۹	۱۵۴۹	۱۲۴۹
شهرهای بزرگ	۷۹۳	۸۰۹	۷۵۱	۷۶۲
سایر مناطق شهری	۴۱۲	۴۱۶	۳۹۴	۳۸۸
کل مناطق شهری	۶۱۵	۶۱۰	۵۶۲	۵۳۸

ساختمان‌های شروع شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری

سهم(درصد)	درصد تغییر		سال				۱۳۹۴	۱۳۹۳	
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۵			
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
						(بررسی قدیم)	(بررسی جدید)		
تعداد(هزار دستگاه)									
تهران	۱۴/۰	۸/۴	۷/۲	۸/۴	۹/۹	۸/۶	۸/۴	۲/۷	۱۴/۵
شهرهای بزرگ	۴۷/۸	۳۰/۵	۲۹/۰	۲۹/۵	۳۲/۲	۳۷/۲	۹/۱	۱۵/۶	۲۵/۴
سایر مناطق شهری	۹۵/۸	۶۹/۰	۵۸/۰	۸۵/۲	۸۶/۰	۹۰/۰	۰/۹	۴/۶	۶۷/۸
کل مناطق شهری	۱۵۷/۶	۱۰۷/۹	۹۴/۲	۱۲۳/۱	۱۲۶/۸	۱۳۷/۰	۳/۰	۸/۱	۱۰۰/۰
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها(میلیون متر مربع)									
تهران	۱۹/۶	۱۵/۸	۹/۵	۱۲/۳	۱۳/۶	۱۲/۸	۱۰/۷	-۵/۹	۱۶/۷
شهرهای بزرگ	۳۷/۷	۲۵/۳	۲۲/۳	۲۲/۰	۲۴/۳	۲۹/۴	۱۰/۵	۲۰/۷	۳۴/۰
سایر مناطق شهری	۳۶/۷	۲۷/۹	۲۶/۵	۳۴/۴	۳۳/۶	۳۴/۷	-۲/۴	۳/۱	۴۷/۰
کل مناطق شهری	۹۴/۰	۶۹/۰	۵۸/۳	۶۸/۸	۷۱/۶	۷۶/۹	۴/۱	۷/۴	۱۰۰/۰
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان(متر مربع)									
تهران	۱۳۹۷	۱۸۸۲	۱۳۲۰	۱۴۶۷	۱۵۸۱	۱۲۹۹	۷/۸	-۱۷/۸	
شهرهای بزرگ	۷۸۸	۸۳۰	۷۶۹	۷۴۷	۷۵۶	۷۹۰	۱/۲	۴/۵	
سایر مناطق شهری	۳۸۴	۴۰۴	۴۵۷	۴۰۴	۳۹۱	۳۸۶	-۳/۲	-۱/۳	
کل مناطق شهری	۵۹۶	۶۴۰	۶۱۹	۵۵۹	۵۶۵	۵۶۱	۱/۱	-۰/۷	

ساختمان‌های تکمیل شده توسط بخش خصوصی در مناطق شهری

سه‌م (درصد)		درصد تغییر		سال						
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
						(بررسی جدید)	(بررسی قدیم)			
تعداد (هزار دستگاه)										
۵/۵	۸/۷	-۲۶/۲	۲۶/۳	۷/۴	۱۰/۱	۸/۰	۹/۹	۱۲/۰	۱۸/۳	تهران
۲۳/۰	۲۸/۹	-۶/۳	۷۵/۱	۳۱/۲	۳۳/۴	۱۹/۱	۲۸/۵	۴۴/۷	۶۰/۲	شهرهای بزرگ
۷۱/۵	۶۲/۴	۳۴/۷	۴۲/۴	۹۷/۰	۷۲/۰	۵۰/۶	۵۹/۶	۸۷/۷	۱۱۸/۵	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۷/۵	۴۸/۸	۱۳۵/۷	۱۱۵/۵	۷۷/۶	۹۸/۰	۱۴۴/۴	۱۹۶/۹	کل مناطق شهری
برآورد سطح کل زیربنای طبقات ساختمان‌ها (میلیون متر مربع)										
۱۳/۷	۲۰/۰	-۲۷/۲	۳۶/۴	۱۰/۴	۱۴/۳	۱۰/۵	۱۳/۹	۱۴/۳	۲۰/۱	تهران
۳۳/۵	۳۷/۲	-۴/۴	۵۰/۱	۲۵/۵	۲۶/۶	۱۷/۸	۲۳/۰	۳۶/۴	۴۳/۰	شهرهای بزرگ
۵۲/۸	۴۲/۸	۳۰/۹	۱۷/۷	۴۰/۱	۳۰/۶	۲۶/۰	۲۶/۲	۳۷/۵	۴۵/۰	سایر مناطق شهری
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۶/۱	۳۱/۹	۷۶/۰	۷۱/۶	۵۴/۳	۶۳/۲	۸۸/۲	۱۰۸/۱	کل مناطق شهری
متوسط سطح زیربنای طبقات هر ساختمان (متر مربع)										
		-۱/۵	۸/۱	۱۴۰۱	۱۴۲۲	۱۳۱۶	۱۴۰۸	۱۱۹۴	۱۱۰۱	تهران
		۲/۰	-۱۴/۳	۸۱۵	۷۹۹	۹۳۲	۸۰۸	۸۱۶	۷۱۵	شهرهای بزرگ
		-۲/۸	-۱۷/۵	۴۱۳	۴۲۵	۵۱۵	۴۴۰	۴۲۷	۳۷۹	سایر مناطق شهری
		-۹/۷	-۱۱/۳	۵۶۰	۶۲۰	۶۹۹	۶۴۵	۶۱۱	۵۴۹	کل مناطق شهری

شاخص های ساختمانی

(۱۳۹۵=۱۰۰)

درصد تغییر	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۲۲/۲	۷/۸	۱۳۱/۷	۱۰۷/۸	۱۰۰/۰	۹۱/۶	۸۱/۱	شاخص خدمات ساختمانی
۱۴/۸	۵/۸	۱۲۱/۴	۱۰۵/۸	۱۰۰/۰	۹۳/۰	۸۵/۰	شاخص مزد یک روز بنای سفت کار
۱۴/۵	۴/۷	۱۱۹/۹	۱۰۴/۷	۱۰۰/۰	۹۴/۷	۸۷/۷	شاخص مزد یک روز کارگر ساده ساختمانی
۳۰/۹	۱۲/۸	۱۴۷/۶	۱۱۲/۸	۱۰۰/۰	۸۹/۷	۷۸/۴	شاخص اجرت نقاش
۳۵/۵	۶/۵	۱۴۴/۴	۱۰۶/۶	۱۰۰/۰	۸۹/۳	۷۸/۶	شاخص اجرت آسفالت کار
۱۶/۲	۱۱/۱	۱۲۹/۱	۱۱۱/۱	۱۰۰/۰	۹۱/۲	۷۹/۶	شاخص اجرت مقنی
۱۳/۰	۴/۵	۱۱۸/۱	۱۰۴/۵	۱۰۰/۰	۹۳/۵	۸۴/۶	شاخص اجرت سیمان کار
۱۲/۶	۵/۵	۱۱۸/۸	۱۰۵/۵	۱۰۰/۰	۹۳/۱	۸۱/۶	شاخص اجرت کاشی کار
۱۵/۷	۵/۹	۱۲۲/۵	۱۰۵/۹	۱۰۰/۰	۹۱/۷	۸۲/۲	شاخص اجرت گچ کار
۲۴/۵	۹/۳	۱۳۶/۱	۱۰۹/۳	۱۰۰/۰	۹۲/۲	۷۹/۱	شاخص اجرت کارگر ماهر لوله کش
۴۲/۰	۱۱/۹	۱۵۸/۹	۱۱۱/۹	۱۰۰/۰	۸۹/۱	۷۶/۸	شاخص اجرت کارگر ماهر برق کار
۵۵/۷	۱۴/۱	۱۷۷/۷	۱۱۴/۱	۱۰۰/۰	۹۵/۱	۱۰۱/۴	شاخص بهای تولیدکننده مصالح ساختمانی
۷۰/۴	۲۰/۴	۲۰۵/۲	۱۲۰/۴	۱۰۰/۰	۹۴/۵	۱۰۶/۷	شاخص بهای تولیدکننده مصالح فلزی
۳۹/۳	۷/۷	۱۵۰/۰	۱۰۷/۷	۱۰۰/۰	۹۵/۹	۹۳/۹	شاخص بهای تولیدکننده مصالح غیر فلزی

توزیع جمعیت کل کشور برحسب مناطق شهری و روستایی (۱)

(هزار نفر)

سهام (درصد)	سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
۷۴/۷	۷۴/۴	۶۱۳۲۹	۶۰۲۸۱	۵۹۱۴۷	۵۸۱۹۲	۵۷۲۵۲	مناطق شهری
۲۵/۳	۲۵/۶	۲۰۷۵۴	۲۰۷۸۹	۲۰۷۷۹	۲۰۷۴۸	۲۰۷۱۸	مناطق روستایی (۲)
۳۳/۰	۳۲/۷	۲۷۰۷۴	۲۶۵۱۴ ^(۳)	۲۵۷۹۱	۲۴۷۰۱	۲۳۸۱۸	جمعیت فعال
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸۲۰۸۴	۸۱۰۷۰	۷۹۹۲۶	۷۸۹۴۰	۷۷۹۷۰	جمعیت کل کشور

ماخذ: مرکز آمار ایران

۱- مرکز آمار ایران با توجه به نتایج سرشماری سال ۱۳۹۵، برآوردهای جمعیتی سالهای ۹۴-۱۳۹۱ را مورد تجدید نظر قرار داده است.

۲- شامل جمعیت غیر ساکن نیز می باشد.

۳- مرکز آمار ایران جمعیت فعال سال ۱۳۹۶ را مورد تجدید نظر قرار داده است.

جدول شماره ۳۲

میزان حداقل مزد اسمی و واقعی ماهانه

(هزار ریال)

	سال				
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
حداقل مزد اسمی	۱۱۱۱۳	۹۲۹۹	۸۱۲۲	۷۱۲۴	۶۰۸۹
متوسط شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی (۱۰۰=۱۳۹۵)	۱۴۳/۸	۱۰۹/۶	۱۰۰/۰	۹۱/۷	۸۱/۹
حداقل مزد واقعی	۷۷۲۸	۸۴۸۵	۸۱۲۲	۷۷۶۹	۷۴۳۵

ماخذ: وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

جدول شماره ۳۳

شاخص‌های کیفیت آموزش در ایران (۱)

(نفر)

درصد تغییر	سال تحصیلی				
	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۴-۹۵	۱۳۹۳-۹۴
دانش آموز به مدرسه	۱۲۹/۶	۱۲۴/۲	۱۲۲/۱	۱۱۹/۵	۱۱۶/۷
دانش آموز به کلاس	۲۳/۳	۲۳/۰	۲۳/۲	۲۲/۷	۲۲/۶
دانش آموز به معلم	۲۰/۲	۱۸/۶	۱۷/۸	۱۶/۹	۱۶/۰

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- در محاسبه شاخص‌های کیفیت آموزش، دانش‌آموزان بزرگسال در نظر گرفته نشده‌اند.

جدول شماره ۳۴

دانش‌آموزان مدارس کشور

(هزار نفر)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال تحصیلی				
	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۴-۹۵	۱۳۹۳-۹۴
کودکستان یا آمادگی	۶/۶	۶/۴	۹/۰	۱۱/۸	۱۰۲۰	۹۳۶	۸۳۷	۶۸۸	۶۷۳
ابتدایی	۵۲/۵	۵۴/۰	۲/۴	۳/۰	۸۰۶۹	۷۸۷۸	۷۶۴۹	۷۴۲۳	۷۱۹۴
متوسطه اول	۲۱/۶	۲۱/۹	۳/۷	۲/۶	۳۳۱۱	۳۱۹۲	۳۱۱۲	۳۰۵۴	۲۰۴۸
دبیرستان (۱)	۱۱/۱	۱۰/۹	۷/۹	۱/۳	۱۷۱۱	۱۵۸۵	۱۵۶۵	۱۵۴۴	۲۴۹۶
مدارس فنی و حرفه‌ای	۲/۷	۲/۰	۴۵/۱	-۱/۰	۴۲۲	۲۹۱	۲۹۴	۲۸۵	۲۹۵
کار و دانش	۳/۲	۲/۲	۴۹/۲	-۱/۴	۴۸۵	۳۲۵	۳۳۰	۴۰۱	۴۰۸
سایر	۲/۲	۲/۶	-۱۰/۲	۵/۲	۳۴۰	۳۷۹	۳۶۰	۳۹۴	۴۴۲
جمع	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۵/۳	۳/۱	۱۵۳۵۸	۱۴۵۸۶	۱۴۱۴۷	۱۳۷۸۹	۱۳۵۵۵

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- از سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴، به دوره متوسطه دوم تغییر نام یافته و شامل رشته‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش نمی‌باشد.

جدول شماره ۳۵

تعداد مدارس، کلاس‌ها و کادر آموزشی

سال تحصیلی	درصد تغییر		سهام (درصد)		۱۳۹۷-۹۸		۱۳۹۶-۹۷	
	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷
مدارس	۵۹۱۶۱	۵۶۷۷۷	۴/۲	-۰/۸	۵۱/۰	۴۹/۶	۵۹۱۶۱	۵۶۷۷۷
مناطق شهری	۵۶۷۲۸	۵۷۶۵۲	-۱/۶	۱/۹	۴۹/۰	۵۰/۴	۵۶۷۲۸	۵۷۶۵۲
مناطق روستایی	۱۱۴۴۲۹	۱۱۲۹۰۸	۱/۳	۱/۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۱۴۴۲۹	۱۱۲۹۰۸
کل کشور	۴۲۲۱۰۲	۴۱۴۳۹۹	۵/۳	۳/۵	۷۱/۵	۷۰/۸	۴۲۲۱۰۲	۴۱۴۳۹۹
کلاس‌ها	۱۷۲۹۶۱	۱۷۵۱۹۵	۱/۹	۴/۰	۲۸/۵	۲۹/۲	۱۷۲۹۶۱	۱۷۵۱۹۵
مناطق شهری	۶۱۶۷۷۸	۶۱۶۷۷۸	۴/۳	۳/۶	۲۸/۵	۲۹/۲	۶۱۶۷۷۸	۶۱۶۷۷۸
مناطق روستایی	۵۹۵۰۶۳	۵۸۹۵۹۴	-۲/۵	-۰/۱	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۵۹۵۰۶۳	۵۸۹۵۹۴
کل کشور	۵۳۵۴۱۵	۵۳۵۴۱۵	-۲/۱	-۲/۱	۶۸/۷	۶۸/۶	۵۳۵۴۱۵	۵۳۵۴۱۵
کادر آموزشی آموزشگاه‌ها(نفر)	۲۴۰۷۷۲	۲۴۰۷۷۲	-۳/۲	-۰/۱	۳۱/۳	۳۱/۴	۲۴۰۷۷۲	۲۴۰۷۷۲
مناطق شهری	۷۷۶۱۸۷	۷۷۶۱۸۷	-۲/۷	-۱/۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۷۶۱۸۷	۷۷۶۱۸۷
مناطق روستایی	۷۹۳۲۶۲	۷۹۳۲۶۲	-۲/۷	-۱/۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷۹۳۲۶۲	۷۹۳۲۶۲
کل کشور	۸۱۹۱۳۸	۸۱۹۱۳۸	-۲/۷	-۱/۵	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸۱۹۱۳۸	۸۱۹۱۳۸

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۳۶

ترکیب دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی در مناطق شهری و روستایی

مقطع تحصیلی	۱۳۹۶-۹۷			۱۳۹۷-۹۸		
	شهری	روستایی	کل	شهری	روستایی	کل
ابتدایی	۷۱/۶	۲۸/۴	۱۰۰/۰	۷۱/۸	۲۸/۲	۱۰۰/۰
متوسطه اول	۷۸/۱	۲۱/۹	۱۰۰/۰	۷۷/۸	۲۲/۲	۱۰۰/۰
متوسطه دوم(۱)	۹۰/۱	۹/۹	۱۰۰/۰	۸۹/۶	۱۰/۴	۱۰۰/۰
جمع	۷۶/۸	۲۳/۲	۱۰۰/۰	۷۷/۱	۲۲/۹	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- شامل دانش‌آموزان متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش می‌باشد.

جدول شماره ۳۷

دانش‌آموزان مقاطع مختلف تحصیلی برحسب جنس

مقطع تحصیلی	۱۳۹۶-۹۷		۱۳۹۷-۹۸	
	پسر	دختر	پسر	دختر
ابتدایی	۴۰۵۳/۵	۳۸۲۴/۵	۴۱۵۳/۳	۳۹۱۶/۱
متوسطه اول	۱۶۵۹/۱	۱۵۳۳/۴	۱۷۱۶/۶	۱۵۹۴/۲
متوسطه دوم(۱)	۱۱۰۰/۷	۱۱۰۰/۴	۱۳۴۹/۵	۱۲۶۸/۳
جمع	۶۸۱۳/۳	۶۴۵۸/۳	۷۲۱۹/۵	۶۷۷۸/۶

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش

۱- شامل دانش‌آموزان متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش می‌باشد.

(هزار نفر)

جدول شماره ۳۸

دانش‌آموزان مدارس غیر دولتی در مقاطع مختلف تحصیلی

(هزار نفر)

سال تحصیلی	درصد تغییر		سهم در کل دانش‌آموزان (درصد)	
	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۷-۹۸
ابتدایی	۱۱/۶	۱۱/۴	۱۳/۶	۱۴/۸
متوسطه اول	۸/۳	۹/۴	۹/۸	۹/۸
متوسطه دوم (۱)	۰/۶	۱۴/۳	۱۱/۱	۱۰/۷
جمع	۹/۲	۱۱/۳	۱۲/۲	۱۲/۹

ماخذ: وزارت آموزش و پرورش
۱- شامل دانش‌آموزان متوسطه نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش می‌باشد.

جدول شماره ۳۹

دانشجویان دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی

(هزار نفر)

سال تحصیلی (۱)	درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۶-۹۷
علوم تربیتی	۱۷۶/۹	۱۴۹/۰	۱۳/۴	۵/۰
علوم انسانی و هنر	۳۳۲/۷	۲۹۹/۲	-۳/۳	۸/۶
علوم اجتماعی، بازرگانی و حقوق (۲)	۱۴۱۶/۲	۱۲۰۵/۴	-۵/۵	۳۳/۸
علوم، ریاضیات و محاسبات	۲۶۷/۱	۲۲۸/۶	-۲/۹	۶/۶
مهندسی، تولید و ساخت (۳)	۱۵۵۵/۲	۱۲۴۷/۴	-۱۳/۲	۳۲/۱
کشاورزی و دامپزشکی	۱۲۸/۲	۹۵/۳	-۸/۶	۲/۶
بهداشت و رفاه (بهبیستی)	۲۶۵/۶	۲۸۲/۴	-۰/۶	۸/۳
خدمات	۱۷۱/۳	۱۱۸/۹	-۵/۷	۳/۰
جمع	۴۳۴۸/۴	۴۰۷۳/۸	-۶/۷	۱۰۰/۰

ماخذ: وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- بر اساس طبقه‌بندی جدید یونسکو، از سال تحصیلی ۹۶-۱۳۹۵، تعداد گروه رشته‌های تحصیلی دانشجویان از ۸ به ۱۰ گروه افزایش یافته است. لذا، به منظور مقایسه آمار تعداد دانشجویان گروه رشته‌های تحصیلی سال ۹۶-۱۳۹۵ به بعد با سال‌های گذشته، اطلاعات برخی گروه‌ها جمع شده است. به همین دلیل، تغییرات تعداد دانشجویان هر گروه رشته تحصیلی باید با احتیاط مورد تجزیه و تحلیل قرار گیرد.
- در طبقه‌بندی جدید یونسکو، شامل گروه رشته‌های تحصیلی «علوم اجتماعی، روزنامه‌نگاری و اطلاع‌رسانی» و «بازرگانی، علوم اداری و حقوق» می‌باشد.
- در طبقه‌بندی جدید یونسکو، شامل گروه رشته تحصیلی «فناوری اطلاعات و ارتباطات» نیز می‌باشد.

جدول شماره ۴۰

دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی

(هزار نفر)

سال تحصیلی	درصد تغییر		سهم (درصد)	
	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۶-۹۷	۱۳۹۵-۹۶	۱۳۹۶-۹۷
پزشکی	۶۸/۱	۵۴/۴	-۵/۲	۴/۳
علوم انسانی	۷۲۳/۳	۶۵۶/۱	-۶/۱	۵۱/۳
علوم پایه	۷۷/۱	۶۹/۵	-۶/۳	۵/۴
فنی و مهندسی	۵۲۵/۵	۴۲۴/۹	-۱۶/۱	۲۹/۷
کشاورزی و دامپزشکی	۳۷/۵	۳۰/۹	-۱/۴	۲/۵
هنر	۱۰۹/۰	۹۱/۳	-۱۱/۷	۶/۷
جمع	۱۵۴۰/۵	۱۳۲۷/۰	-۹/۶	۱۰۰/۰

ماخذ: دانشگاه آزاد اسلامی

وضع مالی دولت

(به استثنای درآمدها و پرداخت‌های اختصاصی)

(هزار میلیارد ریال)

جدول شماره ۴۱

عملکرد سال	درصد تغییر		سهیم (درصد)						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
درآمدها	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹/۷	۱۴/۷	۱۸۳۸/۴	۱۶۷۶/۰	۱۴۶۰/۷	۱۱۳۳/۷	۹۷۷/۶
درآمدهای مالیاتی	۶۸/۸	۶۹/۱	۹/۱	۱۴/۲	۱۲۶۴/۳	۱۱۵۸/۴	۱۰۱۴/۷	۷۹۱/۹	۷۰۹/۷
سایر درآمدها	۳۱/۲	۳۰/۹	۱۰/۹	۱۶/۱	۵۷۴/۰	۵۱۷/۷	۴۴۶/۰	۳۳۱/۹	۲۶۷/۹
پرداخت‌های هزینه‌ای (جاری)	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۴/۳	۱۷/۲	۲۷۷۶/۲	۲۴۲۹/۴	۲۰۷۲/۳	۱۷۰۶/۹	۱۴۳۸/۳
تراز عملیاتی	-	-	۲۴/۵	۲۳/۲	-۹۳۷/۹	-۷۵۳/۳	-۶۱۱/۷	-۵۸۳/۱	-۴۶۰/۷
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۰/۲	۲۴/۲	۱۱۰۹/۲	۹۲۲/۹	۷۴۲/۸	۶۷۳/۶	۶۳۱/۹
فروش نفت و فرآورده‌های نفتی	۹۹/۷	۹۹/۶	۲۰/۳	۲۴/۴	۱۱۰۵/۴	۹۱۹/۲	۷۳۸/۸	۶۷۰/۴	۶۲۹/۲
فروش اموال منقول و غیر منقول	۰/۳	۰/۴	۳/۱	-۸/۳	۳/۷	۳/۶	۴/۰	۳/۲	۲/۷
واگذاری طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	*	*	-۶/۵	۳/۱	—	—	—	۰/۰	۰/۰
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (پرداخت‌های عمرانی)	-	-	۱۹/۰	۱۴/۳	۵۲۵/۹	۴۴۱/۸	۳۸۶/۶	۲۷۲/۰	۲۹۹/۵
خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	-	-	۲۱/۲	۳۵/۱	۵۸۳/۲	۴۸۱/۱	۳۵۶/۲	۴۰۱/۶	۳۳۲/۴
تراز عملیاتی و سرمایه‌ای (۱)	-	-	۳۰/۲	۶/۶	-۲۵۴/۶	-۲۷۲/۳	-۲۵۵/۵	-۱۸۱/۶	-۱۲۸/۳
واگذاری دارایی‌های مالی	-	-	۵۸/۱	-۴/۳	۹۵۰/۷	۶۰۱/۴	۶۲۸/۱	۲۱۹/۸	۱۷۳/۷
تملك دارایی‌های مالی	-	-	۸۱/۱	-۱۱/۷	۵۹۶/۱	۳۲۹/۱	۳۷۲/۷	۳۸/۲	۴۵/۴
خالص واگذاری دارایی‌های مالی	-	-	۳۰/۲	۶/۶	۳۵۴/۶	۲۷۲/۳	۲۵۵/۵	۱۸۱/۶	۱۲۸/۳

ماخذ: خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- تراز عملیاتی و سرمایه‌ای دولت از مجموع تراز عملیاتی و خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای به‌دست می‌آید.

درآمدهای مالیاتی دولت (به استثنای درآمدهای اختصاصی)

(هزار میلیارد ریال)

سهام(درصد)	درصد تغییر		عملکرد سال						
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳		
۳۲/۲	۳۰/۲	۱۶/۱	۱۰/۳	۴۰۶/۶	۳۵۰/۳	۳۱۷/۵	۲۸۷/۶	۲۴۰/۰	مالیات اشخاص حقوقی
۱۶/۵	۱۴/۱	۲۷/۴	۳۶/۳	۲۰۸/۶	۱۶۳/۷	۱۲۰/۱	۹۰/۶	۷۹/۴	اشخاص حقوقی دولتی
۱۵/۷	۱۶/۱	۶/۱	-۵/۵	۱۹۸/۰	۱۸۶/۶	۱۹۷/۴	۱۹۷/۰	۱۶۰/۷	اشخاص حقوقی غیر دولتی
۱۵/۰	۱۳/۲	۲۴/۲	۲/۰	۱۸۹/۵	۱۵۲/۵	۱۴۹/۶	۱۱۷/۸	۹۴/۰	مالیات بر درآمد
۸/۷	۸/۳	۱۴/۱	-۴/۵	۱۱۰/۰	۹۶/۴	۱۰۰/۹	۷۸/۷	۶۱/۷	حقوق
۴/۷	۳/۹	۳۱/۳	۱۲/۹	۵۹/۱	۴۵/۰	۳۹/۹	۳۱/۹	۲۶/۶	مشاغل
۱/۵	۰/۹	۹۳/۲	۲۸/۳	۱۹/۴	۱۰/۱	۷/۸	۶/۱	۴/۸	مستغلات
۰/۱	۰/۱	-۹/۱	۹/۷	۱/۰	۱/۰	۱/۰	۱/۱	۱/۰	سایر
۳/۰	۲/۵	۳۱/۹	۷/۲	۳۷/۸	۲۸/۷	۲۶/۷	۲۴/۲	۲۵/۱	مالیات بر ثروت
۰/۴	۰/۴	۹/۳	۰/۱	۵/۰	۴/۶	۴/۶	۳/۸	۳/۳	مالیات بر ارث
۱/۰	۰/۷	۴۷/۵	۷/۱	۱۲/۲	۸/۳	۷/۷	۵/۹	۵/۲	نقل و انتقالات سرقفلی
۰/۵	۰/۳	۶۰/۹	-۲/۵	۶/۱	۳/۸	۳/۹	۷/۱	۸/۹	حق تمسیر و اوراق بهادار
۱/۱	۱/۰	۲۰/۶	۱۳/۹	۱۴/۵	۱۲/۰	۱۰/۶	۷/۳	۷/۷	سایر
۵۰/۱	۴۵/۹	۱۹/۳	۷/۶	۶۳۴/۰	۵۳۱/۵	۴۹۳/۹	۴۲۹/۶	۳۵۹/۲	جمع مالیات‌های مستقیم
۱۴/۸	۱۹/۶	-۱۷/۲	۲۳/۹	۱۸۷/۶	۲۲۶/۷	۱۸۲/۹	۱۱۵/۵	۱۳۳/۴	مالیات بر واردات
۱۴/۱	۱۸/۷	-۱۷/۸	۲۳/۱	۱۷۸/۴	۲۱۷/۰	۱۷۶/۳	۱۰۹/۴	۱۳۲/۴	حقوق ورودی
۰/۷	۰/۸	-۴/۹	۴۵/۷	۹/۲	۹/۷	۶/۷	۶/۱	۱/۰	سایر(۱)
۳۵/۰	۳۴/۵	۱۰/۶	۱۸/۴	۴۴۲/۷	۴۰۰/۲	۳۳۷/۹	۲۴۶/۷	۲۱۷/۰	مالیات بر کالاها و خدمات
۴/۱	۴/۳	۴/۵	-۴/۷	۵۲/۴	۵۰/۲	۵۲/۷	۳۲/۳	۳۲/۲	فرآورده‌های نفتی
۲۲/۹	۲۳/۳	۷/۷	۱۹/۸	۲۹۰/۱	۲۶۹/۴	۲۲۴/۹	۱۹۷/۴	۱۶۷/۰	مالیات بر ارزش افزوده
۰/۵	۰/۳	۵۸/۶	۱۷/۱	۶/۱	۳/۹	۳/۳	۲/۶	۲/۴	فروش سیگار
۰/۷	۰/۵	۴۸/۱	-۲/۶	۸/۹	۶/۰	۶/۲	۵/۵	۶/۱	نقل و انتقالات اتومبیل
۰/۷	۱/۰	-۲۴/۳	۲۲/۲	۸/۹	۱۱/۸	۹/۶	۶/۰	۶/۴	مالیات شماره‌گذاری خودرو
۰/۸	۰/۳	۱۸۰/۸	۱۸/۲	۹/۸	۳/۵	۳/۰	۲/۷	۲/۷	عوارض خروج مسافر از مرزهای کشور
۵/۳	۴/۸	۱۹/۹	۴۴/۸	۶۶/۵	۵۵/۵	۳۸/۳	۰/۱	۰/۱	سایر(۲)
۴۹/۹	۵۴/۱	۰/۶	۲۰/۴	۶۳۰/۴	۶۲۶/۹	۵۲۰/۹	۳۶۲/۳	۳۵۰/۵	جمع مالیات‌های غیر مستقیم
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹/۱	۱۴/۲	۱۲۶۴/۳	۱۱۵۸/۴	۱۰۱۴/۷	۷۹۱/۹	۷۰۹/۷	جمع کل

ماخذ: خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- شامل حقوق ورودی دستگاه‌های اجرایی (جمعی - خرجی) نیز می‌باشد.

۲- شامل ۲ درصد مالیات سایر کالاها، مالیات حق اشتراک تلفن‌های خودکار و مالیات واگذاری تلفن همراه می‌باشد.

جدول شماره ۴۳

سایر درآمدهای دولت
(به استثنای درآمدهای اختصاصی)

(هزار میلیارد ریال)

سهام (درصد)	درصد تغییر		عملکرد سال							
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳		
	۴۵/۱	۲۸/۵	۷۵/۱	-۲۴/۸	۲۵۸/۷	۱۴۷/۸	۱۹۶/۵	۱۳۴/۲	۱۶۰/۲	درآمدهای حاصل از مالکیت دولت
	۲۸/۹	۱۴/۰	۱۲۸/۵	-۵۱/۵	۱۶۵/۹	۷۲/۶	۱۴۹/۷	۸۸/۱	۱۱۲/۸	سود سهام شرکت‌های دولتی
	۰/۱	۰/۱	۳۵/۵	۵۳/۲	۰/۷	۰/۵	۰/۳	۰/۴	۰/۷	درآمدهای حاصل از اجاره
	۱۶/۱	۱۴/۴	۲۳/۵	۶۰/۷	۹۲/۲	۷۴/۷	۴۶/۵	۴۵/۷	۴۶/۷	سایر درآمدهای حاصل از مالکیت دولت
	۱۳/۳	۱۳/۹	۶/۰	۱۶/۵	۷۶/۵	۷۲/۲	۶۲/۰	۵۶/۲	۴۹/۹	درآمدهای حاصل از خدمات و فروش کالا
	۱۳/۲	۱۳/۹	۵/۸	۱۷/۰	۷۵/۹	۷۱/۷	۶۱/۳	۵۵/۶	۴۹/۲	درآمد حاصل از خدمات
	۷/۵	۶/۹	۲۰/۳	۱۳/۹	۴۳/۱	۳۵/۸	۳۱/۵	۳۰/۹	۲۷/۶	خدمات قضایی و ثبتی
	۰/۳	۰/۳	۲/۰	۱۲/۳	۱/۸	۱/۷	۱/۵	۱/۶	۱/۳	خدمات آموزشی و فرهنگی
	*	*	۶/۱	۱۲/۳	۰/۲	۰/۲	۰/۲	۰/۱	۰/۱	خدمات کشاورزی، صنعتی و معدنی
	۵/۴	۶/۶	-۹/۳	۲۰/۸	۳۰/۸	۳۴/۰	۲۸/۱	۲۲/۹	۲۰/۳	سایر
	۰/۱	۰/۱	۳۵/۱	-۲۹/۶	۰/۷	۰/۵	۰/۷	۰/۶	۰/۶	درآمدهای حاصل از فروش کالاها
	۷/۶	۷/۳	۱۴/۶	-۱۵/۵	۴۳/۵	۳۸/۰	۴۵/۰	۵۲/۳	۲۱/۶	درآمدهای حاصل از جرایم و خسارات
	۲/۹	۲/۵	۲۸/۰	-۳۱/۳	۱۶/۷	۱۳/۰	۱۹/۰	۲۰/۲	۱۷/۹	جرایم رانندگی
	*	*	-۱۷/۰	-۵۷/۳	۰/۲	۰/۲	۰/۵	۰/۶	۱/۱	درآمدهای حاصل از مبارزه با مواد مخدر
	*	*	۶۶/۲	۱۸/۸	۰/۲	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	جرایم و مجازات‌های موضوع قانون کار، ورود و اقامت غیر مجاز
	۴/۶	۴/۸	۷/۵	-۳/۱	۲۶/۵	۲۴/۶	۲۵/۴	۳۱/۴	۲/۵	سایر
	۳۴/۰	۵۰/۲	-۲۴/۸	۸۲/۳	۱۹۵/۲	۲۵۹/۷	۱۴۲/۵	۸۹/۲	۳۶/۳	درآمدهای متفرقه
	*	*	۵۲/۸	-۳/۸	۰/۱	—	—	۰/۱	۰/۱	درآمد حاصل از حق اشتراک اراضی
	۰/۱	*	۴۴/۸	۷۵/۴	۰/۳	۰/۲	۰/۱	۰/۱	۰/۱	درآمد حاصل از اجرای قانون ایمنی راه‌ها و راه‌آهن
	۳۳/۹	۵۰/۱	-۲۴/۹	۸۲/۳	۱۹۴/۹	۲۵۹/۴	۱۴۲/۳	۸۹/۰	۳۶/۱	سایر
	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰/۹	۱۶/۱	۵۷۴/۰	۵۱۷/۷	۴۴۶/۰	۳۳۱/۹	۲۶۷/۹	جمع کل

ماخذ: خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

واگذاری و تملک دارایی‌های مالی

(هزار میلیارد ریال)

سهام (درصد)		درصد تغییر		عملکرد سال					
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۵۸/۱	-۴/۳	۹۵۰/۷	۶۰۱/۴	۶۲۸/۱	۲۱۹/۸	۱۷۳/۷	واگذاری دارایی‌های مالی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	—	۰/۷	استفاده از منابع خارجی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۷	استفاده از تسهیلات خارجی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	۰/۷	وصولی از محل سایر بانک‌ها و منابع خارجی
۰/۰	۰/۰	۰	۰	۰/۰	۰/۰	۰/۰	—	—	دریافت اصل وام‌های خارجی دولت
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۵۸/۱	-۴/۳	۹۵۰/۷	۶۰۱/۴	۶۲۸/۱	۲۱۹/۷	۱۷۳/۱	استفاده از منابع داخلی
۷۷/۷	۷۴/۰	۶۶/۰	-۱۷/۳	۷۳۸/۸	۴۴۵/۰	۵۲۸/۳	۱۰۵/۱	۹/۶	فروش اوراق مشارکت و اسناد خزانه اسلامی (۱)
۵/۳	۶/۹	۲۱/۲	-۴۷/۱	۵۰/۲	۴۱/۵	۷۸/۴	۹۹/۴	۱۵۴/۴	وصولی از محل واگذاری شرکت‌های دولتی (۲)
۱/۲	۰/۶	۲۲۳/۸	۱۲۱/۴	۱۱/۳	۳/۵	۱/۶	۱/۶	۱/۲	منابع حاصل از دریافت وام‌های داخلی دولت
۱/۶	۰/۹	۱۷۲/۷	۴۳/۱	۱۵/۰	۵/۵	۳/۹	۴/۷	۷/۸	منابع حاصل از برگشتی سال‌های قبل
۱۴/۲	۱۷/۶	۲۷/۷	□	۱۳۵/۳	۱۰۵/۹	۶/۰	۹/۰	۰/۰	منابع حاصل از استفاده از صندوق توسعه ملی
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۸۱/۱	-۱۱/۷	۵۹۶/۱	۳۲۹/۱	۳۷۲/۷	۳۸/۲	۴۵/۴	تملک دارایی‌های مالی
۳۸/۳	۱۹/۳	۲۶۰/۴	۲۸/۵	۲۲۸/۴	۶۳/۴	۴۹/۳	۰/۰	۰/۰	بازپرداخت سررسید اسناد خزانه اسلامی
۶۱/۷	۸۰/۷	۳۸/۴	-۱۷/۸	۳۶۷/۷	۲۶۵/۷	۳۲۳/۴	۳۸/۲	۴۵/۴	سایر
—	—	۳۰/۲	۶/۶	۳۵۴/۶	۲۷۲/۳	۲۵۵/۵	۱۸۱/۶	۱۲۸/۳	خالص واگذاری دارایی‌های مالی

ماخذ: خزانه‌داری کل وزارت امور اقتصادی و دارایی

۱- شامل اوراق تسویه نوع اول و دوم موضوع تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷ کل کشور می‌باشد.

۲- شامل منابع حاصل از واگذاری معادن و طرح‌های عمرانی می‌باشد.

وزن صادرات گمرکی

(هزار تن)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)		۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶						
					۵۹۶۰	۵۷۰۶	۵۳۰۴	۴۴۳۶	۴۹۸۶	کالاهای سنتی و کشاورزی
					۲۲۱۷	۲۲۴۲	۱۹۱۴	۱۵۰۸	۲۰۳۶	میوه‌های تازه و خشک
					۵۲	۱۳۱	۱۳۸	۱۳۱	۱۸۳	پسته
					۱۴۳	۱۰۸	۱۶۳	۱۲۴	۱۲۹	انگور تازه و کشمش
					۲۰۷	۲۵۶	۲۰۹	۱۷۱	۱۶۷	خرما
					۴۱۹	۶۲۷	۳۵۴	۳۲۱	۴۳۴	سیب درختی
					۶	۵	۶	۵	۵	فرش دست‌بافت
					۱۸	۸	۴۶	۵۱	۳۳	حیوانات زنده
					۲۴۹۴	۲۰۴۶	۲۳۹۶	۱۹۳۲	۱۹۲۴	سبزیجات و نباتات
					۰/۳	۰/۲	۰/۲	۰/۱	۰/۲	زعفران
					۲۳	۲۲	۲۴	۲۲	۲۹	انواع پوست و چرم
					۴	۳	۴	۳	۳	روده
					۱۱۹۹	۱۳۷۹	۹۱۴	۹۱۵	۹۵۶	سایر
					۱۸۰۰۳	۲۲۱۵۳	۲۲۹۵۲	۱۴۷۰۲	۱۹۹۰۲	کلوخه‌های کانی فلزی
					۸۴۲۲۵	۸۷۸۴۶	۸۲۹۷۴	۵۸۰۸۸	۵۶۷۴۴	کالاهای صنعتی
					۲۵۳۰۷	۳۰۱۴۰	۳۰۸۳۳	۱۳۴۸۰	۹۹۵۶	فرآورده‌های حاصل از نفت و گاز
					۱۴۷۷۵	۱۹۷۵۰	۱۷۷۸۳	۷۲۱۳	۵۱۹۱	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی
					۵۱۷	۷۵۵	۴۶۲	۳۲۷	۲۰۰	نفتالین و سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار
					۵۸۱۳	۵۲۴۵	۸۶۷۳	۲۲۴۱	۱۱۰۶	روغن‌های سبک و فرآورده‌ها
					۹۸۰۲	۹۶۸۶	۶۵۰۵	۴۳۲۰	۳۸۴۵	چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها
					۸۲۳۸	۷۸۲۹	۸۲۲۱	۷۱۷۱	۶۶۷۸	محصولات شیمیایی آلی
					۱۱۳۹	۱۷۲۲	۱۸۱۲	۱۷۱۸	۱۳۸۳	هیدروکربورهای حلقوی (بنزن، واکسیلن‌ها، تولوئن و ...)
					۵۳۲۷	۴۸۶۲	۵۱۱۸	۴۲۸۲	۴۲۵۷	متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول
					۲۵۱	۳۳۰	۳۳۸	۱۶۱	۲۱۲	آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها
					۴۲۷۱	۴۴۶۷	۳۶۱۱	۳۲۰۹	۳۰۳۷	مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد
					۲۶۰۰۶	۲۵۰۱۷	۲۴۲۲۰	۲۱۷۰۱	۲۴۸۲۴	خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی
					۶۲	۵۵	۴۲	۴۴	۴۲	ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه
					۴۶	۳۶	۳۵	۴۹	۶۵	وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن
					۱۸۷۳	۲۱۵۳	۱۸۹۰	۲۰۳۶	۲۱۵۷	محصولات شیمیایی غیر آلی
					۲۰۹	۱۷۳	۱۵۲	۲۰۸	۲۴۱	اکسید و هیدروکسیدهای فلزی
					۷۴۳	۹۳۰	۷۳۸	۶۴۹	۷۲۳	آمونیاک
					۴۷۶	۶۶۴	۶۳۱	۸۷۴	۹۰۸	انواع گوگرد
					۸۳	۶۷	۵۸	۵۴	۶۲	فرش ماشینی و سایر کف‌پوش‌ها
					—	—	—	—	—	زیورآلات و جواهرآلات
					۳۱۵	۳۱۱	۳۰۷	۲۹۰	۲۸۲	صابون، پودر و سایر مواد شوینده
					۳۱	۱۹	۱۹	۱۶	۱۸	کفش
					۷۹۳۹	۷۷۳۵	۶۸۹۵	۵۵۵۸	۵۵۶۶	سایر
					۲	۲	۱	۳۶۹	۳	کالاهای طبقه‌بندی نشده
					۱۰۸۱۸۹	۱۱۵۷۰۷	۱۱۱۲۳۲	۷۷۵۹۶	۸۱۶۳۴	جمع کل

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ایران

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۱۳/۱	۱۴/۳	-۹/۰	۳/۲	۵۱۸۶	۵۷۰۲	۵۵۲۳	۵۱۷۰	۶۱۱۹	کالاهای سنتی و کشاورزی
۴/۴	۵/۷	-۲۳/۸	۰/۸	۱۷۳۱	۲۲۷۳	۲۲۵۷	۲۱۶۸	۲۷۷۹	میوه‌های تازه و خشک
۱/۲	۳/۰	-۶۰/۴	-۷/۴	۴۶۷	۱۱۷۹	۱۲۷۳	۱۲۰۲	۱۶۴۹	پسته
۰/۴	۰/۴	۸/۴	-۴۵/۹	۱۷۴	۱۶۰	۲۹۶	۲۶۲	۲۶۷	انگور تازه و کشمش
۰/۹	۰/۶	۳۴/۹	۲۰/۸	۳۴۰	۲۵۲	۲۰۹	۲۳۳	۲۲۶	خرما
۰/۶	۰/۷	-۱۵/۹	۱۴۱/۹	۲۲۵	۲۶۷	۱۱۰	۱۳۲	۱۸۸	سیب درختی
۰/۶	۱/۱	-۴۳/۹	۱۸/۴	۲۳۹	۴۲۶	۳۶۰	۲۹۱	۳۳۱	فرش دست‌بافت
۰/۲	۰/۱	۱۳۱/۹	-۸۶/۱	۷۰	۳۰	۲۱۹	۲۳۵	۱۵۶	حیوانات زنده
۲/۷	۱/۶	۶۱/۷	۶/۱	۱۰۵۵	۶۵۳	۶۱۵	۷۴۸	۸۱۸	سبزیجات و نباتات
۰/۹	۰/۸	۸/۵	۱۳/۹	۳۵۴	۳۲۶	۲۸۶	۱۷۶	۲۲۸	زعفران
۰/۲	۰/۳	-۲۶/۵	۱۳/۲	۷۵	۱۰۲	۹۰	۱۰۶	۱۶۹	انواع پوست و چرم
۰/۱	۰/۲	-۳۰/۲	-۱۲/۳	۵۲	۷۵	۸۵	۷۲	۱۱۷	روده
۴/۱	۴/۶	-۱۱/۴	۱۲/۸	۱۶۰۹	۱۸۱۶	۱۶۱۰	۱۳۷۴	۱۵۲۱	سایر
۲/۹	۴/۷	-۳۹/۰	۶۹/۳	۱۱۳۹	۱۸۶۸	۱۱۰۳	۷۲۷	۱۲۸۷	کلوخه‌های کانی فلزی
۸۴/۰	۸۰/۶	۳/۲	۷/۳	۳۳۲۳۳	۳۲۱۹۴	۳۰۰۰۴	۲۶۸۸۶	۲۹۱۳۲	کالاهای صنعتی
۲۳/۲	۲۲/۶	۱/۹	-۶/۹	۹۱۸۴	۹۰۱۷	۹۶۸۶	۷۱۹۸	۷۴۶۵	فراورده‌های حاصل از نفت و گاز
۱۲/۶	۱۳/۷	-۸/۸	۳/۰	۴۹۷۴	۵۴۵۴	۵۲۹۶	۳۹۱۶	۴۴۴۱	گازهای نفتی و سایر هیدروکربورهای نفتی
۰/۶	۰/۹	-۳۳/۳	۸۵/۷	۳۳۰	۳۴۴	۱۸۵	۱۵۲	۱۱۶	نفتالین و سایر مخلوط‌های هیدروکربورهای بودار
۷/۲	۵/۶	۲۷/۳	-۳۰/۷	۲۸۶۸	۲۲۵۳	۳۲۵۳	۱۶۱۴	۱۰۸۱	روغن‌های سبک و فراورده‌ها
۱۱/۷	۱۰/۰	۱۵/۷	۳۳/۶	۴۶۳۶	۴۰۰۷	۲۹۹۹	۲۷۵۳	۲۸۰۱	چدن، آهن، فولاد و مصنوعات آنها
۱۰/۲	۹/۸	۳/۶	۵/۷	۴۰۳۷	۳۸۹۷	۳۶۸۸	۳۶۹۳	۴۳۹۸	محصولات شیمیایی آلی
۲/۱	۲/۹	-۲۸/۶	-۱۴/۵	۸۱۲	۱۱۳۸	۱۳۳۱	۱۴۳۴	۱۶۷۶	هیدروکربورهای حلقوی (بنزن، واکسیلین‌ها، تولوئن و ...)
۵/۵	۴/۶	۱۸/۵	۳۰/۲	۲۱۸۵	۱۸۴۴	۱۴۱۷	۱۲۶۵	۱۷۳۹	متانول (الکل متلیک) و اتیلن گلیکول
۲/۳	۱/۵	۵۳/۵	-۲۴/۲	۹۰۱	۵۸۷	۷۷۴	۴۳۶	۷۳۹	آلومینیوم، مس، روی و مصنوعات آنها
۱۴/۲	۱۵/۲	-۷/۲	۲۳/۰	۵۶۳۹	۶۰۷۶	۴۹۴۰	۴۷۴۴	۵۰۷۵	مواد پلاستیکی و اشیای ساخته شده از این مواد
۳/۶	۳/۸	-۶/۹	۹/۷	۱۴۰۵	۱۵۱۰	۱۳۷۶	۱۷۳۷	۱۹۰۶	خاک و سنگ، سیمان، گچ و مصنوعات سنگی و سرامیکی
۰/۵	۰/۵	-۴/۴	۲۷/۳	۲۰۵	۲۱۴	۱۶۸	۱۷۹	۱۸۹	ملبوس آماده، تریکو و انواع پارچه
۰/۴	۰/۴	۱۴/۴	-۷/۴	۱۶۲	۱۴۱	۱۵۳	۲۱۰	۲۹۸	وسایل نقلیه زمینی و قطعات یدکی آن
۱/۱	۱/۲	-۱۱/۸	۱۷/۷	۴۳۲	۴۸۹	۴۱۶	۵۲۷	۶۳۸	محصولات شیمیایی غیر آلی
۰/۳	۰/۳	-۱۹/۶	۶۳/۳	۱۰۱	۱۲۶	۷۷	۷۹	۱۰۲	اکسید و هیدروکسیدهای فلزی
۰/۵	۰/۵	-۱۰/۰	۱/۶	۱۸۲	۲۰۲	۱۹۹	۲۷۰	۳۶۰	آمونیاک
۰/۱	۰/۲	-۱۰/۱	۲۵/۸	۵۵	۶۱	۴۹	۱۰۷	۱۰۷	انواع گوگرد
۱/۱	۱/۰	۱۱/۰	۱۸/۳	۴۳۷	۳۹۴	۳۳۳	۳۵۱	۳۶۳	فرش ماشینی و سایر کف‌پوش‌ها
۰/۱	۰/۱	۳/۴	□	۳۶	۳۵	۱	۱	۲۸	زیورآلات و جواهرآلات
۰/۵	۰/۶	-۱۱/۱	۱/۲	۲۰۵	۳۳۰	۲۲۷	۲۱۷	۲۱۰	صابون، پودر و سایر مواد شوینده
۰/۳	۰/۲	۲۶/۲	-۸/۰	۱۱۷	۹۳	۱۰۱	۱۰۰	۱۱۵	کفش
۱۴/۷	۱۳/۸	۶/۱	۷/۰	۵۸۳۷	۵۵۰۲	۵۱۴۲	۴۷۴۰	۴۹۰۷	سایر
۰/۱	۰/۴	-۸۶/۲	۶۷/۰	۲۲	۱۵۶	۹۳	۲۸۲۷	۱۷	کالاهای طبقه‌بندی نشده
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۰/۸	۸/۷	۳۹۵۸۰	۳۹۹۲۰	۳۶۷۲۳	۳۵۶۰۹	۳۶۵۵۵	جمع کل

وزن واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا

(هزار تن)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال						
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۵۰/۹	۳۹/۸	۶/۶	۹/۶	۱۶۴۸۰	۱۵۴۵۹	۱۴۱۰۹	۱۵۶۶۰	۲۱۲۳۸	مواد غذایی و حیوانات زنده
۰/۲	۰/۲	-۱۶/۳	۸/۷	۵۲	۶۲	۵۷	۵۸	۵۴	لبنیات و تخم‌مرغ
۴۱/۵	۲۹/۳	۱۷/۸	۱۱/۸	۱۳۴۳۷	۱۱۴۰۴	۱۰۲۰۴	۱۲۱۳۹	۱۶۹۲۸	غلات و فرآورده‌های آن
۰/۹	۲/۳	-۶۵/۸	۲۵/۷	۳۰۱	۸۸۰	۷۰۰	۵۵۷	۸۶۳	شکر و فرآورده‌های آن و عسل
۰/۴	۰/۴	-۵/۹	۲۲/۸	۱۴۲	۱۵۱	۱۲۳	۱۰۸	۱۰۲	قهوه، چای، کاکائو، ادویه‌جات و سایر محصولات مشابه
۲/۳	۳/۰	-۳۶/۳	۱۹/۲	۷۴۷	۱۱۷۴	۹۸۴	۹۱۷	۶۴۱	میوه‌ها و سبزی‌ها
۵/۶	۴/۶	۰/۷	-۱۲/۴	۱۸۰۰	۱۷۸۸	۲۰۴۱	۱۸۸۲	۲۶۵۱	سایر
۰/۱	۰/۱	-۱۹/۳	-۱۸/۴	۳۹	۴۸	۵۹	۴۶	۴۴	نوشابه‌ها و دخانیات
۱۳/۸	۱۲/۳	-۶/۳	۱۱/۵	۴۴۸۰	۴۷۸۲	۴۲۸۸	۴۳۱۷	۴۶۷۴	مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۰/۳	۰/۳	-۱/۹	۱۹/۶	۱۱۵	۱۱۵	۹۶	۹۱	۹۶	کائوچو خام
۰/۷	۰/۷	-۱۴/۱	۴/۹	۲۳۱	۲۶۹	۲۵۶	۱۹۱	۲۰۹	الیاف نساجی ذکر نشده
۰/۷	۰/۸	-۲۷/۹	۱۳/۰	۲۱۹	۳۰۴	۲۶۹	۳۷۳	۱۹۷	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۱۲/۱	۱۰/۵	-۴/۳	۱۱/۷	۳۹۱۷	۴۰۹۴	۳۶۶۶	۳۶۶۱	۴۱۷۲	سایر
۸/۵	۱۳/۱	-۴۵/۶	۱۳۸/۱	۲۷۶۲	۵۰۷۸	۲۱۳۲	۱۸۳۲	۲۳۴۹	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن
۴/۰	۳/۵	-۴/۸	۳۴/۷	۱۲۹۷	۱۳۶۳	۱۰۱۲	۱۱۲۴	۱۴۴۶	روغن‌های گیاهی و حیوانی
۴/۰	۳/۵	-۴/۸	۳۴/۷	۱۲۹۶	۱۳۶۲	۱۰۱۱	۱۱۲۳	۱۴۴۵	روغن‌های گیاهی
*	*	-۱۰/۱	۲۲/۲	۱	۱	۱	۱	۱	سایر
۶/۳	۷/۰	-۲۵/۱	۲۷/۰	۲۰۴۷	۲۷۳۳	۲۱۵۲	۲۱۰۲	۲۴۶۳	مواد شیمیایی
۲/۴	۲/۴	-۱۷/۳	۲۲/۳	۷۶۶	۹۳۶	۷۵۷	۷۱۸	۷۲۲	مواد و ترکیبات شیمیایی
۰/۳	۰/۳	-۲۸/۵	۱۳/۳	۸۳	۱۱۶	۱۰۳	۸۱	۷۹	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۰/۱	۰/۱	-۱۲/۹	-۲۹/۶	۲۰	۲۳	۳۳	۲۱	۲۸	محصولات پزشکی و دارویی
۱/۷	۲/۲	-۳۷/۰	۱/۵	۵۳۵	۸۴۹	۸۳۷	۷۵۲	۷۱۴	مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ‌های مصنوعی
۰/۷	۰/۷	-۱۳/۴	۱۷/۴	۲۲۹	۲۶۴	۲۲۵	۱۹۵	۲۳۵	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
۱/۳	۱/۴	-۲۵/۲	۱۸۰/۲	۴۱۴	۵۵۴	۱۹۸	۳۳۵	۶۸۴	سایر
۱۱/۲	۱۷/۵	-۴۶/۸	-۹/۷	۳۶۱۹	۶۸۰۰	۷۵۳۰	۸۱۳۹	۸۴۰۴	کالاهایی که طبقه‌بندی آنها برحسب ماده به کار رفته در آنها صورت گرفته است
۲/۲	۲/۵	-۲۶/۶	۰/۰	۷۱۴	۹۷۳	۹۷۳	۹۸۷	۱۰۰۴	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آنها
۰/۷	۱/۰	-۴۳/۷	۰/۶	۲۱۲	۳۷۶	۳۷۴	۳۷۷	۳۱۰	انواع نخ‌های نساجی و محصولات وابسته آن
۰/۶	۱/۱	-۵۶/۸	۰/۹	۱۸۷	۴۳۳	۴۲۹	۳۹۵	۴۷۴	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیر فلزی
۴/۶	۸/۵	-۵۴/۹	-۱۸/۴	۱۴۹۳	۳۳۰۸	۴۰۵۳	۴۸۴۶	۴۹۵۰	آهن و فولاد
۳/۱	۴/۴	-۴۰/۷	۰/۵	۱۰۱۴	۱۷۰۹	۱۷۰۱	۱۶۳۴	۱۶۶۶	سایر
۴/۶	۶/۱	-۳۷/۱	۲۲/۵	۱۴۸۶	۲۳۶۳	۱۹۲۹	۱۷۶۶	۲۲۲۱	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۲/۱	۲/۸	-۳۷/۵	۱۲/۷	۶۷۷	۱۰۸۳	۹۶۱	۹۷۵	۱۱۴۷	ماشین‌آلات غیر الکتریکی
۰/۸	۱/۱	-۳۷/۲	۲۰/۹	۲۷۲	۴۳۲	۳۵۷	۳۳۰	۴۱۹	ماشین‌آلات، دستگاه‌ها و ابزارهای الکتریکی
۱/۷	۲/۲	-۳۶/۶	۳۹/۰	۵۳۸	۸۴۸	۶۱۰	۴۶۱	۶۵۵	وسایل حمل و نقل
۰/۳	۰/۶	-۵۳/۱	۲۰/۶	۱۰۳	۲۲۰	۱۸۲	۱۵۶	۱۷۲	کالاهای ساخته شده متفرقه
۰/۱	۰/۱	-۳۳/۷	۲۶/۶	۳۰	۴۵	۳۶	۳۶	۳۶	لوازم علمی و حرفه‌ای
۰/۲	۰/۴	-۶۰/۳	۱۸/۷	۵۵	۱۳۹	۱۱۷	۱۰۰	۱۰۶	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
۰/۱	۰/۱	-۴۹/۷	۲۰/۶	۱۸	۳۵	۲۹	۲۰	۳۰	سایر
۰/۱	*	۳۲۵/۶	۷۱/۴	۴۳	۱۰	۶	۲۱	۴	کالاهایی که براساس نوع طبقه‌بندی نشده‌اند
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱۶/۷	۱۶/۳	۳۲۳۵۶	۳۸۸۵۶	۳۳۳۹۹	۳۵۱۵۲	۴۳۰۱۶	جمع کل

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ایران

ارزش واردات گمرکی براساس طبقه‌بندی بین‌المللی کالا

(میلیون دلار)

سهام (درصد)		درصد تغییر		سال					
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۱۸/۵	۱۴/۰	۴/۴	۲۰/۴	۷۹۷۱	۷۶۳۸	۶۳۴۵	۶۷۲۳	۱۰۰۹۱	مواد غذایی و حیوانات زنده
-۰/۶	-۰/۵	-۱/۴	۱۱/۰	۲۷۸	۲۸۲	۲۵۴	۲۵۵	۲۷۹	لبنیات و تخم‌مرغ
۱۰/۳	۶/۳	۳۰/۲	۲۲/۲	۴۴۶۶	۳۴۳۰	۲۸۰۶	۳۴۶۳	۶۲۲۹	غلات و فرآورده‌های آن
۰/۳	-۰/۸	-۷۲/۱	۲۷/۳	۱۲۴	۴۴۶	۳۵۰	۲۰۲	۴۱۰	شکر و فرآورده‌های آن و عسل
۱/۲	۱/۰	-۶/۰	۲۱/۱	۵۰۷	۵۳۹	۴۴۵	۳۹۶	۳۹۸	قهوه، چای، کاکائو، ادویه‌جات و سایر محصولات مشابه
۱/۶	۲/۰	-۳۴/۹	۲۷/۰	۷۰۰	۱۰۷۶	۸۴۷	۷۹۹	۶۰۷	میوه‌ها و سبزی‌ها
۴/۴	۳/۴	۱/۷	۱۳/۶	۱۸۹۶	۱۸۶۴	۱۶۴۲	۱۶۱۸	۲۱۶۸	سایر
۰/۵	-۰/۴	-۳/۱	-۲۴/۸	۲۲۲	۲۲۹	۳۰۵	۲۲۹	۲۴۷	نوشابه‌ها و دخانیات
۷/۰	۵/۷	-۳/۴	۲۱/۳	۳۰۲۴	۳۱۲۹	۲۵۷۹	۲۳۶۳	۲۳۳۸	مواد خام غیر خوراکی به استثنای مواد نفتی سوختنی
۰/۵	-۰/۴	-۸/۷	۲۱/۶	۴۶/۵	۲۳۶	۱۶۱	۱۶۰	۲۲۱	کائوچوی خام
۱/۳	۱/۱	-۵/۱	۲۰/۸	۵۶۱	۵۹۱	۴۸۹	۴۰۰	۵۴۰	الیاف نساجی ذکر نشده
-۰/۲	-۰/۲	-۱/۹	۲۰/۳	۸۸	۹۰	۷۵	۸۵	۷۷	انواع کودهای خام و مواد معدنی
۵/۰	۴/۱	-۲/۴	۱۹/۳	۲۱۶۰	۲۲۱۲	۱۸۵۴	۱۷۱۸	۱۵۰۰	سایر
۴/۰	۵/۳	-۴۰/۲	۱۸۱/۵	۱۷۱۲	۲۸۶۵	۱۰۱۸	۸۹۶	۱۷۷۰	مواد معدنی، سوخت، مواد روغنی و مواد مربوط به آن
۲/۴	۲/۲	-۱۲/۵	۳۷/۲	۱۰۵۳	۱۳۰۳	۸۷۷	۹۸۵	۱۴۵۸	روغن‌های گیاهی و حیوانی
۲/۴	۲/۲	-۱۲/۴	۳۷/۳	۱۰۴۹	۱۱۹۸	۸۷۳	۹۸۰	۱۴۵۳	روغن‌های گیاهی
*	*	-۳۰/۱	۲۷/۱	۴	۵	۴	۴	۵	سایر
۱۴/۸	۱۲/۳	-۱۱/۷	۲۰/۲	۶۳۸۶	۷۲۳۴	۶۰۱۶	۵۸۴۹	۷۰۶۹	مواد شیمیایی
۳/۵	۲/۹	-۵/۱	۲۷/۳	۱۵۰۶	۱۵۸۶	۱۲۴۶	۱۲۷۲	۱۵۳۱	مواد و ترکیبات شیمیایی
-۰/۸	-۰/۷	-۱۱/۹	۲۳/۶	۳۵۷	۴۰۵	۳۲۸	۲۷۹	۳۲۲	موادی که در رنگرزی و دباغی به کار می‌رود
۴/۳	۳/۴	۰/۸	۱۱/۲	۱۸۶۸	۱۸۵۴	۱۶۶۷	۱۶۵۸	۱۸۳۸	محصولات پزشکی و دارویی
۲/۸	۳/۱	-۲۷/۵	۱۴/۲	۱۲۰۸	۱۶۶۶	۱۴۵۹	۱۴۸۴	۱۷۷۲	مواد پلاستیکی، سلولز احیا شده و صمغ‌های مصنوعی
۲/۱	۱/۷	-۵/۵	۲۱/۶	۸۹۰	۹۴۲	۷۷۴	۶۳۸	۹۰۱	مواد و محصولات شیمیایی ذکر نشده
۱/۳	۱/۴	-۲۸/۸	۴۴/۰	۵۵۶	۷۸۱	۵۴۲	۵۱۹	۷۰۴	سایر
۱۱/۱	۱۴/۳	-۳۸/۲	۱۲/۲	۴۸۰۱	۷۷۶۷	۶۹۲۲	۷۰۰۳	۸۹۱۵	کالاهایی که طبقه‌بندی آنها برحسب ماده به کار رفته در آنها صورت گرفته است
۲/۱	۲/۰	-۱۷/۲	۱۳/۳	۸۹۹	۱۰۸۶	۹۵۹	۹۸۶	۱۱۶۵	کاغذ، مقوا و محصولات وابسته به آنها
۱/۴	۱/۸	-۳۹/۵	۲/۴	۵۹۱	۹۷۶	۹۵۴	۶۵۳	۸۰۴	انواع نخ‌های نساجی و محصولات وابسته آن
-۰/۹	۱/۳	-۴۵/۳	۲۵/۸	۳۹۶	۷۲۴	۵۷۵	۴۲۷	۵۴۵	کالاهای ساخته شده از مواد کانی غیر فلزی
۳/۶	۴/۹	-۴۱/۷	۶/۷	۱۵۶۱	۲۶۷۷	۲۵۰۹	۳۰۸۹	۴۲۱۰	آهن و فولاد
۳/۱	۴/۲	-۴۱/۳	۱۹/۷	۱۳۵۳	۲۳۰۴	۱۹۲۵	۱۸۴۹	۲۱۹۱	سایر
۳۷/۴	۴۰/۲	-۲۶/۳	۲۳/۸	۱۶۱۵۱	۲۱۹۱۶	۱۷۷۰۴	۱۵۰۹۰	۱۹۹۳۵	ماشین‌آلات و لوازم حمل و نقل
۱۸/۰	۱۶/۲	-۱۲/۱	۲۰/۵	۷۷۵۴	۸۸۱۸	۷۳۲۱	۷۳۷۲	۹۰۲۰	ماشین‌آلات غیر الکتریکی
۹/۲	۱۰/۰	-۲۷/۱	۷/۹	۳۹۵۷	۵۴۲۹	۵۰۳۴	۳۷۵۱	۵۱۶۷	ماشین‌آلات، دستگاه‌ها و ابزارهای الکتریکی
۱۰/۳	۱۴/۱	-۴۲/۱	۳۳/۳	۴۴۴۰	۷۶۶۸	۵۳۵۰	۳۹۶۸	۵۷۴۷	وسایل حمل و نقل
۳/۹	۴/۲	-۲۷/۱	۳۲/۳	۱۶۷۷	۲۳۰۰	۱۷۳۸	۱۴۴۲	۱۵۶۲	کالاهای ساخته شده متفرقه
۲/۴	۲/۳	-۱۸/۳	۲۵/۰	۱۰۱۹	۱۲۴۷	۹۲۴	۸۴۶	۸۷۷	لوازم علمی و حرفه‌ای
۱/۳	۱/۶	-۳۶/۳	۲۶/۰	۵۴۵	۸۵۶	۶۸۰	۵۳۵	۶۰۴	اشیای مصنوعی متفرقه و ذکر نشده
-۰/۳	-۰/۴	-۴۲/۸	۴۵/۸	۱۹۷	۱۳۵	۱۳۵	۶۲	۸۱	سایر
-۰/۴	-۰/۳	-۳/۴	-۰/۷	۱۷۲	۱۷۸	۱۷۹	۹۴۰	۱۸۵	کالاهایی که براساس نوع طبقه‌بندی نشده‌اند
۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۲۰/۷	۲۴/۷	۴۳۱۶۹	۵۴۴۵۹	۴۳۶۸۴	۴۱۵۳۹	۵۳۵۶۹	جمع کل

ماخذ: استخراج شده از آمارهای گمرک ایران

موازنه پرداختها

(میلیون دلار)

درصد تغییر		سال					
۱۳۹۷	۱۳۹۶	□۱۳۹۷	▲۱۳۹۶	▲۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۷۹/۳	۱۲/۷	۲۶۷۴۱	۱۴۹۱۵	۱۳۲۲۶	۱۲۳۷	۱۲۵۷۱	حساب جاری
-۲۷/۷	۱۸/۹	-۳۲۶۱۶	-۴۵۱۰۳	-۳۷۹۲۱	-۲۸۹۷۲	-۳۹۲۳۹	حساب جاری غیر نفتی
۴۷/۰	۲۰/۰	۳۲۶۳۵	۲۲۱۹۳	۱۸۴۹۷	۵۳۵۴	۱۸۰۶۰	حساب کالا
-۲/۸	۱۷/۲	۹۳۳۹۰	۹۶۰۳۴	۸۱۹۴۳	۶۲۹۹۵	۸۸۹۷۶	صادرات کالا(فوب)
-۳/۲	۱۷/۶	۶۰۷۳۵	۶۲۷۶۸	۵۳۳۶۲	۳۱۸۴۸	۵۵۴۰۶	صادرات نفتی(۱)
-۱/۸	۱۶/۴	۳۲۶۵۵	۳۳۲۶۶	۲۸۵۸۱	۳۱۱۴۷	۳۳۵۶۹	صادرات غیر نفتی
-۱۷/۷	۱۶/۴	۶۰۷۵۵	۷۳۸۴۰	۶۳۴۴۶	۵۷۶۴۱	۷۰۹۱۵	واردات کالا(فوب)
-۴۹/۹	۲۴/۷	۱۳۷۸	۲۷۴۹	۲۲۰۵	۱۶۳۹	۲۵۹۷	گاز و فرآورده‌های نفتی(۲)
-۱۶/۵	۱۶/۱	۵۹۳۷۷	۷۱۰۹۱	۶۱۲۴۰	۵۶۰۰۳	۶۸۳۱۸	سایر کالاها
-۱۶/۷	۴۳/۶	-۷۳۵۰	-۸۸۲۶	-۶۱۴۸	-۴۷۸۵	-۶۸۷۷	حساب خدمات
۳/۱	-۷/۹	۹۹۰۳	۹۶۰۶	۱۰۴۳۵	۱۱۰۸۵	۱۰۵۷۲	صادرات خدمات
-۲۹/۸	-۱۹/۳	۲۴۷۳	۳۵۲۴	۴۳۶۶	۳۹۳۰	۴۶۱۷	حمل و نقل
-۳۲/۶	-۲/۳	۲۲۸	۳۳۸	۳۴۶	۲۸۳	۳۵۶	مسافر
-۲۶/۰	-۲۴/۲	۱۹۸۶	۲۶۸۵	۳۵۴۳	۳۰۸۷	۳۸۹۵	بار
-۴۸/۵	۵/۰	۲۵۸	۵۰۱	۴۷۷	۴۶۰	۳۶۶	سایر
۱۹/۸	-۱/۳	۵۰۲۴	۴۱۹۳	۴۲۴۸	۴۳۸۸	۳۸۴۱	مسافرت
۵/۶	-۳/۷	۸۱۴	۷۷۰	۸۰۰	۸۱۴	۶۷۵	تجاری
۲۳/۰	-۰/۷	۴۲۱۰	۳۴۲۳	۳۴۴۸	۳۵۷۵	۳۱۶۶	شخصی
-۳۴/۱	-۱۴/۳	۵۸	۸۸	۱۰۲	۱۲۲	۵۸	خدمات ارتباطی
۹۴/۲	-۱۲/۳	۱۰۷۶	۵۵۴	۶۳۲	۱۲۸۴	۷۴۰	خدمات ساختمانی
-۳۲/۴	۱۷/۱	۵۲	۷۷	۶۶	۵۵	۶۰	خدمات بیمه
-۰/۸	۸/۷	۱۱۹	۱۲۰	۱۱۰	۱۰۷	۱۱۰	خدمات مالی(بجز بیمه)
۴۵۰/۱	۸/۷	۱۱۰	۲۰	۱۸	۳۳۸	۲۱۸	خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی
-۰/۸	۸/۷	۱۴	۱۴	۱۳	۱۲	۱۳	مالکیت معنوی و حق امتیازها
-۰/۸	۸/۷	۴۵۳	۴۵۷	۴۲۰	۴۰۸	۴۱۹	سایر خدمات تجاری
-۰/۸	۸/۷	۲۱۸	۲۲۰	۲۰۲	۱۹۶	۲۰۱	خدمات شخصی، فرهنگی و تفریحی
-۹/۵	۳۲/۳	۳۰۷	۳۳۹	۲۵۷	۲۴۵	۲۹۷	خدمات دولتی
-۶/۴	۱۱/۱	۱۷۲۵۴	۱۸۴۳۲	۱۶۵۸۳	۱۵۸۷۰	۱۷۴۵۰	واردات خدمات
-۲۶/۰	۱۴/۲	۲۴۸۳	۳۳۵۷	۲۹۳۹	۳۷۸۱	۳۶۵۶	حمل و نقل
-۴۵/۷	۱۶/۷	۵۷۶	۱۰۶۱	۹۰۹	۶۶۶	۶۷۸	مسافر
-۳۳/۰	۳۴/۹	۱۰۷۷	۱۶۰۶	۱۱۹۱	۱۰۹۲	۱۸۳۷	بار

۲۰/۶	-۱۷/۹	۸۳۱	۶۸۹	۸۳۹	۲۰۲۳	۱۱۴۱	سایر
-۲۴/۴	۱۲/۴	۸۶۹۵	۱۱۵۰۷	۱۰۲۳۳	۸۹۹۲	۹۴۵۲	مسافرت
-۴۱/۶	۱۲/۴	۱۴۵۳	۲۴۸۶	۲۲۱۲	۱۹۴۰	۱۵۸۱	تجاری
-۱۹/۷	۱۲/۵	۷۲۴۳	۹۰۲۱	۸۰۲۱	۷۰۵۲	۷۸۷۱	شخصی
۲۲/۸	-۱۵/۲	۱۴۰	۱۱۴	۱۳۴	۱۳۰	۱۴۰	خدمات ارتباطی
☐	-۸۰/۶	۳۴۵۱	۱۳۰	۶۷۲	۵۳۴	۱۰۲۶	خدمات ساختمانی (فنی و مهندسی)
-۵۳/۵	۲۲/۴	۲۰	۴۴	۳۶	۲۸	۳۸	خدمات بیمه
-۲۰/۷	۲۴/۷	۳۸۹	۴۹۰	۳۹۳	۳۷۴	۴۸۲	خدمات مالی (بجز بیمه)
-۲۰/۷	۲۴/۷	۲۶۸	۳۳۸	۲۷۱	۲۵۸	۳۳۲	خدمات کامپیوتری و اطلاعاتی
-۲۰/۷	۲۴/۷	۱۳۰	۱۶۳	۱۳۱	۱۲۵	۱۶۱	مالکیت معنوی و حق امتیازها
-۲۰/۵	۲۲/۶	۷۳۵	۹۲۵	۷۵۴	۷۱۰	۹۰۵	سایر خدمات تجاری
-۲۰/۴	۲۴/۰	۲۱۶	۲۷۱	۲۱۹	۲۰۸	۲۶۸	خدمات شخصی، فرهنگی و تفریحی
-۳۳/۵	۳۶/۴	۷۲۷	۱۰۹۳	۸۰۱	۷۳۲	۹۹۰	خدمات دولتی
-۳/۶	۱۵۳/۰	۸۰۷	۸۳۸	۳۳۱	۲۴۱	۱۸۴۵	حساب درآمد
-۱۹/۵	۲۳/۵	۲۳۷۲	۲۹۴۸	۲۳۸۷	۱۹۴۶	۳۴۷۸	دریافت
-۲۴/۲	۱۱/۶	۳۴۹	۴۶۰	۴۱۳	۳۵۴	۳۸۴	جبران خدمات کارگران
-۱۸/۷	۲۶/۰	۲۰۲۴	۲۴۸۸	۱۹۷۵	۱۵۹۲	۳۰۹۴	درآمد سرمایه‌گذاری
-۲۵/۸	۲/۶	۱۵۶۵	۲۱۱۱	۲۰۵۶	۱۷۰۵	۱۶۳۳	پرداخت
-۵۷/۶	-۱۳/۲	۱۷۷	۴۱۷	۴۸۰	۴۵۸	۲۹۲	جبران خدمات کارگران
-۱۸/۰	۷/۵	۱۳۸۸	۱۶۹۴	۱۵۷۶	۱۲۴۷	۱۳۴۱	هزینه سرمایه‌گذاری
-۸/۵	۲۷/۸	۶۵۰	۷۱۰	۵۵۶	۴۲۷	۵۴۳	حساب انتقالات جاری
-۴/۱	۵/۶	۱۰۰۷	۱۰۵۰	۹۹۵	۹۵۶	۹۲۵	دریافت
-۷۳/۵	۲۶۰/۳	۱	۲	۱	۱	۰	دولت
-۴/۰	۵/۴	۱۰۰۶	۱۰۴۸	۹۹۴	۹۵۶	۹۲۵	سایر بخش‌ها
۵/۲	-۲۲/۶	۳۵۷	۳۴۰	۴۳۹	۵۳۰	۳۸۳	پرداخت
☐	-۷۱/۶	۱۲۲	۱۸	۶۲	۱۰۰	۱۰۳	دولت
-۲۷/۱	-۱۴/۵	۲۳۵	۳۲۲	۳۷۷	۴۳۰	۲۷۹	سایر بخش‌ها
۱۲۹/۴	۱۴۱/۹	-۲۵۹۲۴	-۱۱۳۰۲	-۴۶۷۲	۱۱۳	-۸۰۰۲	حساب مالی و سرمایه
-۱۸/۴	۲۶/۷	-۵۱۳۳	-۶۲۹۳	-۴۹۶۸	-۴۳۳	-۶۶۴	حساب سرمایه
∅	∅	۰	۰	۰	۰	۰	دریافت
-۱۸/۴	۲۶/۷	-۵۱۳۳	-۶۲۹۴	-۴۹۶۸	-۴۳۳	-۶۶۴	پرداخت
۳۱۵/۲	∅	-۲۰۷۹۱	-۵۰۰۸	۲۹۶	۵۴۷	-۷۳۳۷	حساب مالی (۳)
-۷۷/۴	-۵۷/۸	-۸۱۷	-۳۶۱۴	-۸۵۶۴	-۱۳۵۰	-۵۵۶۹	اشتباهات و از قلم افتادگی‌ها

- ۱- ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (تعرفه‌های ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، شرکت‌های پتروشیمی و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی)
- ۲- ارزش فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (تعرفه‌های ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، گاز ایران، پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی)
- ۳- شامل تغییرات حساب ذخیره ارزی، صندوق توسعه ملی و دارایی‌های خارجی بانک مرکزی می‌باشد.

خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های سیستم بانکی (۱)

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	مانده در پایان سال							
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
دارایی‌ها								
	۲۵/۳	۲۵/۷	۹۱۷۱/۴	۷۳۲۱/۵	۵۸۲۳/۵	۵۸۲۳/۰	۵۰۳۵/۳	دارایی‌های خارجی
	۲۸/۶	۱۷/۷	۳۳۲۵/۵	۲۵۸۶/۱	۲۱۹۷/۵	۱۷۳۸/۶	۱۴۶۶/۰	بدهی بخش دولتی (۲)
	۳۲/۶	۲۳/۵	۳۰۴۱/۳	۲۲۹۴/۰	۱۸۵۷/۹	۱۴۳۵/۴	۱۱۸۸/۴	دولت
	-۲/۷	-۱۴/۰	۲۸۴/۲	۲۹۲/۱	۳۳۹/۶	۳۰۳/۲	۲۷۷/۶	شرکت‌ها و موسسات دولتی
	۲۰/۲	۱۹/۰	۱۳۱۲۶/۱	۱۰۹۱۸/۵	۹۱۷۷/۲	۷۳۶۲/۲	۶۳۰۹/۱	بدهی بخش غیر دولتی
	۲۷/۷	۲۴/۲	۱۳۱۶۳/۰	۱۰۳۰۴/۷	۸۲۹۸/۴	۷۶۶۷/۹	۵۷۰۸/۰	سایر دارایی‌ها
	۲۴/۶	۲۲/۱	۳۸۷۸۶/۰	۳۱۱۳۰/۸	۲۵۴۹۶/۶	۲۲۵۹۱/۷	۱۸۵۱۸/۴	جمع
	۱۰/۹	۳۰/۸	۴۷۴۸/۷	۴۲۸۰/۵	۳۲۷۳/۷	۲۷۵۰/۷	۲۲۵۴/۱	اقلام زیر خط
	۲۲/۹	۲۳/۱	۴۳۵۳۴/۷	۳۵۴۱۱/۳	۲۸۷۷۰/۳	۲۵۳۴۲/۴	۲۰۷۷۲/۶	جمع دارایی‌ها
بدهی‌ها								
	۲۳/۱	۲۲/۱	۱۸۸۲۸/۹	۱۵۲۹۹/۸	۱۲۵۳۳/۹	۱۰۱۷۲/۸	۷۸۲۳/۹	تقدینگی
	۴۶/۵	۱۹/۴	۲۸۵۲/۳	۱۹۴۶/۷	۱۶۳۰/۳	۱۳۶۷/۰	۱۲۰۷/۶	پول
	۱۹/۶	۲۲/۵	۱۵۹۷۶/۶	۱۳۳۵۳/۱	۱۰۹۰۳/۶	۸۸۰۵/۸	۶۶۱۶/۳	شبه‌پول
	۲۳/۴	۲۰/۸	۹۱۵/۹	۷۴۲/۴	۶۱۴/۴	۶۳۵/۵	۷۷۰/۱	وام‌ها و سپرده‌های بخش دولتی
	۲۳/۲	۲۳/۵	۸۶۱/۸	۶۹۹/۶	۵۶۶/۷	۵۹۳/۴	۷۲۸/۵	دولت
	۲۶/۴	-۱۰/۳	۵۴/۱	۴۲/۸	۴۷/۷	۴۲/۱	۴۱/۶	شرکت‌ها و موسسات دولتی
	-۲۳/۷	-۱۰/۷	۴۸۹/۲	۶۴۰/۸	۷۱۷/۲	۸۲۱/۸	۷۶۸/۱	حساب سرمایه
	۳۲/۵	۳۴/۹	۵۹۱۸/۸	۴۴۶۶/۵	۳۳۱۰/۹	۳۳۵۸/۷	۳۰۰۸/۶	وام‌ها و اعتبارات دریافتی از خارج و سپرده‌های ارزی
	۲۴۰/۰	۲۵/۰	۱/۷	۰/۵	۰/۴	۲/۵	۵/۳	پیش‌پرداخت اعتبارات اسنادی بخش دولتی
	۲۶/۶	۲۰/۰	۱۲۶۳۱/۵	۹۹۸۰/۸	۸۳۱۹/۸	۷۶۰۰/۴	۶۱۴۲/۴	سایر بدهی‌ها
	۲۴/۶	۲۲/۱	۳۸۷۸۶/۰	۳۱۱۳۰/۸	۲۵۴۹۶/۶	۲۲۵۹۱/۷	۱۸۵۱۸/۴	جمع
	۱۰/۹	۳۰/۸	۴۷۴۸/۷	۴۲۸۰/۵	۳۲۷۳/۷	۲۷۵۰/۷	۲۲۵۴/۱	اقلام زیر خط
	۲۲/۹	۲۳/۱	۴۳۵۳۴/۷	۳۵۴۱۱/۳	۲۸۷۷۰/۳	۲۵۳۴۲/۴	۲۰۷۷۲/۶	جمع بدهی‌ها

۱- شامل بانک مرکزی و بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی می‌باشد و شامل شعب خارج بانک‌های تجاری نمی‌باشد.

۲- شامل اوراق مشارکت بخش دولتی نیز می‌باشد. ارقام مربوط به بدهی بخش دولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری براساس اطلاعات خلاصه دفترکل بانک‌ها و موسسات اعتباری تهیه شده و به صورت حسابرسی نشده است.

درصد تغییر		مانده در پایان سال				
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳
دارایی‌ها						
۱۴/۳	۱۹/۹	۴۶۵۱/۳	۴۰۷۰/۱	۳۳۹۴/۱	۳۵۱۷/۵	۳۱۲۶/۲
دارایی‌های خارجی						
-۲۳/۹	-۴۳/۳	۲۱/۶	۲۸/۴	۵۰/۱	۳۰/۶	۲۵/۷
اسکناس و مسکوک						
۸۱/۵	-۸/۳	۹۵۸/۲	۵۲۸/۰	۵۷۶/۱	۵۲۰/۳	۴۲۵/۷
بدهی بخش دولتی						
۱۷۱/۸	-۱/۸	۷۳۱/۲	۲۶۹/۰	۲۷۳/۸	۲۴۴/۱	۱۸۳/۶
دولت(۱)						
-۱۲/۴	-۱۴/۳	۲۲۷/۰	۲۵۹/۰	۳۰۲/۳	۲۷۶/۲	۲۴۲/۱
شرکت‌ها و موسسات دولتی						
۴/۷	۳۲/۴	۱۳۸۱/۷	۱۳۲۰/۳	۹۹۶/۹	۸۳۶/۳	۸۵۸/۰
بدهی بانک‌ها						
۳۲/۰	□	۲۶۸/۴	۲۰۳/۴	۲۹/۷	۲۲/۲	۲۰/۴
سایر دارایی‌ها						
۱۸/۴	۲۱/۹	۷۲۸۱/۲	۶۱۵۰/۲	۵۰۴۶/۹	۴۹۲۶/۹	۴۴۵۶/۰
جمع						
۱۰/۷	۱۵۳/۴	۲۸/۹	۲۶/۱	۱۰/۳	۱۲/۷	۱۶/۴
اقلام زیر خط						
۱۸/۴	۲۲/۱	۷۳۱۰/۱	۶۱۷۶/۳	۵۰۵۷/۲	۴۹۳۹/۶	۴۴۷۲/۵
جمع دارایی‌ها						
بدهی‌ها						
۱۶/۸	۵/۲	۶۵۷/۵	۵۶۲/۹	۵۳۵/۱	۴۸۷/۶	۴۴۷/۵
اسکناس و مسکوک						
۲۳/۷	۱۲/۶	۵۴۷/۵	۴۴۲/۷	۳۹۳/۳	۳۷۱/۹	۳۵۱/۷
در دست اشخاص						
-۲/۷	۰/۱	۸۸/۴	۹۱/۸	۹۱/۷	۸۵/۱	۷۰/۱
نزد بانک‌ها						
-۲۳/۹	-۴۳/۳	۲۱/۶	۲۸/۴	۵۰/۱	۳۰/۶	۲۵/۷
نزد بانک مرکزی						
۲۵/۹	۲۲/۲	۲۰۲۱/۰	۱۶۰۵/۳	۱۳۱۳/۳	۱۰۷۶/۶	۸۸۹/۷
سپرده‌های بانک‌ها و موسسات اعتباری						
۲۶/۲	۲۳/۱	۱۹۴۸/۰	۱۵۴۳/۴	۱۲۵۳/۹	۱۰۱۹/۶	۸۵۰/۴
قانونی						
۱۷/۹	۴/۲	۷۳/۰	۶۱/۹	۵۹/۴	۵۷/۰	۳۹/۳
دیداری(۲)						
۴۱/۷	۲۵/۹	۶۶۶/۲	۴۷۰/۱	۳۷۳/۵	۳۳۸/۱	۳۹۲/۴
سپرده‌های بخش دولتی						
۴۳/۲	۳۱/۲	۶۱۲/۱	۴۲۷/۳	۳۲۵/۸	۲۹۶/۰	۳۵۰/۸
دولت						
۲۶/۴	-۱۰/۳	۵۴/۱	۴۲/۸	۴۷/۷	۴۲/۱	۴۱/۶
شرکت‌ها و موسسات دولتی						
۲۰/۵	۹/۹	۱۱۸/۶	۹۸/۴	۸۹/۵	۸۲/۶	۷۶/۱
حساب سرمایه(۳)						
۱۷/۰	۳۰/۰	۲۲۳۴/۸	۱۹۱۰/۳	۱۴۶۹/۵	۱۵۸۱/۱	۱۵۴۱/۵
بدهی‌های ارزی						
۲۴۰/۰	۲۵/۰	۱/۷	۰/۵	۰/۴	۲/۵	۵/۳
پیش‌پرداخت اعتبارات اسنادی بخش دولتی						
۵/۲	۱۸/۷	۱۵۸۱/۴	۱۵۰۲/۷	۱۲۶۵/۶	۱۳۵۸/۴	۱۱۰۳/۵
سایر بدهی‌ها						
۱۸/۴	۲۱/۹	۷۲۸۱/۲	۶۱۵۰/۲	۵۰۴۶/۹	۴۹۲۶/۹	۴۴۵۶/۰
جمع						
۱۰/۷	۱۵۳/۴	۲۸/۹	۲۶/۱	۱۰/۳	۱۲/۷	۱۶/۴
اقلام زیر خط						
۱۸/۴	۲۲/۱	۷۳۱۰/۱	۶۱۷۶/۳	۵۰۵۷/۲	۴۹۳۹/۶	۴۴۷۲/۵
جمع بدهی‌ها						

۱- افزایش بدهی دولت به بانک مرکزی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶، عمدتاً به دلیل انتقال بخشی از بدهی بانک‌ها و موسسات اعتباری به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع بند (و) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷) و همچنین انتقال بدهی برخی از شرکت‌های دولتی به بانک مرکزی به بدهی دولت به بانک مرکزی (موضوع ماده ۶ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب سال ۱۳۹۴) بوده است.

۲- شامل سپرده‌های ارزی دیداری بانک‌ها نزد بانک مرکزی نیز می‌باشد.

۳- شامل اندوخته قانونی و احتیاطی نیز می‌باشد.

خلاصه دارایی‌ها و بدهی‌های بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی (۱)

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	مانده در پایان سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
							دارایی‌ها
۳۹/۰	۳۳/۸	۴۵۲۰/۱	۳۲۵۱/۴	۲۴۲۹/۴	۲۳۰۵/۵	۱۹۰۹/۱	دارایی‌های خارجی
-۳/۷	۰/۱	۸۸/۴	۹۱/۸	۹۱/۷	۸۵/۱	۷۰/۱	اسکناس و مسکوک
۲۵/۹	۲۲/۲	۲۰۲۱/۰	۱۶۰۵/۳	۱۳۱۳/۳	۱۰۷۶/۶	۸۸۹/۷	سپرده نزد بانک مرکزی
۲۶/۲	۲۳/۱	۱۹۴۸/۰	۱۵۴۳/۴	۱۲۵۳/۹	۱۰۱۹/۶	۸۵۰/۴	قانونی
۱۷/۹	۴/۲	۷۳/۰	۶۱/۹	۵۹/۴	۵۷/۰	۳۹/۳	دیداری (۲)
۱۵/۰	۲۶/۹	۲۳۶۷/۳	۲۰۵۸/۱	۱۶۲۱/۴	۱۲۱۸/۳	۱۰۴۰/۳	بدهی بخش دولتی (۳)
۱۴/۱	۲۷/۸	۲۳۱۰/۱	۲۰۲۵/۰	۱۵۸۴/۱	۱۱۹۱/۳	۱۰۰۴/۸	دولت
۷۲/۸	-۱۱/۳	۵۷/۲	۳۳/۱	۳۷/۳	۲۷/۰	۳۵/۵	شرکت‌ها و موسسات دولتی
۲۰/۲	۱۹/۰	۱۳۱۲۶/۱	۱۰۹۱۸/۵	۹۱۷۷/۲	۷۳۶۲/۲	۶۳۰۹/۱	بدهی بخش غیر دولتی
۳۳/۰	۲۱/۳	۹۳۸۱/۹	۷۰۵۵/۵	۵۸۱۶/۷	۵۶۱۷/۱	۳۸۴۴/۱	سایر دارایی‌ها
۲۶/۱	۲۲/۲	۳۱۵۰۴/۸	۲۴۹۸۰/۶	۲۰۴۴۹/۷	۱۷۶۶۴/۸	۱۴۰۶۲/۴	جمع
۱۰/۹	۳۰/۴	۴۷۱۹/۸	۴۲۵۴/۴	۳۲۶۳/۴	۲۷۳۸/۰	۲۲۳۷/۷	اقلام زیر خط
۲۳/۹	۲۳/۳	۳۶۲۲۴/۶	۲۹۲۳۵/۰	۲۳۷۱۳/۱	۲۰۴۰۲/۸	۱۶۳۰۰/۱	جمع دارایی‌ها
							بدهی‌ها
۲۳/۰	۲۲/۴	۱۸۲۸۱/۴	۱۴۸۵۷/۱	۱۲۱۴۰/۶	۹۸۰۰/۹	۷۴۷۲/۲	سپرده‌های بخش غیر دولتی
۵۳/۲	۲۱/۶	۲۳۰۴/۸	۱۵۰۴/۰	۱۲۳۷/۰	۹۹۵/۱	۸۵۵/۹	دیداری
۱۸/۷	۲۱/۹	۱۴۶۴۶/۰	۱۲۳۳۹/۱	۱۰۱۲۳/۱	۸۱۸۷/۴	۶۱۰۰/۹	سرمایه‌گذاری مدت‌دار
۲۸/۰	۳۳/۰	۱۰۲۶/۵	۸۰۱/۹	۶۰۲/۹	۴۶۹/۸	۳۹۰/۹	قرض‌الحسنه (۴)
۴۳/۴	۱۹/۴	۳۰۴/۱	۲۱۲/۱	۱۷۷/۶	۱۴۸/۶	۱۲۴/۵	سایر
۴/۷	۳۲/۴	۱۳۸۱/۷	۱۳۲۰/۳	۹۹۶/۹	۸۳۶/۳	۸۵۸/۰	بدهی به بانک مرکزی
-۸/۳	۱۳/۰	۲۴۹/۷	۲۷۲/۳	۲۴۰/۹	۲۹۷/۴	۳۷۷/۷	وام‌ها و سپرده‌های بخش دولتی (۵)
-۳۱/۷	-۱۳/۶	۳۷۰/۶	۵۴۲/۴	۶۲۷/۷	۷۲۹/۲	۶۹۲/۰	حساب سرمایه
۴۴/۱	۳۸/۸	۳۶۸۴/۰	۲۵۵۶/۲	۱۸۴۱/۴	۱۷۷۷/۶	۱۴۶۷/۱	وام‌ها و سپرده‌های ارزی
۳۸/۸	۱۸/۰	۷۵۳۷/۴	۵۴۳۲/۳	۴۶۰۲/۲	۴۲۱۳/۴	۳۱۹۵/۴	سایر بدهی‌ها
۲۶/۱	۲۲/۲	۳۱۵۰۴/۸	۲۴۹۸۰/۶	۲۰۴۴۹/۷	۱۷۶۶۴/۸	۱۴۰۶۲/۴	جمع
۱۰/۹	۳۰/۴	۴۷۱۹/۸	۴۲۵۴/۴	۳۲۶۳/۴	۲۷۳۸/۰	۲۲۳۷/۷	اقلام زیر خط
۲۳/۹	۲۳/۳	۳۶۲۲۴/۶	۲۹۲۳۵/۰	۲۳۷۱۳/۱	۲۰۴۰۲/۸	۱۶۳۰۰/۱	جمع بدهی‌ها

۱- شامل شعب خارج بانک‌های تجاری نمی‌باشد.

۲- شامل سپرده‌های ارزی دیداری بانک‌ها نزد بانک مرکزی نیز می‌باشد.

۳- شامل اوراق مشارکت بخش دولتی نیز می‌باشد. ارقام مربوط به بدهی بخش دولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری براساس اطلاعات خلاصه دفترکل بانک‌ها و موسسات اعتباری تهیه شده و به صورت حسابرسی نشده است.

۴- با توجه به اینکه سپرده‌های قرض‌الحسنه شامل سپرده‌های صندوق پس‌انداز بانک مسکن نیز می‌باشد و مصارف مربوط به صندوق مذکور قبلاً به منظور کمک به حوزه مسکن در بانک مسکن اختصاص داده شده است، در بررسی منابع و مصارف قرض‌الحسنه بایستی این منابع را از کل سپرده‌های قرض‌الحسنه خارج و پس از آن نسبت به نحوه مصرف منابع قرض‌الحسنه (پس از کسر منابع مسدود) قضاوت نمود.

۵- بخش عمده‌ای از سپرده‌های دولت نزد شبکه بانکی مربوط به مانده سپرده‌های حساب ذخیره ارزی و سپرده‌های ریالی صندوق توسعه ملی بوده است.

بدهی بخش غیر دولتی به بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر	مانده در پایان سال						
	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۲۰/۲	۱۹/۰	۱۳۱۲۶/۱	۱۰۹۱۸/۵	۹۱۷۷/۲	۷۳۶۲/۲	۶۳۰۹/۱	بانک‌ها و موسسات اعتباری
۲۰/۳	۱۹/۹	۱۲۵۳۳/۳	۱۰۴۲۱/۶	۸۶۹۲/۳	۶۹۶۲/۱	۵۹۹۵/۶	تسهیلات اعطایی (۱)
۲۶/۹	۳۶/۲	۱۲۵/۶	۹۹/۰	۷۲/۷	۷۱/۹	۶۲/۸	وام‌ها و اعتبارات پرداختی (۲)
۱۷/۴	-۳/۵	۴۶۷/۲	۳۹۷/۹	۴۱۲/۲	۳۲۸/۲	۲۵۰/۷	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
۲۴/۱	۲۴/۳	۲۱۶۷/۴	۱۷۴۶/۶	۱۴۰۵/۰	۱۱۴۲/۵	۹۶۳/۹	بانک‌های تجاری
۲۵/۳	۲۵/۹	۲۰۶۵/۳	۱۶۴۸/۳	۱۳۰۹/۱	۱۰۷۲/۷	۹۲۰/۰	تسهیلات اعطایی
۱۴/۵	۱/۳	۳۵/۶	۳۱/۱	۳۰/۷	۳۱/۱	۱۸/۳	وام‌ها و اعتبارات پرداختی
-۱/۰	۳/۱	۶۶/۵	۶۷/۲	۶۵/۲	۳۸/۷	۲۵/۶	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
۱۴/۷	۱۵/۵	۲۷۳۲/۷	۲۳۸۲/۲	۲۰۶۲/۴	۱۸۲۳/۱	۱۶۱۳/۶	بانک‌های تخصصی
۱۴/۵	۱۵/۷	۲۶۸۷/۸	۲۳۴۶/۷	۲۰۲۸/۳	۱۸۰۰/۰	۱۵۹۷/۱	تسهیلات اعطایی
۱۴۲/۳	۶۲/۵	۱۲/۶	۵/۲	۳/۲	۴/۲	۱/۸	وام‌ها و اعتبارات پرداختی
۶/۶	-۱/۹	۳۲/۳	۳۰/۳	۳۰/۹	۱۸/۹	۱۴/۷	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی
۲۱/۲	۱۸/۹	۸۲۲۶/۰	۶۷۸۹/۷	۵۷۰۹/۸	۴۳۹۶/۶	۳۷۳۱/۶	کل بانک‌های غیر دولتی
۲۱/۱	۲۰/۰	۷۷۸۰/۲	۶۴۲۶/۶	۵۳۵۴/۹	۴۰۸۹/۴	۳۴۷۸/۵	تسهیلات اعطایی
۲۳/۴	۶۱/۶	۷۷/۴	۶۲/۷	۳۸/۸	۳۶/۶	۴۲/۷	وام‌ها و اعتبارات پرداختی
۲۲/۶	-۵/۰	۳۶۸/۴	۳۰۰/۴	۳۱۶/۱	۲۷۰/۶	۲۱۰/۴	سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی

۱- منظور از تسهیلات اعطایی، تسهیلات اعطایی بانک‌ها براساس قانون عملیات بانکی بدون ربا، خرید دین و اموال معاملات (بدون سرمایه‌گذاری مستقیم و مشارکت حقوقی) می‌باشد.

۲- منظور از وام‌ها و اعتبارات پرداختی، تسهیلات مربوط به بدهی مشتریان بابت اعتبارات اسنادی پرداخت شده، بدهکاران بابت اعتبارات اسنادی داخلی، بدهکاران بابت ضمانت‌های پرداخت شده، بدهی مشتریان بابت مابه‌التفاوت نرخ ارز، اوراق مشارکت، مطالبات قدیم و سفته‌های واخواستی می‌باشد.

نقدینگی

(هزار میلیارد ریال)

درصد تغییر		مانده در پایان سال					
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
۴۶/۵	۱۹/۴	۲۸۵۲/۳	۱۹۴۶/۷	۱۶۳۰/۳	۱۳۶۷/۰	۱۲۰۷/۶	پول
۲۳/۷	۱۲/۶	۵۴۷/۵	۴۴۲/۷	۳۹۳/۳	۳۷۱/۹	۳۵۱/۷	اسکناس و مسکوک در دست اشخاص
۵۳/۲	۲۱/۶	۲۳۰۴/۸	۱۵۰۴/۰	۱۲۳۷/۰	۹۹۵/۱	۸۵۵/۹	سپرده‌های دیداری
۵۱/۸	۲۶/۱	۷۵۹/۰	۵۰۰/۱	۳۹۶/۷	۳۳۲/۷	۳۱۰/۳	بانک‌های دولتی
۵۴/۰	۱۹/۵	۱۵۴۵/۸	۱۰۰۳/۹	۸۴۰/۳	۶۶۲/۴	۵۴۵/۶	کل بانک‌های غیر دولتی
۱۹/۶	۲۲/۵	۱۵۹۷۶/۶	۱۳۳۵۳/۱	۱۰۹۰۳/۶	۸۸۰۵/۸	۶۶۱۶/۳	شبه پول
۱۹/۸	۳۳/۸	۴۹۱۱/۲	۴۱۰۰/۹	۳۰۶۴/۸	۲۳۹۳/۰	۱۸۳۶/۵	بانک‌های دولتی
۱۹/۶	۱۸/۰	۱۱۰۶۵/۴	۹۲۵۲/۲	۷۸۳۸/۸	۶۴۱۲/۸	۴۷۷۹/۸	کل بانک‌های غیر دولتی
۲۸/۰	۳۳/۰	۱۰۲۶/۵	۸۰۱/۹	۶۰۲/۹	۴۶۹/۸	۳۹۰/۹	سپرده‌های قرض‌الحسنه پس‌انداز
۲۷/۹	۳۶/۲	۴۳۴/۹	۳۴۰/۰	۲۴۹/۷	۱۹۱/۸	۱۶۰/۴	بانک‌های دولتی
۲۸/۱	۳۰/۸	۵۹۱/۶	۴۶۱/۹	۳۵۳/۲	۲۷۸/۰	۲۳۰/۵	کل بانک‌های غیر دولتی
۱۸/۷	۲۱/۹	۱۴۶۴۶/۰	۱۲۳۳۹/۱	۱۰۱۲۳/۱	۸۱۸۷/۴	۶۱۰۰/۹	سپرده‌های سرمایه‌گذاری مدت‌دار
۱۸/۸	۳۴/۰	۴۳۷۷/۴	۳۶۸۴/۱	۲۷۴۸/۴	۲۱۴۵/۴	۱۶۲۸/۵	بانک‌های دولتی
۱۸/۶	۱۷/۴	۱۰۲۶۸/۶	۸۶۵۵/۰	۷۳۷۴/۷	۶۰۴۲/۰	۴۴۷۲/۴	کل بانک‌های غیر دولتی
۴۸/۶	-۲۵/۶	۵۸۴۸/۹	۳۹۳۵/۵	۵۲۸۶/۲	۳۷۰۰/۲	۲۶۹۲/۵	کوتاه‌مدت
۴/۷	۷۳/۷	۸۷۹۷/۱	۸۴۰۳/۶	۴۸۳۶/۹	۴۴۸۷/۲	۳۴۰۸/۴	بلندمدت
۴۳/۴	۱۹/۴	۳۰۴/۱	۲۱۲/۱	۱۷۷/۶	۱۴۸/۶	۱۲۴/۵	سپرده‌های متفرقه (۱)
۲۸/۸	۱۵/۱	۹۸/۹	۷۶/۸	۶۶/۷	۵۵/۸	۴۷/۶	بانک‌های دولتی
۵۱/۷	۲۲/۰	۲۰۵/۲	۱۳۵/۳	۱۱۰/۹	۹۲/۸	۷۶/۹	کل بانک‌های غیر دولتی
۲۳/۱	۲۲/۱	۱۸۸۲۸/۹	۱۵۲۹۹/۸	۱۲۵۳۳/۹	۱۰۱۷۲/۸	۷۸۲۳/۹	نقدینگی

۱- شامل پیش‌دریافت اعتبارات اسنادی، سپرده‌های نقدی ضمانت‌نامه‌ها، وجوه اداره شده مصرف نشده، پیش‌دریافت بابت تسهیلات و وجوه صندوق بازنشستگی و پس‌انداز کارکنان بانکها و دولت می‌باشد.

درصد تغییر		سال					
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	
سهام مورد معامله							
۱۰۳/۸	-۰/۸	۵۱۰/۸	۲۵۰/۶	۲۵۲/۶	۲۲۷/۸	۱۶۵/۲	تعداد(میلیارد سهم)
۱۶۱/۱	-۰/۲	۱۴۰۷/۴	۵۳۹/۱	۵۳۷/۹	۴۷۳/۶	۵۴۲/۵	ارزش(هزار میلیارد ریال)
شاخص قیمت سهام در پایان دوره							
۸۵/۵	۲۴/۷	۱۷۸۶۵۹	۹۶۲۹۰	۷۷۲۳۰	۸۰۲۱۹	۶۲۵۳۲	کل
۷۲/۲	-۹/۶	۲۰۵۲۶۶	۱۱۹۱۷۶	۱۳۱۸۶۶	۱۵۸۲۲۵	۱۳۵۰۸۹	مالی
۸۷/۱	۳۰/۲	۱۶۱۰۳۱	۸۶۰۸۲	۶۶۱۰۰	۶۶۹۹۴	۵۱۲۹۶	صنعت
۹۰/۰	۳۳/۰	۷۶۶۸	۴۰۳۶	۳۰۳۵	۳۲۵۴	۲۵۷۶	پنجاه شرکت فعال تر(موزون)
۹۶/۵	۲۵/۱	۱۳۳۸۶۷	۶۸۱۲۴	۵۴۴۶۰	۵۷۰۰۴	۴۵۳۱۸	بازار اول
۶۷/۲	۲۴/۱	۳۴۵۱۶۲	۲۰۶۴۸۷	۱۶۶۳۷۱	۱۷۰۲۶۹	۱۲۷۸۴۱	بازار دوم
۷۸/۶	۱۸/۸	۶۸۲۸/۸	۳۸۲۴/۲	۳۲۲۰/۴	۳۴۴۸/۴	۲۸۱۳/۲	ارزش جاری سهام در پایان دوره(هزار میلیارد ریال)
۰/۰	-۰/۴	۲۴۱	۲۴۱	۲۴۲	۲۴۳	۲۴۱	تعداد روزهای فعالیت
۰/۶	-۰/۳	۳۲۸	۳۲۶	۳۲۵	۳۱۹	۳۱۴	تعداد شرکت‌های درج شده در تابلوها

وضعیت انتشار اوراق مشارکت در سال ۱۳۹۷(۱)(۲)

محل	موضوع اوراق مشارکت	زمان انتشار	میزان انتشار (میلیارد ریال)	مبلغ فروش رفته (میلیارد ریال)	مدت اوراق(سال)	نرخ سود علی الحساب (درصد در سال)
اوراق مشارکت دولت						
دولتی - بودجه‌ای						
وزارت امور اقتصادی و دارایی	بند (ب) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶	۱۳۹۶/۱۲/۲۶	۲۰۰۰۰	۱۷۸۵۸	۴	۱۵
دولتی - غیر بودجه‌ای						
شهرداری‌ها						
شهرداری مشهد	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶	۱۳۹۶/۱۲/۲۸	۴۰۰۰	۴۰۰۰	۴	۲۰
شهرداری مشهد	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶	۱۳۹۶/۱۲/۲۸	۳۰۰۰	۳۰۰۰	۴	۲۰
شهرداری اصفهان	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶	۱۳۹۶/۱۲/۲۸	۵۰۰۰	۴۹۹۹	۴	۲۰
شهرداری قم	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶	۱۳۹۶/۱۲/۲۸	۳۰۰۰	۲۹۹۹	۴	۲۰
شهرداری تهران	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۶	۱۳۹۶/۱۲/۲۸	۷۰۰۰	۷۰۰۰	۴	۲۰
شهرداری تبریز	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۶	۶۵۰۰	۶	۴	۱۸
شهرداری کرج	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۷	۲۵۰۰	۱/۸	۴	۱۸
شهرداری مشهد	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۷۰۰۰	۵	۴	۱۸
شهرداری مشهد	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۱۵۰۰	۵	۴	۱۸
شهرداری شیراز	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۶۰۰۰	۳۰	۴	۱۸
شهرداری اصفهان	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۵۰۰۰	۱	۴	۱۸
شهرداری اهواز	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۲۰۰۰	۰/۴	۴	۱۸
شهرداری تهران	بند (د) تبصره ۵ قانون بودجه سال ۱۳۹۷	۱۳۹۷/۱۲/۲۸	۹۱۰۰	۰/۲	۴	۱۸
			۳۹۰۰	.	۴	۱۸
جمع کل			۸۵۵۰۰	۳۹۹۰۵		

۱- فقط شامل اوراق مشارکت منتشر شده با مجوز بانک مرکزی است.

۲- مجوز عرضه مجدد اوراق مشارکتی که در سال ۱۳۹۶ به طور کامل به فروش نرسیده بود، در سال ۱۳۹۷ صادر شد.

گروه‌های اختصاصی	درصد تغییر		سال				اهمیت نسبی
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۵	۱۳۹۴	در سال پایه
گروه‌های اختصاصی							
شاخص کالا	۱۰/۲	۱۶۱/۱	۱۱۰/۲	۱۰۰/۰	۹۳/۵	۸۵/۶	۴۸/۵
شاخص خدمات	۹/۲	۱۲۷/۵	۱۰۹/۲	۱۰۰/۰	۸۹/۴	۷۷/۱	۵۱/۵
شاخص کل	۹/۶	۱۴۳/۸	۱۰۹/۶	۱۰۰/۰	۹۱/۷	۸۱/۹	۱۰۰/۰
گروه‌های اصلی و منتخب فرعی							
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۱۳/۹	۱۶۶/۵	۱۱۳/۹	۱۰۰/۰	۹۲/۴	۸۳/۸	۲۵/۵
گوشت	۱۶/۵	۱۷۲/۲	۱۱۶/۵	۱۰۰/۰	۹۰/۸	۸۷/۰	۵/۳
ماهی و حیوانات دریایی	۸/۰	۱۸۲/۳	۱۰۸/۰	۱۰۰/۰	۹۰/۶	۷۸/۲	۰/۶
غلات و نان	۱۳/۴	۱۴۰/۶	۱۱۳/۴	۱۰۰/۰	۸۶/۳	۷۴/۷	۴/۴
روغن‌ها و چربی‌ها	۱۲/۱	۱۴۶/۷	۱۱۲/۱	۱۰۰/۰	۹۳/۸	۹۰/۸	۰/۸
میوه‌ها و خشکبار	۱۰/۷	۱۹۴/۳	۱۱۰/۷	۱۰۰/۰	۹۹/۳	۸۶/۵	۵/۵
انواع سبزی، حبوب و فراورده‌های سبزی	۲۱/۳	۱۷۱/۵	۱۲۱/۳	۱۰۰/۰	۹۶/۷	۹۱/۰	۳/۵
لبنیات و تخم پرندگان	۱۲/۲	۱۵۱/۰	۱۱۲/۲	۱۰۰/۰	۹۴/۸	۸۶/۷	۳/۰
دخانیات	۳/۱	۲۰۵/۲	۱۰۳/۱	۱۰۰/۰	۹۰/۹	۹۳/۸	۰/۴
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۸/۱	۱۲۲/۵	۱۰۸/۱	۱۰۰/۰	۹۱/۳	۸۱/۴	۳۷/۱
اجاره بهای مسکن غیر شخصی	۸/۳	۱۲۲/۸	۱۰۸/۳	۱۰۰/۰	۹۱/۱	۸۱/۰	۷/۷
ارزش اجاری مسکن شخصی	۸/۴	۱۲۳/۱	۱۰۸/۴	۱۰۰/۰	۹۰/۸	۸۰/۶	۲۵/۴
تعمیرات و خدمات ساختمانی	۷/۸	۱۳۱/۷	۱۰۷/۸	۱۰۰/۰	۹۱/۶	۸۱/۱	۱/۷
آب	۰/۰	۱۰۶/۳	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۹۳/۸	۸۴/۱	۰/۵
برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۳/۴	۱۰۶/۹	۱۰۳/۴	۱۰۰/۰	۹۸/۵	۹۴/۱	۱/۸
پوشاک و کفش	۵/۴	۱۴۲/۸	۱۰۵/۴	۱۰۰/۰	۹۳/۸	۸۴/۹	۴/۶
اثاث، لوازم و خدمات مورد استفاده در خانه	۸/۱	۱۷۱/۲	۱۰۸/۱	۱۰۰/۰	۹۵/۱	۹۰/۰	۴/۳
حمل و نقل	۶/۵	۱۵۳/۸	۱۰۶/۵	۱۰۰/۰	۹۳/۴	۸۴/۱	۸/۹
ارتباطات	۵/۹	۱۳۹/۷	۱۰۵/۹	۱۰۰/۰	۹۶/۶	۹۳/۳	۲/۳
بهداشت و درمان	۱۰/۱	۱۲۸/۸	۱۱۰/۱	۱۰۰/۰	۸۵/۷	۶۹/۲	۷/۸
تفریح و امور فرهنگی	۱۰/۲	۱۸۰/۸	۱۱۰/۲	۱۰۰/۰	۹۲/۱	۸۰/۱	۲/۱
تحصیل	۱۱/۳	۱۳۰/۱	۱۱۱/۳	۱۰۰/۰	۸۶/۲	۷۴/۰	۲/۰
رستوران و هتل	۱۱/۳	۱۴۱/۴	۱۱۱/۳	۱۰۰/۰	۹۱/۴	۷۸/۶	۱/۸
کالاها و خدمات متفرقه	۱۰/۲	۱۶۲/۹	۱۱۰/۲	۱۰۰/۰	۹۱/۲	۸۲/۰	۳/۲

متوسط سالانه گروه‌های شاخص بهای تولیدکننده

(۱۳۹۵=۱۰۰)

شاخص کل	اهمیت نسبی در سال پایه	سال					
		۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	درصد تغییر
	۱۰۰/۰	۹۰/۸	۹۵/۳	۱۰۰/۰	۱۱۰/۰	۱۵۶/۴	۴۲/۲

گروه‌های اصلی

کشاورزی، جنگلداری و ماهیگیری	۱۸/۶	۹۲/۴	۹۷/۶	۱۰۰/۰	۱۱۱/۰	۱۵۵/۰	۱۱/۰	۳۹/۶
ساخت(صنعت)	۴۷/۱	۹۶/۹	۹۶/۵	۱۰۰/۰	۱۱۰/۷	۱۷۰/۲	۱۰/۷	۵۳/۷
حمل و نقل و انبارداری	۱۶/۹	۸۸/۴	۹۶/۲	۱۰۰/۰	۱۰۶/۵	۱۴۹/۲	۶/۵	۴۰/۱
هتل و رستوران	۰/۸	۷۶/۳	۹۰/۱	۱۰۰/۰	۱۱۱/۳	۱۴۱/۴	۱۱/۳	۲۷/۰
اطلاعات و ارتباطات	۱/۵	۸۷/۰	۹۴/۱	۱۰۰/۰	۱۰۳/۰	۱۰۶/۶	۳/۰	۳/۵
آموزش	۲/۵	۷۳/۶	۸۶/۱	۱۰۰/۰	۱۱۱/۶	۱۳۰/۳	۱۱/۶	۱۶/۸
بهداشت و مددکاری اجتماعی	۱۱/۶	۶۶/۶	۸۵/۱	۱۰۰/۰	۱۱۰/۷	۱۲۷/۸	۱۰/۷	۱۵/۴
سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی	۰/۹	۷۲/۳	۸۸/۷	۱۰۰/۰	۱۱۲/۳	۱۳۴/۶	۱۲/۳	۱۹/۹

گروه اختصاصی

خدمات(۱)	۳۴/۳	۸۰/۹	۹۲/۰	۱۰۰/۰	۱۰۸/۴	۱۳۸/۱	۸/۴	۲۷/۴
----------	------	------	------	-------	-------	-------	-----	------

۱- گروه اختصاصی خدمات شامل گروه‌های اصلی «حمل و نقل و انبارداری»، «اطلاعات و ارتباطات»، «هتل و رستوران»، «آموزش»، «بهداشت و مددکاری اجتماعی» و «سایر فعالیت‌های خدمات عمومی، اجتماعی و شخصی» با مجموع ضریب اهمیت ۳۴/۳ می‌باشد.

درصد تغییر		سال					اهمیت نسبی
۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	در سال پایه
۱۳۷/۹	۱۸/۳	۲۸۱/۴	۱۱۸/۳	۱۰۰/۰	۱۰۲/۷	۱۲۲/۳	۱۰۰/۰
شاخص کل							
گروه‌های اصلی							
۱۲۸/۱	۱۵/۴	۲۶۳/۲	۱۱۵/۴	۱۰۰/۰	۹۲/۰	۹۱/۴	۳/۵
محصولات حیوانی							
۱۵۸/۹	۹/۶	۲۸۳/۷	۱۰۹/۶	۱۰۰/۰	۱۰۶/۳	۹۹/۶	۸/۰
محصولات نباتی							
۱۳۹/۳	۲/۱	۲۴۴/۳	۱۰۲/۱	۱۰۰/۰	۹۰/۹	۸۸/۰	۰/۲
چربی‌ها و روغن‌های حیوانی و نباتی							
۱۱۶/۱	۹/۴	۲۳۶/۴	۱۰۹/۴	۱۰۰/۰	۹۳/۵	۹۱/۳	۳/۵
محصولات صنایع غذایی، نوشابه‌ها و توتون							
۱۲۹/۴	۲۲/۰	۲۷۹/۸	۱۲۲/۰	۱۰۰/۰	۱۰۸/۹	۱۶۹/۷	۴۰/۴
محصولات معدنی							
۱۵۴/۱	۱۳/۳	۲۸۷/۸	۱۱۳/۲	۱۰۰/۰	۱۰۱/۲	۱۱۹/۸	۱۴/۵
محصولات صنایع شیمیایی و صنایع وابسته							
۱۳۲/۶	۱۴/۹	۲۶۷/۳	۱۱۴/۹	۱۰۰/۰	۱۰۳/۰	۱۱۳/۲	۱۲/۱
مواد پلاستیک و کائوچو و مصنوعات آنها							
۱۶۸/۴	۲۰/۰	۳۲۲/۲	۱۲۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۷/۴	۱۶۳/۷	۰/۲
پوست، چرم و محصولات چرمی							
۱۰۸/۲	-۵/۵	۱۹۶/۸	۹۴/۵	۱۰۰/۰	۹۷/۳	۹۷/۱	۰/۱
چوب و اشیای چوبی							
۷۹/۱	۱۰/۲	۱۹۷/۴	۱۱۰/۲	۱۰۰/۰	۰۰۰	۰۰۰	۰/۱
خمیر چوب، کاغذ و مقوا(۱)							
۱۰۳/۳	۱۰/۷	۲۲۵/۰	۱۱۰/۷	۱۰۰/۰	۹۴/۶	۸۴/۹	۲/۵
مواد نسجی و مصنوعات از این مواد							
۷۷/۳	-۶/۱	۱۶۶/۶	۹۴/۰	۱۰۰/۰	۹۶/۴	۹۲/۸	۰/۲
انواع کفش							
۱۱۳/۶	۹/۰	۲۳۲/۹	۱۰۹/۰	۱۰۰/۰	۱۰۱/۵	۱۰۳/۸	۲/۳
مصنوعات ساخته شده از انواع سنگ							
۱۶۳/۶	۳۰/۹	۳۴۵/۱	۱۳۰/۹	۱۰۰/۰	۱۰۳/۶	۱۲۰/۵	۱۰/۰
فلزات معمولی و مصنوعات آنها							
۱۳۰/۵	۸/۶	۲۵۰/۳	۱۰۸/۶	۱۰۰/۰	۹۵/۶	۹۷/۴	۲/۰
ماشین‌آلات مکانیکی و ادوات برقی							
۱۵۸/۴	۱۴/۲	۲۹۵/۰	۱۱۴/۲	۱۰۰/۰	۱۰۱/۳	۹۲/۲	۰/۴
وسایل نقلیه زمینی و تجهیزات ترابری							
گروه اختصاصی							
۱۴۳/۲	۲۰/۹	۲۹۴/۰	۱۲۰/۹	۱۰۰/۰	۰۰	۰۰	۳۸/۵
محصولات پتروشیمی							

۱- گروه «خمیر چوب، کاغذ و مقوا» در سال پایه ۱۳۹۵ اضافه گردیده است.

متوسط هزینه ناخالص سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه

(میلیون ریال)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)		سال	سال	سال	سال	سال	توضیحات
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷						
۱۳۹۳	۸۰/۸	۸۳/۳	۹۰/۰	۹۹/۱	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها
۱۳۹۴	۱/۲	۱/۱	۱/۳	۱/۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	دخانیات
۱۳۹۵	۱۵/۲	۱۵/۹	۱۶/۹	۱۷/۸	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	پوشاک و کفش
۱۳۹۶	۱۰۹/۹	۱۲۳/۵	۱۳۹/۴	۱۴۹/۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۱۳۹۷	۱۳/۶	۱۴/۵	۱۶/۹	۱۶/۹	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه
۱۳۹۸	۱۹/۰	۲۰/۵	۲۳/۲	۲۴/۲	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	بهداشت و درمان
۱۳۹۹	۳۴/۰	۳۶/۰	۴۱/۹	۴۴/۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	حمل و نقل
۱۴۰۰	۷/۰	۷/۵	۸/۳	۸/۷	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	ارتباطات
۱۴۰۱	۷/۷	۶/۹	۷/۶	۸/۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	تفریح و امور فرهنگی
۱۴۰۲	۶/۲	۶/۵	۷/۳	۷/۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	تحصیل
۱۴۰۳	۶/۶	۷/۴	۸/۴	۹/۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	رستوران و هتل
۱۴۰۴	۲۷/۵	۲۹/۴	۳۲/۹	۳۴/۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	کالاها و خدمات متفرقه
جمع	۳۲۸/۸	۳۵۲/۷	۳۹۳/۰	۴۲۱/۳	۵۲۱/۹	۷/۲	۲۳/۹	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

متوسط هزینه واقعی ناخالص سالانه خانوار در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه (۱۳۹۵=۱۰۰)

(میلیون ریال)

سال	درصد تغییر		سهام (درصد)		سال	سال	سال	سال	سال	توضیحات
	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۷						
۱۳۹۳	۹۶/۵	۹۰/۱	۹۰/۰	۸۷/۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها
۱۳۹۴	۱/۲	۱/۲	۱/۳	۱/۳	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	دخانیات
۱۳۹۵	۱۷/۹	۱۶/۹	۱۶/۹	۱۶/۹	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	پوشاک و کفش
۱۳۹۶	۱۳۵/۱	۱۳۵/۲	۱۳۹/۴	۱۳۸/۲	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۱۳۹۷	۱۵/۱	۱۵/۳	۱۵/۸	۱۵/۶	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	لوازم، اثاث و خدمات مورد استفاده در خانه
۱۳۹۸	۲۷/۵	۲۴/۰	۲۳/۲	۲۲/۰	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	بهداشت و درمان
۱۳۹۹	۴۰/۵	۳۸/۶	۴۱/۹	۴۱/۹	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	حمل و نقل
۱۴۰۰	۷/۵	۷/۸	۸/۳	۸/۲	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	ارتباطات
۱۴۰۱	۹/۶	۷/۵	۷/۶	۷/۳	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	تفریح و امور فرهنگی
۱۴۰۲	۸/۳	۷/۶	۷/۳	۶/۸	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	تحصیل
۱۴۰۳	۸/۳	۸/۱	۸/۴	۸/۱	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	رستوران و هتل
۱۴۰۴	۳۳/۵	۳۲/۲	۳۲/۹	۳۱/۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	کالاها و خدمات متفرقه
جمع (۱)	۴۰۱/۲	۳۸۴/۶	۳۹۳/۰	۳۸۴/۷	۳۶۷/۹	-۲/۱	-۴/۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	

۱- هزینه کل واقعی به جای تقسیم هزینه کل به قیمت جاری به شاخص کل قیمت‌ها، از مجموع هزینه‌های واقعی گروه‌های هزینه محاسبه شده است.